

Úradný vestník

Európskej únie

C 122 E

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 53

11. mája 2010

Číslo oznamu	Obsah	Strana
III <i>Prípravné akty</i>		
Rada		
2010/C 122 E/01	Pozícia Rady (EÚ) č. 4/2010 v prvom čítaní na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 Prijaté Radou 11. marca 2010 ⁽¹⁾	1
2010/C 122 E/02	Pozícia Rady (EÚ) č. 5/2010 v prvom čítaní na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 Prijatá Radou 11. marca 2010 ⁽¹⁾	19
2010/C 122 E/03	Pozícia Rady (EÚ) č. 6/2010 v prvom čítaní na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o nových potravinách, o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1331/2008 a o zrušení nariadenia (ES) č. 258/97 a nariadenia Komisie (ES) č. 1852/2001 Prijatá Radou 15. marca 2010 ⁽¹⁾	38

SK

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

III

(Prípravné akty)

RADA

POZÍCIA RADY (EÚ) č. 4/2010 V PRVOM ČÍTANÍ

na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004

Prijaté Radou 11. marca 2010

(Text s významom pre EHP)

(2010/C 122 E/01)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

zohľadniť požiadavky ochrany spotrebiteľov vo všeobecnosti.

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 ods. 1,

- (2) Keďže cestujúci v autobusovej a autokarovej doprave je slabšou stranou prepravnej zmluvy, všetkým cestujúcim by sa mala zaručiť minimálna úroveň ochrany.

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

- (3) Opatrenia Únie na zlepšenie práv cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave by mali zohľadňovať osobitosti tohto sektora dopravy, ktorý pozostáva prevažne z malých a stredných podnikov.

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

- (4) Vzhľadom na osobitosti osobitnej pravidelnej dopravy a dopravy pre vlastnú potrebu by sa tieto druhy dopravy mali vyňať z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Osobitná pravidelná doprava by mala zahŕňať osobitné dopravné služby určené pre prepravu zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou, prepravu pracovníkov z domu do práce a späť a prepravu žiakov a študentov do vzdelávacích zariadení a z nich.

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Činnosť Únie v oblasti autobusovej a autokarovej dopravy by sa mala okrem iného zamerať na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany cestujúcich porovnateľnej s úrovňou ochrany v iných druhoch dopravy bez ohľadu na cieľ ich cesty. Okrem toho by sa mali v plnej miere

- (5) Vzhľadom na osobitosti mestskej, prímestskej a regionálnej pravidelnej dopravy by sa malo členským štátom udeliť právo vyňať tieto druhy dopravy z pôsobnosti značnej časti tohto nariadenia. Členské štáty by na účely určenia mestskej, prímestskej a regionálnej dopravy mali zohľadniť kritériá, ako sú napr. vzdialenosť, frekvencia služieb, počet plánovaných zastávok, typ používaných autobusov alebo autokarov, systémy predaja lístkov, výkyvy v počte cestujúcich medzi časom dopravnej špičky a mimo dopravnej špičky, autobusové prepravné poriadky a cestovné poriadky.

⁽¹⁾ Stanovisko zo 16. júla 2009 (Ú. v. EÚ C 317, 23.12.2009, s. 99).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 23. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a pozícia Rady z 11. marca 2010. Pozícia Európskeho parlamentu z ... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

- (6) Cestujúci a aspoň osoby, voči ktorým mal alebo mal mať cestujúci právny záväzok, by mali byť chránení v prípade nehôd v dôsledku prevádzky autobusu alebo autokaru, berúc do úvahy smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti ⁽¹⁾.
- (7) Pri určovaní vnútroštátnych právnych predpisov uplatniteľných na náhradu v prípade smrti alebo zranenia, ako aj straty alebo poškodenia batožiny pri nehodách v dôsledku prevádzky autobusu alebo autokaru by sa malo zohľadniť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) ⁽²⁾ a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) ⁽³⁾.
- (8) Cestujúci by okrem náhrady v prípade smrti alebo zranenia, alebo straty alebo poškodenia batožiny v prípade nehôd v dôsledku prevádzky autobusu alebo autokaru, na ktorú by mali nárok v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom, mali mať právo na pomoc v súvislosti s okamžitými praktickými potrebami po nehode. Takáto pomoc by mohla zahŕňať prvú pomoc, ubytovanie, potraviny, oblečenie a dopravu.
- (9) Z autobusových a autokarových služieb pre cestujúcich by mali mať prospech všetci občania. Zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou, či už v dôsledku zdravotného postihnutia, veku alebo z akéhokoľvek iného dôvodu, by preto mali mať možnosti využívať služby autobusovej a autokarovej dopravy porovnateľné s možnosťami, ktoré majú ostatní obyvatelia. Zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou majú rovnako ako všetci ostatní občania právo na voľný pohyb, slobodu výberu a nediskrimináciu.
- (10) Na základe článku 9 Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím a s cieľom poskytnúť zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou možnosti cestovať autobusom a autokarom porovnateľné s možnosťami ostatných občanov by sa mali ustanoviť pravidlá pre nediskrimináciu a pomoc počas cesty. Týmto osobám by sa preto mala doprava umožňovať, a nie odmieťať na základe ich postihnutia alebo zníženej pohyblivosti s výnimkou dôvodov, ktoré sú opodstatnené z hľadiska bezpečnosti, konštrukcie vozidiel alebo infraštruktúry. V rámci príslušných právnych predpisov na ochranu pracovníkov by zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou mali mať právo na pomoc na autobusových staniách a vo vozidlách. V záujme sociálneho začlenenia by sa dotknutým osobám mala táto pomoc poskytovať bezplatne. Dopravcovia by mali ustanoviť podmienky prístupu, pokiaľ možno pomocou európskeho normalizačného systému.
- (11) Pri rozhodovaní o podobe nových autobusových staníc a v rámci väčších prestavieb by správcovia autobusových staníc mali podľa možnosti zohľadniť potreby zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou. Správcovia autobusových staníc by mali v každom prípade určiť miesta, na ktorých môžu takéto osoby oznámiť svoj príchod a potrebu pomoci.
- (12) S cieľom reagovať na potreby zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou by mal byť personál dostatočne odborne pripravený. Na účely uľahčenia vzájomného uznávania vnútroštátnych odborných kvalifikácií vodičov by sa v rámci základnej kvalifikácie alebo pravidelného výcviku mohla zabezpečiť odborná príprava v oblasti informovanosti o problematike zdravotného postihnutia, ako sa uvádza v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/59/ES z 15. júla 2003 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy ⁽⁴⁾. S cieľom zabezpečiť jednotnosť medzi zavedením požiadaviek na odbornú prípravu a lehôt uvedených v uvedenej smernici by mala existovať možnosť udeliť výnimku na obmedzený čas.
- (13) Ak je to možné, organizácie zastupujúce zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou by sa mali konzultovať v prípade organizácie odbornej prípravy v oblasti zdravotného postihnutia alebo sa do nej zapojiť.
- (14) Medzi práva cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave by malo patriť právo na informácie o poskytovanej službe pred cestou, ako aj počas cesty. Všetky základné informácie poskytované cestujúcim v autobusovej a autokarovej doprave by sa mali poskytovať aj v alternatívnych formách dostupných pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou.
- (15) Týmto nariadením by sa nemali obmedziť práva dopravcov žiadať náhradu od akejkoľvek osoby vrátane tretích strán v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom.
- (16) Mali by sa obmedziť ťažkosti, ktorým čelia cestujúci z dôvodu zrušenia alebo dlhého meškania svojho spojenia. Na tento účel by sa cestujúcim pri odchode z autobusových staníc mala poskytovať primeraná starostlivosť a informácie. Cestujúci by tiež mali mať možnosť zrušiť svoju cestu a nechať si preplatiť cestovné lístky alebo v ceste pokračovať alebo dosiahnuť presmerovanie trasy za uspokojivých podmienok.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 263, 7.10.2009, s. 11.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 40.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 226, 10.9.2003, s. 4.

- (17) Dopravcovia by prostredníctvom svojich profesionálnych združení mali spolupracovať v záujme prijatia opatrení na vnútroštátnej alebo európskej úrovni so zapojením zainteresovaných strán, záujmových združení a združení zákazníkov, cestujúcich a zdravotne postihnutých osôb s cieľom zlepšiť starostlivosť o cestujúcich, a to najmä v prípade zrušenia cesty a veľkého meškania.
- (18) Toto nariadenie by nemalo mať vplyv na práva cestujúcich ustanovené smernicou Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb⁽¹⁾. Toto nariadenie by sa nemalo vzťahovať na prípady, ak sa turistický zájazd zruší z iných dôvodov, ako je zrušenie služby autobusovej alebo autokarovej dopravy.
- (19) Cestujúci by mali byť plne informovaní o svojich právach podľa tohto nariadenia, aby mohli tieto práva účinne využívať.
- (20) Cestujúci by mali mať možnosť využívať svoje práva prostredníctvom vhodných postupov podávania sťažností zavedených dopravcami alebo prípadne podaním sťažností orgánu alebo orgánom, ktoré na tento účel určí príslušný členský štát.
- (21) Členské štáty by mali zabezpečiť súlad s týmto nariadením a určiť príslušný orgán alebo orgány na vykonávanie dohľadu a úloh súvisiacich s presadzovaním. Toto nemá vplyv na právo cestujúcich žiadať súdy o nápravu podľa vnútroštátneho práva.
- (22) Sťažnosť týkajúca sa pomoci by sa mala pokiaľ možno adresovať orgánu alebo orgánom, ktoré určí na presadzovanie tohto nariadenia členský štát, v ktorom sa nachádza miesto nástupu alebo výstupu, pričom sa zohľadňujú postupy určené členskými štátmi na predkladanie sťažností.
- (23) Členské štáty by mali stanoviť sankcie uplatniteľné na porušenia tohto nariadenia a zabezpečiť, aby sa tieto sankcie uplatňovali. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odradzujúce.
- (24) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zabezpečiť rovnocennú úroveň ochrany a pomoci cestujúcim v autobusovej a autokarovej doprave vo všetkých členských štátoch, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, a z dôvodov rozsahu a dôsledkov činnosti je preto možné ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (25) Toto nariadenie by nemalo mať vplyv na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov⁽²⁾.
- (26) Presadzovanie tohto nariadenia by malo vychádzať z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa)⁽³⁾. Toto nariadenie by sa malo preto zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť.
- (27) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané predovšetkým Chartou základných práv Európskej únie uvedené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii, berúc pritom do úvahy aj smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod⁽⁴⁾, a smernicu Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu⁽⁵⁾.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa ustanovujú pravidlá pre autobusovú a autokarovú dopravu, ktoré sa týkajú:

- nediskriminácie medzi cestujúcimi, pokiaľ ide o prepravné podmienky ponúkané dopravcami;
- práv cestujúcich v prípade nehôd v dôsledku prevádzky autobusu alebo autokaru s následkom smrti alebo zranenia cestujúcich alebo straty alebo poškodenia ich batožiny;
- nediskriminácie a povinnej pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou;
- práv cestujúcich v prípade zrušenia alebo meškania spojenia;
- minimálnych informácií, ktoré sa majú poskytnúť cestujúcim;

⁽²⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 158, 23.6.1990, s. 59.

- e) vybavovania sťažností a reklamácií;
- f) všeobecných pravidiel presadzovania.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje vo vzťahu k cestujúcim využívajúcim pravidelnú dopravu:

- a) ak sa miesto nástupu cestujúceho nachádza na území členského štátu; alebo
- b) ak sa miesto nástupu cestujúceho nachádza mimo územia členského štátu a miesto výstupu cestujúceho sa nachádza na území členského štátu.

2. Toto nariadenie sa s výnimkou kapitol III až VI vzťahuje tiež na cestujúcich využívajúcich príležitostné služby, ak sa pôvodné miesto nástupu alebo konečné miesto výstupu cestujúceho nachádza na území členského štátu.

3. Toto nariadenie sa nevzťahuje na osobitnú pravidelnú dopravu a dopravu pre vlastnú potrebu.

4. S výnimkou článku 4 ods. 2, článku 9 a článku 10 ods. 1 členské štáty môžu vyňať z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia mestskú, prímestskú a regionálnu pravidelnú dopravu vrátane cezhraničnej pravidelnej dopravy uvedeného typu.

5. S výnimkou článku 4 ods. 2, článku 9 a článku 10 ods. 1, môžu členské štáty na transparentnom a nediskriminačnom základe udeliť pre vnútroštátnu pravidelnú dopravu výnimku z uplatňovania tohto nariadenia. Takéto výnimky je možné udeliť na obdobie najviac piatich rokov, ktoré je možno dvakrát obnoviť.

6. Členské štáty môžu na transparentnom a nediskriminačnom základe udeliť pre osobitnú pravidelnú dopravu výnimku z uplatňovania ustanovení tohto nariadenia na obdobie piatich rokov, ak sa podstatná časť takejto pravidelnej dopravy, vrátane najmenej jedného plánovaného zastavenia, uskutočňuje mimo územia Únie. Takéto výnimky je možné obnoviť.

7. Členské štáty informujú Komisiu o výnimkách udelených jednotlivým druhom služieb podľa odsekov 4, 5 a 6. Komisia prijme primerané opatrenia, ak sa domnieva, že výnimka nie je v súlade s ustanoveniami tohto článku. Komisia do ... (*) predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o výnimkách udelených podľa odsekov 4, 5 a 6.

8. Žiadne z ustanovení tohto nariadenia sa nesmie vykladať v tom zmysle, že by sa ním ustanovovali technické požiadavky, ktorými by sa dopravcom alebo správcom autobusových staníc ukládali povinnosti upraviť alebo nahradiť autobusy alebo auto-

kary alebo infraštruktúru alebo vybavenie na autobusových zastávkach a staniaciach.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „pravidelná doprava“ je doprava, ktorou sa zabezpečuje preprava cestujúcich autobusom alebo autokarom v presne určených intervaloch po presne určených trasách, pričom cestujúci nastupujú a vystupujú na vopred určených zastávkach;
- b) „osobitná pravidelná doprava“ je pravidelná doprava, bez ohľadu na to, kto ju organizuje, ktorá zabezpečuje autobusovú alebo autokarovú prepravu špecifikovaných kategórií cestujúcich s vylúčením ostatných cestujúcich;
- c) „doprava pre vlastnú potrebu“ je doprava, ktorá sa uskutočňuje autobusom alebo autokarom na nekomerčné a neziskové účely fyzickou alebo právnickou osobou, pričom platí, že
 - dopravná činnosť je len vedľajšou činnosťou tejto fyzickej osoby alebo právnickej osoby a
 - používané vozidlá sú vlastníctvom tejto fyzickej osoby alebo právnickej osoby, alebo boli touto osobou nadobudnuté na splátky, alebo boli predmetom dlhodobej lízingevej zmluvy a riadia ich členovia personálu tejto fyzickej osoby alebo právnickej osoby alebo samotná fyzická osoba, alebo personál, ktorý je v podniku zamestnaný alebo ktorý je podniku k dispozícii na základe zmluvného záväzku;
- d) „príležitostná doprava“ je doprava, ktorá nespadá pod definíciu pravidelnej dopravy a ktorej hlavnou vlastnosťou je, že autobusom alebo autokarom prepravuje skupiny cestujúcich vytvorené z podnetu zákazníka alebo samotného dopravcu;
- e) „prepravná zmluva“ je zmluva o preprave medzi dopravcom a cestujúcim na účely poskytnutia jednej alebo viacerých služieb pravidelnej alebo príležitostnej dopravy;
- f) „cestovný lístok“ je platný doklad alebo iný dôkaz o prepravnej zmluve;
- g) „doprovca“ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje pravidelnú alebo príležitostnú dopravu širokej verejnosti a ktorá nie je cestovnou agentúrou ani predajcom cestovných lístkov;
- h) „vykonávajúci dopravca“ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nie je dopravcom, ale ktorá v skutočnosti vykonáva celú prepravu alebo jej časť;

(*) Piatim rokom odo dňa uplatňovania tohto nariadenia.

- i) „predajca cestovných lístkov“ je akýkoľvek sprostredkovateľ, ktorý uzatvára prepravné zmluvy v mene dopravcu;
- j) „dopravný agent“ je akýkoľvek sprostredkovateľ, ktorý koná v mene cestujúceho pri uzatváraní prepravných zmlúv;
- k) „prevádzkovateľ zázajdu“ je organizátor alebo maloobchodník, ktorý nie je dopravcom v zmysle článku 2 ods. 2 a ods. 3 smernice 90/314/EHS;
- l) „zdravotne postihnutá osoba“ alebo „osoba so zníženou pohyblivosťou“ je akákoľvek osoba, ktorej pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená v dôsledku akéhokoľvek telesného postihnutia (zmyslového alebo pohybového, trvalého alebo dočasného), duševného postihnutia alebo poruchy alebo akejkoľvek inej príčiny zdravotného postihnutia alebo v dôsledku veku a ktorej stav si vyžaduje primeranú pozornosť a prispôsobenie služieb, ktoré sú k dispozícii všetkým cestujúcim, jej osobitným potrebám;
- m) „podmienky prístupu“ sú príslušné normy, usmernenia a informácie o prístupnosti autobusov a/alebo určených autobusových staníc vrátane ich zariadení pre zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou a informácie o nej;
- n) „rezervácia“ je rezervovanie miesta v autobuse alebo autokare pravidelnej dopravy pre konkrétny čas odchodu;
- o) „autobusová stanica“ je stanica s personálom, na ktorej má v závislosti od konkrétnej trasy má zastaviť spoj pravidelnej dopravy na nástup alebo výstup cestujúcich, vybavená zariadením, ako je odbavovací pult, čakáreň alebo pult na predaj cestovných lístkov;
- p) „autobusová zastávka“ je akékoľvek miesto, ktoré nie je autobusovou stanicou a na ktorom má v závislosti od konkrétnej trasy zastaviť spoj pravidelnej dopravy na nástup alebo výstup cestujúcich;
- q) „správca autobusovej stanice“ je organizačný subjekt v členskom štáte, ktorý je zodpovedný za správu príslušnej autobusovej stanice;
- r) „zrušenie“ je neuskutočnenie služby pravidelnej dopravy, ktorá bola pôvodne naplánovaná;
- s) „meškanie“ je časový rozdiel medzi časom plánovaného odchodu spoja pravidelnej dopravy podľa zverejneného cestovného poriadku a skutočným časom jeho odchodu.

Článok 4

Cestovné lístky a nediskriminačné zmluvné podmienky

1. Dopravcovia poskytnú cestujúcemu cestovný lístok, pokiaľ na prepravu neoprávňujú iné doklady. Cestovný lístok sa môže vydať v elektronickej forme.

2. Bez toho, aby boli dotknuté sociálne tarify, sa zmluvné podmienky a tarify, ktoré uplatňujú dopravcovia, poskytujú širokej verejnosti bez akejkoľvek priamej alebo nepriamej diskriminácie na základe štátnej príslušnosti konečného zákazníka alebo miesta usadenia dopravcov alebo predajcov cestovných lístkov v rámci Únie.

Článok 5

Ďalšie vykonávajúce strany

1. Ak sa vykonávanie povinností podľa tohto nariadenia zverilo vykonávajúcemu dopravcovi, predajcovi cestovných lístkov alebo akejkoľvek inej osobe, dopravca, cestovná kancelária, cestovná agentúra alebo správca autobusovej stanice, ktorí vykonávajú tieto povinnosti zverili, aj tak zodpovedajú za činy a opomenutia tejto vykonávajúcej strany.

2. Strana, ktorej dopravca, cestovná kancelária, cestovná agentúra alebo správca autobusovej stanice zverili výkon určitej povinnosti, okrem toho podlieha ustanoveniam tohto nariadenia, pokiaľ ide o povinnosť, ktorá jej bola zverená.

Článok 6

Vylúčenie zrieknutia sa povinnosti

1. Povinnosti voči cestujúcim podľa tohto nariadenia nemožno obmedziť ani sa ich zrieknuť, najmä prostredníctvom výnimky alebo doložky o obmedzení v prepravnej zmluve.

2. Dopravcovia môžu ponúknuť zmluvné podmienky, ktoré sú pre cestujúcich výhodnejšie ako podmienky ustanovené v tomto nariadení.

KAPITOLA II

NÁHRADA ŠKÔD A POMOC V PRÍPADE NEHÔD

Článok 7

Smrť alebo zranenie cestujúcich a strata alebo poškodenie batožiny

1. Cestujúci majú v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi právo na náhradu v prípade smrti alebo zranenia, ako aj straty alebo poškodenia batožiny v prípade nehôd v dôsledku prevádzky autobusu alebo autokaru. V prípade úmrtia cestujúceho sa uvedené právo vzťahuje prinajmenšom na osoby, voči ktorým mal alebo mal mať cestujúci vyživovaciu povinnosť.

2. Výška náhrady sa vypočíta v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi. Akákoľvek maximálna výška náhrady za smrť a zranenie alebo stratu alebo poškodenie batožiny stanovená vnútroštátnymi právnymi predpismi nebude v každom jednotlivom prípade menšia ako:

- a) 220 000 EUR za cestujúceho;

b) 500 EUR za kus batožiny, pokiaľ ide o mestskú, prímestskú a regionálnu dopravu alebo príležitostnú dopravu a 1 200 EUR za kus batožiny, pokiaľ ide o ostatnú pravidelnú alebo príležitostnú dopravu. V prípade poškodenia invalidných vozíkov, iného vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo asistenčných zariadení je výška náhrady vždy rovná nákladom na nahradenie alebo opravu strateného alebo poškodeného vybavenia.

Článok 8

Okamžité praktické potreby cestujúcich

V prípade nehody v dôsledku prevádzky autobusu alebo autokaru dopravca zabezpečí primeranú pomoc v súvislosti s okamžitými praktickými potrebami cestujúcich po nehode. Poskytnutie akejkoľvek pomoci sa nepovažuje za uznanie zodpovednosti.

KAPITOLA III

PRÁVA ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH OSÔB A OSÔB SO ZNÍŽENOU POHYBLIVOSŤOU

Článok 9

Právo na dopravu

1. Dopravcovia, dopravní agenti a prevádzkovatelia zjazdov neodmietnu prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti.

2. Rezervácie a cestovné lístky sa zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou ponúkajú bez dodatočných príplatkov.

Článok 10

Výnimky a osobitné podmienky

1. Bez ohľadu na ustanovenia článku 9 ods. 1 môžu dopravcovia, dopravní agenti a prevádzkovatelia zjazdov odmietnuť prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti:

- aby splnili príslušné bezpečnostné požiadavky ustanovené medzinárodným právom, právom Únie alebo vnútroštátnym právom alebo aby splnili zdravotné a bezpečnostné požiadavky ustanovené príslušnými orgánmi;
- ak konštrukcia vozidla alebo infraštruktúra vrátane vybavenia autobusových zastávok a staníc fyzicky znemožňujú nástup, výstup alebo prepravu zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou bezpečným alebo z hľadiska prevádzky uskutočniteľným spôsobom.

2. V prípade odmietnutia prijať rezerváciu alebo vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok z dôvodov uvedených v odseku 1 dopravcovia, dopravní agenti a prevádzkovatelia zjazdov vynaložia primerané úsilie na to, aby dotknutú osobu informovali o prijateľnej alternatívnej doprave prevádzkovej dopravcom.

3. Ak sa zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou odmietne nástup z dôvodov jej zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti napriek tomu, že je držiteľom rezervácie alebo má cestovný lístok a splnila požiadavky uvedené v článku 14 ods. 1 písm. a), tejto osobe a každej osobe, ktorá ju sprevádza podľa odseku 4 tohto článku, sa ponúkne na výber medzi:

- právom na náhradu cestovného a v relevantných prípadoch bezplatnou dopravou naspäť do prvého miesta odchodu stanoveného v prepravnej zmluve pri najbližšej možnej príležitosti a
- s výnimkou prípadov, ak to nebude uskutočniteľné, pokračovaním v ceste alebo presmerovaním trasy primeranými alternatívnymi dopravnými službami do miesta určenia uvedeného v prepravnej zmluve.

Nesprostredkovanie informácií v súlade s článkom 14 ods. 1 písm. a) nemá vplyv na právo na náhradu sumy zaplatenej za cestovný lístok.

4. Za rovnakých podmienok stanovených v odseku 1 písm. a) môžu dopravcovia, dopravní agenti alebo prevádzkovatelia zjazdov vyžadovať, aby zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou sprevádzali iné osoby, ktoré sú schopné poskytnúť pomoc, ktorú si zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou vyžadujú, ak je to bezpodmienečne nevyhnutné. Takáto sprevádzajúca osoba sa prepravuje bezplatne a podľa možnosti sa usadí vedľa zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou.

5. Ak dopravcovia, dopravní agenti alebo prevádzkovatelia zjazdov uplatňujú odsek 1, bezodkladne informujú zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou o dôvodoch jeho uplatnenia a na základe žiadosti písomne informujú dotknutú osobu do piatich pracovných dní odo dňa požiadania.

Článok 11

Prístupnosť a informovanie

1. Dopravcovia a správcovia autobusových staníc v spolupráci s organizáciami zastupujúcimi zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou, v prípade potreby prostredníctvom svojich organizácií, ustanovia alebo zavedú nediskriminačné podmienky prístupu vo vzťahu k preprave zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou.

2. Podmienky prístupu ustanovené v odseku 1 dopravcovia a správcovia autobusových staníc zverejnia fyzicky alebo na internete v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim.

3. Cestovné agentúry sprístupnia podmienky prístupu ustanovené v odseku 1, ktoré sa vzťahujú na cesty zahrnuté do balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb, ktoré organizujú, predávajú alebo ponúkajú na predaj.

4. Informácie o podmienkach prístupu uvedených v odsekoch 2 a 3 sa cestujúcemu fyzicky sprístupnia na jeho žiadosť.

5. Dopravcovia, dopravní agenti a prevádzkovatelia zjazdov zabezpečia, aby boli zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou k dispozícii všetky relevantné všeobecné informácie o ceste a podmienkach prepravy vo vhodných a prístupných formátoch a podľa možnosti vrátane rezervácie a informácií on-line. Informácie sa cestujúcemu fyzicky sprístupnia na jeho žiadosť.

Článok 12

Určenie autobusových staníc

Členské štáty určia autobusové a autokarové stanice, kde sa poskytuje pomoc zdravotne postihnutým osobám alebo osobám so zníženou pohyblivosťou. Členské štáty o tom informujú Komisiu. Komisia na internete sprístupní zoznam určených autobusových a autokarových staníc.

Článok 13

Právo na pomoc na určených autobusových staniciach a v autobusoch a autokaroch

1. Dopravcovia a správcovia autobusových staníc s výhradou podmienok prístupu upravených v článku 11 ods. 1 v rámci svojich príslušných právomocí zabezpečia na určených autobusových staniciach členských štátov zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou bezplatnú pomoc stanovenú v časti a) prílohy I.

2. Dopravcovia s výhradou podmienok prístupu upravených v článku 11 ods. 1 zabezpečia v autobusoch a autokaroch zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou bezplatnú pomoc stanovenú v časti b) prílohy I.

Článok 14

Podmienky poskytovania pomoci

1. Dopravcovia a správcovia autobusových staníc spolupracujú, aby zabezpečili zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou pomoc za týchto podmienok:

a) dopravcovia, správcovia autobusovej stanice, dopravným agentom alebo prevádzkovateľom zjazdov sa oznámi, že daná osoba potrebuje takúto pomoc, a to najneskôr dva pracovné dni pred tým, ako je pomoc potrebná; a

b) dotknuté osoby sa dostavia na určené miesto:

(i) v čase, ktorý vopred stanovil dopravca a ktorý nepresiahne 60 minút pred uverejneným časom odchodu, alebo

(ii) ak čas nie je stanovený, najneskôr 30 minút pred uverejneným časom odchodu.

2. Okrem ustanovení odseku 1 oznámia zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou v čase rezervácie alebo zakúpenia cestovného lístka vopred dopravcovia,

dopravnému agentovi alebo prevádzkovateľovi zjazdov svoje osobitné potreby týkajúce sa sedenia za predpokladu, že je táto potreba v tomto čase známa.

3. Dopravcovia, správcovia autobusových staníc, dopravní agenti alebo prevádzkovatelia zjazdov prijímajú všetky opatrenia potrebné na uľahčenie prijatia oznámení o potrebe poskytnutia pomoci predložených zdravotne postihnutými osobami alebo osobami so zníženou pohyblivosťou. Táto povinnosť sa uplatňuje na všetkých určených autobusových staniciach a predajných miestach vrátane telefonického a internetového predaja.

4. Ak sa nepredloží oznámenie v súlade s odsekom 1 písm. a) a odsekom 2, dopravcovia, správcovia autobusových staníc, dopravní agenti alebo prevádzkovatelia zjazdov vynaložia všetko primerané úsilie, aby zabezpečili poskytnutie pomoci takým spôsobom, aby zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou mohla nastúpiť do odchádzajúceho spoja, zmeniť príslušný spoj alebo vystúpiť z prichádzajúceho spoja, na ktorý si zakúpila lístok.

5. Správca autobusovej stanice určí miesto v priestoroch alebo mimo priestorov autobusovej stanice, kde môžu zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou oznámiť svoj príchod a požiadať o pomoc. Toto miesto je jasne označené a v prístupných formátoch poskytuje základné informácie o autobusovej stanici a poskytovanej pomoci.

Článok 15

Postupovanie informácií tretím stranám

Ak sa dopravným agentom alebo prevádzkovateľom zjazdov doručí oznámenie uvedené v článku 14 ods. 1 písm. a), túto informáciu čo najskôr v rámci svojich bežných úradných hodín odovzdajú dopravcovia alebo správcovia autobusovej stanice.

Článok 16

Odborná príprava

1. Dopravcovia a v príslušných prípadoch správcovia autobusových staníc ustanovia postupy odbornej prípravy v oblasti problematiky zdravotného postihnutia, vrátane pokynov, a zabezpečia, aby:

a) ich zamestnanci, ktorí nie sú vodičmi, vrátane osôb zamestnaných inou vykonávajúcou stranou, a ktorí poskytujú priamu pomoc zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, absolvovali odbornú prípravu prípadne boli poučení, ako sa opisuje v časti a) a b) prílohy II; a

b) ich zamestnanci vrátane vodičov, ktorí prichádzajú do priameho kontaktu s cestujúcou verejnosťou alebo otázkami s ňou súvisiacimi, absolvovali odbornú prípravu prípadne boli poučení, ako sa opisuje v časti a) prílohy II.

2. Členský štát môže na obdobie najviac dvoch rokov od ... (*) udeliť výnimku z uplatňovania odseku 1 písm. b), pokiaľ ide o odbornú prípravu vodičov.

(*) Dátum začiatku uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 17

Náhrada škody, pokiaľ ide o invalidné vozíky a iné vybavenie na zabezpečenie pohyblivosti

1. Dopravcovia a správcovia autobusových staníc zodpovedajú za stratu alebo poškodenie invalidných vozíkov, iného vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo asistenčných zariadení, ktoré spôsobili v dôsledku poskytovania pomoci. Škodou za stratu alebo poškodenie nahradí dopravca alebo správca autobusovej stanice zodpovedný za danú stratu alebo poškodenie.
2. Výška náhrady uvedenej v odseku 1 je rovná nákladom na nahradenie alebo opravu stratenej alebo poškodennej pomôcky alebo zariadenia.
3. V prípade potreby sa vynaloží maximálne úsilie na rýchle poskytnutie dočasnej náhradnej pomôcky alebo zariadenia. Technické a funkčné vlastnosti invalidných vozíkov, iného vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo asistenčných zariadení sú podľa možností podobné tým, ktoré sa stratili alebo poškodili.

Článok 18

Výnimky

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 4 členské štáty môžu vyňať vnútroštátnu pravidelnú dopravu z rozsahu pôsobnosti všetkých alebo niektorých ustanovení tejto kapitoly ak v rámci svojich vnútroštátnych pravidiel zabezpečia rovnakú úroveň ochrany zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou, akú poskytuje toto nariadenie.
2. Členské štáty informujú Komisiu o výnimkách udelených podľa odseku 1. Komisia prijme primerané opatrenia, ak je názoru, že výnimka nie je v súlade s ustanoveniami tohto článku. Do ... (*) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o výnimkách udelených podľa odseku 1.

KAPITOLA IV

PRÁVA CESTUJÚCICH V PRÍPADE ZRUŠENIA ALEBO MEŠKANIA

Článok 19

Pokračovanie, presmerovanie a náhrada

1. Ak dopravca odôvodnene očakáva zrušenie alebo meškanie odchodu pravidelnej dopravy z autobusovej stanice o viac ako 120 minút, cestujúcim sa bezodkladne ponúkne na výber medzi:
 - a) pokračovaním alebo presmerovaním do miesta určenia stanoveného v prepravnej zmluve pri najbližšej novej príležitosti a za porovnateľných podmienok;
 - b) náhradou ceny cestovného lístka a v relevantných prípadoch bezplatnou dopravou autobusom alebo autom späť do prvého miesta odchodu stanoveného v prepravnej zmluve pri najbližšej novej príležitosti.

(*) Piatim rokom odo dňa uplatňovania tohto nariadenia.

2. Ak sa pravidelná doprava zruší alebo pri odchode z autobusovej zastávky omešká o viac ako 120 minút, cestujúci má právo na takéto pokračovanie, presmerovanie alebo náhradu ceny cestovného lístka od dopravcu.

3. Náhrada ustanovená v odseku 1 písm. b) a odseku 2 sa vyplatí do 14 dní odo dňa predloženia ponuky alebo doručenia žiadosti o vyplatenie takejto náhrady. Vyplatená náhrada je vo výške celej ceny cestovného lístka, za ktorú bol tento zakúpený, za nevykonanú časť alebo časti cesty a za vykonanú časť alebo časti cesty, ak už cesta nespĺňa svoj účel v súvislosti s pôvodným cestovným plánom cestujúceho. U cestujúcich s predplatenými alebo časovými cestovnými lístkami sa výška náhrady rovná proporčnej časti plnej ceny takéhoto lístka. Vyplatenie náhrady sa uskutoční v hotovosti, pokiaľ cestujúci neprijme inú formu vyplatenia náhrady.

Článok 20

Informácie

1. V prípade zrušenia alebo meškania odchodu pravidelnej dopravy informuje dopravca alebo, ak je to vhodné, správca autobusovej stanice cestujúcich, ktorí odchádzajú na cestu z autobusových staníc, o vzniknutej situácii čo najskôr a v každom prípade najneskôr 30 minút po plánovanom čase odchodu, ako aj o odhadovanom čase odchodu, akonáhle sú tieto informácie k dispozícii.
2. Ak cestujúci zmeškajú podľa cestovného poriadku nadväznú dopravnú spojku z dôvodu zrušenia alebo meškania, dopravca alebo, ak je to vhodné, správca autobusovej stanice vynaloží primerané úsilie na to, aby dotknutých cestujúcich informoval o alternatívnych spojeniach.
3. Dopravca prípadne správca autobusovej stanice zabezpečí, aby zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou dostali povinné informácie stanovené v odsekoch 1 a 2 v prístupných formátoch.

Článok 21

Poskytovanie pomoci v prípade zrušenia alebo omeškania odchodu

Pri ceste, ktorej plánovaná dĺžka je viac ako tri hodiny, dopravca v prípade zrušenia alebo meškania odchodu z autobusovej stanice presahujúceho viac ako dve hodiny cestujúcemu bezplatne ponúkne:

- a) menšie občerstvenie, jedlo alebo občerstvenie primerané času čakania alebo meškania, ak je k dispozícii v autobuse alebo na autobusovej stanici alebo ho možno primeraným spôsobom dodať;
- b) pomoc pri hľadaní hotelovej izby alebo iného ubytovania, ako aj pomoc pri zabezpečovaní dopravy medzi autobusovou stanicou a miestom ubytovania v prípadoch, ak sa cestujúci musí ubytovať na jednu alebo viac nocí.

Pri uplatňovaní tohto článku venuje dopravca osobitnú pozornosť potrebám zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou a všetkým sprádzajúcim osobám.

Článok 22

Ďalšie nároky

Žiadne ustanovenie v tejto kapitole nebráni cestujúcim, aby na vnútroštátnych súdoch v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi požadovali náhradu škôd, ktoré vznikli v dôsledku zrušenia alebo meškania pravidelnej dopravy.

KAPITOLA V

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ INFORMOVANIA A PODÁVANIA SŤAŽNOSTÍ

Článok 23

Právo na cestovné informácie

Dopravcovia a správcovia autobusových staníc poskytujú v rámci svojich právomocí cestujúcim počas celej cesty primerané informácie. Ak je to možné, tieto informácie sa na požiadanie poskytujú v prístupných formátoch.

Článok 24

Informácie o právach cestujúcich

1. Dopravcovia a správcovia autobusových staníc v rámci svojich právomocí zabezpečia, aby sa cestujúcim poskytli náležité a zrozumiteľné informácie o ich právach vyplývajúcich z tohto nariadenia, a to najneskôr pri odchode. Informácie sa poskytujú na autobusových staniaciach a prípadne na internete. Na žiadosť zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou sa tieto informácie poskytnú v prístupnom formáte. Tieto informácie obsahujú kontaktné údaje orgánu alebo orgánov zodpovedných za presadzovanie, ktoré určili členské štáty podľa článku 27 ods. 1.

2. Na splnenie informačnej požiadavky uvedenej v odseku 1 môžu dopravcovia a správcovia autobusových staníc použiť zhrnutie ustanovení tohto nariadenia pripravené Komisiou vo všetkých úradných jazykoch inštitúcií Európskej únie, ktoré sa im poskytnú.

Článok 25

Sťažnosti

Dopravcovia vytvoria alebo zavedú mechanizmus vybavovania sťažností, ktoré sa týkajú práv a povinností uvedených v článkoch 4, 8 a 9 až 24.

Článok 26

Predkladanie sťažností

Ak cestujúci, na ktorého sa vzťahuje toto nariadenie, chce dopravcovi predložiť sťažnosť na základe článkov 4, 8 a 9 až 24, musí tak urobiť do troch mesiacov odo dňa, ak sa pravidelná služba poskytla alebo mala poskytnúť. Dopravca do jedného mesiaca od doručenia sťažnosti oznámi cestujúcemu,

či je jeho sťažnosť opodstatnená, zamietnutá alebo sa stále posudzuje. Čas vymedzený na poskytnutie konečnej odpovede nepresiahne tri mesiace od doručenia sťažnosti.

KAPITOLA VI

PRESADZOVANIE A VNÚTROŠTÁTNE ORGÁNY ZODPOVEDNÉ ZA PRESADZOVANIE

Článok 27

Vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie

1. Každý členský štát určí nový alebo existujúci orgán alebo orgány zodpovedné za presadzovanie tohto nariadenia, pokiaľ ide o pravidelnú dopravu z miest, ktoré sa nachádzajú na jeho území, a pravidelnú dopravu z tretích krajín do týchto miest. Každý orgán prijme opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto nariadením.

Každý orgán je nezávislý od dopravcov, prevádzkovateľov zjazdov a správcov autobusových staníc, pokiaľ ide o organizáciu, rozhodnutia o financovaní, právnu štruktúru a rozhodovanie.

2. Členské štáty informujú Komisiu o orgáne alebo orgánoch určených v súlade s týmto článkom.

3. Každý cestujúci môže v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi predložiť sťažnosť v súvislosti s údajným porušením tohto nariadenia príslušnému orgánu určenému podľa odseku 1 alebo akémukoľvek inému príslušnému orgánu, ktorý určí členský štát.

Členský štát môže rozhodnúť o tom, že:

- cestujúci predloží sťažnosť na základe článkov 4, 8 a 9 až 24 najprv dopravcovi; a/alebo
- vnútroštátny orgán zodpovedný za presadzovanie alebo akýkoľvek iný príslušný orgán, ktorý určí členský štát, koná ako odvolací orgán pre sťažnosti, ktoré sa nevyriešia podľa článku 26.

Článok 28

Správa o presadzovaní

Orgány zodpovedné za presadzovanie určené podľa článku 27 ods. 1 uverejnia do 1. júna ... (*) a potom každé dva roky správu o svojej činnosti v predchádzajúcich dvoch kalendárnych rokoch, ktorá bude obsahovať predovšetkým opis opatrení, ktoré sa prijali na vykonávanie tohto nariadenia, a štatistiky o sťažnostiach a uplatnených sankciách.

Článok 29

Spolupráca medzi orgánmi zodpovednými za presadzovanie

Vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie uvedené v článku 27 ods. 1 si vždy, ak je to vhodné, vymieňajú informácie o svojej činnosti a zásadách a postupoch rozhodovania. Komisia ich v tejto úlohe podporuje.

(*) Dvomi rokmi odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 30

Sankcie

Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných na porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Ustanovené sankcie sú účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto pravidlá a opatrenia Komisii do ... (*) a bezodkladne ju informujú o každej následnej zmene a doplnení, ktoré na ne majú vplyv.

KAPITOLA VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 31

Správa

Komisia podá Európskemu parlamentu a Rade do ... (**) správu o uplatňovaní a účinkoch tohto nariadenia. K správe sa v prípade potreby priložia legislatívne návrhy na podrobnejšie vykonávanie ustanovení tohto nariadenia alebo na jeho zmenu a doplnenie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament
predseda

...

Za Radu
predseda

...

Článok 32

Zmena a doplnenie nariadenia (ES) č. 2006/2004

V prílohe k nariadeniu (ES) č. 2006/2004 sa dopĺňa tento bod:

„18. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2010 z ... o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave (*).

(*) Ú. v: ...“

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od ... (**).

Článok 34

Uverejnenie

Toto nariadenie sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

(*) Dátum začatia uplatňovania tohto nariadenia.

(**) Trom rokom odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia.

(***) Dvomi rokmi odo dňa uverejnenia.

PRÍLOHA I

Pomoc poskytovaná zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou**a) Pomoc poskytovaná na určených autobusových staniach**

Pomoc a opatrenia potrebné na to, aby zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou mohli:

- oznámiť svoj príchod na autobusovú stanicu a svoju žiadosť o pomoc na určených miestach,
- presunúť sa z určeného miesta k odbavovaciemu pultu, do čakárne a na nástupište,
- nastúpiť do vozidla pomocou výťahov, invalidných vozíkov, prípadne s inou potrebnou pomocou,
- naložiť svoju batožinu,
- vyzdvihnúť si svoju batožinu,
- vystúpiť z vozidla,
- vziať so sebou do autobusu alebo autokaru asistenčného psa s osvedčením,
- prejsť k sedadlu,

b) Pomoc vo vozidle

Pomoc a opatrenia potrebné na to, aby zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou mohli:

- získať základné informácie o ceste v prístupných formátoch, ak o to cestujúci požiada,
- nastúpiť/vystúpiť počas prestávok v ceste, ak je vo vozidle okrem vodiča prítomný aj iný personál.

PRÍLOHA II

Odborná príprava v oblasti problematiky zdravotného postihnutia**a) Odborná príprava v oblasti informovanosti o problematike zdravotného postihnutia**

Súčasťou odbornej prípravy personálu, ktorý je v priamom kontakte s cestujúcou verejnosťou, je:

- informovanosť a primerané reagovanie vo vzťahu k cestujúcim s fyzickým, zmyslovým (sluchovým a zrakovým) alebo skrytým postihnutím alebo s poruchou učenia vrátane toho, ako rozlišovať medzi rôznymi schopnosťami osôb, ktorých pohyblivosť, orientácia alebo komunikácia je zhoršená,
- prekážky, ktorým čelia zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou vrátane prekážok súvisiacich s postojom ostatných, prostredím/fyzickými a organizačnými faktormi,
- asistenčné psy s osvedčením vrátane úlohy a potrieb asistenčného psa,
- riešenie neočakávaných udalostí,
- medzilidské zručnosti a metódy komunikácie s nepočujúcimi a sluchovo postihnutými ľuďmi, zrakovy postihnutými ľuďmi, rečovo postihnutými ľuďmi a ľuďmi s poruchou učenia,
- informácie o opatrnom zaobchádzaní s invalidnými vozíkmi a iným vybavením na zabezpečenie pohyblivosti s cieľom vyhnúť sa ich poškodeniu (a to pre všetkých zamestnancov zodpovedných za manipuláciu s prípadnou batožinou).

b) Odborná príprava v oblasti pomoci zdravotne postihnutým osobám

Súčasťou odbornej prípravy personálu, ktorý priamo pomáha zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, je:

- ako pomáhať používateľom invalidných vozíkov nastúpiť a vystúpiť z vozíka,
 - zručnosti pri poskytovaní pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, ktoré cestujú s asistenčným psom s osvedčením, vrátane úlohy a potrieb týchto psov,
 - techniky sprevádzania zrakovy postihnutých cestujúcich, ako aj manipulácie s asistenčnými psami s osvedčením a ich prepravy,
 - znalosť rôznych druhov pomôcok, ktoré môžu pomôcť zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, a znalosť manipulácie s takýmito pomôckami,
 - používanie vybavenia na pomoc pri nástupe a výstupe a znalosť vhodných postupov pomoci pri nástupe a výstupe, ktoré zaisťujú bezpečnosť a dôstojnosť zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou,
 - chápanie potreby spoľahlivej a profesionálnej pomoci. Tiež uvedomenie si toho, že niektorí zdravotne postihnutí cestujúci môžu počas cesty zažívať pocity zraniteľnosti z dôvodu ich závislosti od poskytovanej pomoci,
 - znalosť prvej pomoci.
-

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

I. ÚVOD

Komisia 4. decembra 2008 predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynuovenie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa ⁽¹⁾.

Európsky parlament prijal stanovisko v prvom čítaní 23. apríla 2009 ⁽²⁾.

Rada dospela k politickej dohode o návrhu nariadenia 17. decembra 2009. Po revízií právnikmi lingvistami prijala svoju pozíciu v prvom čítaní dňa 11. marca 2010 v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoveným v článku 294 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rada pri svojej práci zohľadnila stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru. Výbor regiónov sa rozhodol nezaujať stanovisko.

II. ANALÝZA POZÍCIE V PRVOM ČÍTANÍ

1. Všeobecne

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave tvorí súčasť všeobecného cieľa Európskej únie zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s cestujúcimi bez ohľadu na druh dopravy, ktorý si zvolia. Právne predpisy podobného charakteru sa už prijali v oblasti leteckej ⁽³⁾ alebo železničnej dopravy ⁽⁴⁾. Návrh nariadenia obsahuje ustanovenia o zodpovednosti v prípade úmrtia alebo zranenia cestujúcich a straty alebo poškodenia ich batožiny, automatických riešení v prípade prerušenia cesty, riešení sťažností a opravných prostriedkoch, informovanosti cestujúcich a ďalších iniciatívach. Okrem toho ustanovuje pravidlá o poskytovaní informácií a pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou (OZP).

Hoci Rada súhlasila s Komisiou, pokiaľ ide o cieľ návrhu, z prístupu Rady vyplynuli dôležité úpravy pôvodného návrhu. Niekoľko navrhovaných ustanovení nebolo možné akceptovať, pretože so sebou prinášali príliš veľké administratívne zaťaženie, z ktorého vyplývajú náklady pre dopravcov a orgány štátnej správy, a to bez toho, aby pre cestujúcich zabezpečili pridanú hodnotu, ktorá by tieto nedostatky vyvážila. Iné ustanovenia sa prepracovali po zohľadnení odlišnosti právnych predpisov jednotlivých členských štátov, aby sa predišlo rozporu medzi týmto návrhom nariadenia a platnými vnútroštátnymi a európskymi právnymi predpismi. Konečne, ďalšie ustanovenia sa prepracovali s cieľom zjednodušiť a objasniť toto nariadenie.

Výsledkom tohto prístupu je, že pozícia Rady v prvom čítaní v určitom rozsahu upravuje pôvodný návrh Komisie tak, že prepracúva jeho znenie a vypúšťa z neho viacero ustanovení. Z uvedeného vyplýva, že Rada neakceptovala žiaden z pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré Európsky parlament prijal k týmto vypusteným ustanoveniam vo svojej pozícii v prvom čítaní.

Cieľom Rady je dosiahnuť vyvážené riešenie, ktoré zohľadňuje práva cestujúcich, ako aj potrebu zabezpečiť ekonomickú životaschopnosť prevádzkovateľov v odvetví autobusovej a autokarovej dopravy, ktoré pozostáva prevažne z malých a stredných podnikov, a preto do svojej pozície v prvom čítaní začlenila pozmeňujúci a doplňujúci návrh EP č. 3.

⁽¹⁾ Dokument 16933/08.

⁽²⁾ Dokument A6-0250/2009.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1), a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 14).

2. Kľúčové otázky politiky

i) Rozsah pôsobnosti

Podľa pôvodného návrhu Komisie sa nariadenie malo vzťahovať vo všeobecnosti na prepravu cestujúcich autobusovými a/alebo autokarovými podnikmi prostredníctvom pravidelnej dopravy. Členským štátom sa umožňovalo udeliť výnimku iba mestskej, prímestskej a regionálnej doprave, na ktorú sa vzťahujú zmluvy o službe vo verejnom záujme, ak sa v takýchto zmluvách zabezpečuje úroveň práv cestujúcich porovnateľná s úrovňou požadovanou v nariadení. Európsky parlament okrem toho predložil jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý členským štátom umožňuje na základe uvedenej podmienky vylúčiť z rozsahu pôsobnosti mestskú a prímestskú dopravu, ale nie regionálnu dopravu.

Rada nemohla akceptovať rozsah pôsobnosti, ktorý navrhla Komisia, ani pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Európskeho parlamentu súvisiace s rozsahom pôsobnosti (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 1, 2 a 81), pretože sa nazdáva, že sa na mestskú, prímestskú a regionálnu dopravu vzťahuje zásada subsidiarity.

Zahrnutie regionálnej dopravy do rozsahu pôsobnosti, ako to navrhuje Európsky parlament, by mohlo viesť k problémom tak pre cestujúcich, ako aj pre odvetvie. Vo veľkých mestských oblastiach spoločnosti zvyčajne prevádzkujú celú dopravnú sieť vrátane autobusovej dopravy, metra, prímestských vlakov a električiek. Všetky tieto dopravné služby majú často mestský, prímestský a regionálny charakter. Obmedzenie výnimky len na mestskú a prímestskú dopravu by znamenalo, že časti týchto sietí by podliehali pravidlám, ktoré sú určené pre diaľkovú dopravu. Spoločnosti, ktoré prevádzkujú tieto siete, by potom v rámci tej istej siete museli spravovať niekoľko systémov náhrad, pričom niektoré z nich by neboli vhodné pre tento druh dopravy. Tiež by to miatlo cestujúcich využívajúcich tieto siete, pretože by len s ťažkosťami vedeli určiť, ktoré pravidlá sa na nich vzťahujú.

Navyše, keďže existuje možnosť udelenia výnimky pre regionálnu železničnú dopravu v platnom nariadení o právach cestujúcich v železničnej doprave, absencia zodpovedajúceho ustanovenia v nariadení o právach cestujúcich v autobusovej doprave by mohla narušiť hospodársku súťaž medzi týmito dvomi odvetviami. Platí pritom, že autobusová a železničná doprava často slúžia ako alternatíva jedna k druhej.

Rada preto nemohla akceptovať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP týkajúce sa rozsahu pôsobnosti. V dôsledku toho navrhuje, aby sa návrh nariadenia vzťahoval na cestujúcich vo vnútroštátnej a medzinárodnej pravidelnej doprave, avšak s možnosťou vyňať na vnútroštátnej úrovni z rozsahu pôsobnosti mestskú, prímestskú a regionálnu pravidelnú dopravu. Rada tiež dopĺňa ustanovenie, ktorým sa zabezpečuje, že určité základné práva sa vzťahujú na všetky autobusové a autokarové dopravné služby bez výnimky (napr. nediskriminačné zmluvné podmienky a tarify, právo zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou na prepravu, ako aj súvisiace výnimky).

Členské štáty sú oprávnené udeliť pre vnútroštátnu pravidelnú dopravu výnimku z uplatňovania ustanovení tohto nariadenia na obdobie najviac päť rokov, ktorú je možné dvakrát obnoviť. Členské štáty tiež môžu udeliť výnimku na obdobie najviac päť rokov, ktorú je možné obnoviť, pre osobitnú pravidelnú dopravu, ktorej podstatná časť, vrátane najmenej jedného plánovaného zastavenia, sa uskutočňuje mimo územia EÚ.

Navyše sa v súvislosti s rozsahom pôsobnosti v osobitnom ustanovení uvádza, že členské štáty, ktoré môžu v rámci svojich vnútroštátnych pravidiel zabezpečiť rovnakú úroveň ochrany zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou, akú poskytuje toto nariadenie, si môžu plne zachovať tieto vnútroštátne pravidlá.

ii) Zmeny v infraštruktúre

Pokiaľ ide o infraštruktúru, Rada je pripravená povzbudiť a podporiť akúkoľvek iniciatívu týkajúcu sa nového vybavenia a infraštruktúry, ktoré je potrebné nadobudnúť alebo vybudovať po zohľadnení potrieb zdravotne postihnutých osôb a OZP, ako sa jasne uvádza v odôvodnení. Toto nariadenie však vychádza z rámca právnych predpisov o ochrane spotrebiteľov, a preto nemôže obsahovať povinnosti týkajúce sa technických požiadaviek, ktorými by sa dopravcom ukladala povinnosť upraviť alebo nahradiť vozidlá alebo infraštruktúru a vybavenie na staniach. Všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP týkajúce sa zmien v infraštruktúre (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 6 – 10) sa preto nemohli akceptovať.

iii) Náhrada škôd a pomoc v prípade nehôd

Návrh Komisie stanovuje pravidlá zodpovednosti autobusových a/alebo autokarových podnikov za cestujúcich a ich batožinu. Harmonizované pravidlá zodpovednosti autobusových a/alebo autokarových podnikov by boli v prospech cestujúcich. V prípade akejkoľvek škody do výšky 220 000 EUR by autobusový a/alebo autokarový podnik mal mať objektívnu zodpovednosť, to znamená, že by nemal mať možnosť vylúčiť svoju zodpovednosť tým, že by dokázal, že nehodu nezavinil. V prípade škôd nad 220 000 EUR by zodpovednosť závisela od stupňa zavinenia, bola by však neobmedzená. Cestujúci, ktorí sa stali účastníkmi nehody, by mali nárok na vyplatenie zálohy na vyriešenie ekonomických ťažkostí, ktorým čelia oni alebo ich rodiny v dôsledku smrti alebo zranenia.

Existujúce platné režimy zodpovednosti v členských štátoch sú však veľmi rozdielne, pokiaľ ide o základné podmienky pre zodpovednosť (neobmedzená objektívna zodpovednosť, objektívna zodpovednosť s výnimkou pre prípady vyššej moci a zodpovednosť založená na stupni zavinenia) a nie je možné ich zosúladiť. Právne predpisy v jednotlivých členských štátoch sa okrem toho z časti zakladajú na smernici 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti („smernica o poistení motorových vozidiel“) a z časti na vnútroštátnych právnych predpisoch presahujúcich rámec práva EÚ. Uvedenými legislatívnymi aktmi sa už upravuje zodpovednosť za cestujúcich v autobusovej doprave, pričom je dôležité vyhnúť sa rozporom medzi týmto návrhom nariadenia a uvedenou smernicou o poistení motorových vozidiel.

Rada preto prijala prístup založený na existujúcom systéme, avšak doplnený o niektoré minimálne prvky harmonizácie. Navrhuje sa tento najnižší prah na cestujúceho a kus batožiny: 220 000 EUR na cestujúceho v prípade smrti alebo zranenia; v prípade straty alebo poškodenia batožiny 500 EUR, pokiaľ ide o mestskú, prímestskú a regionálnu dopravu, a 1 200 EUR, pokiaľ ide o ostatnú pravidelnú dopravu. Týmto by sa zosúladiť náhrada škody v prípade batožiny s príslušnými ustanoveniami uvedenými v „nariadení o železničnej preprave“, pričom by sa zohľadnili osobitosti mestskej, prímestskej a regionálnej dopravy. Pokiaľ ide o invalidné vozíky, iné vybavenie na zabezpečenie pohyblivosti alebo asistenčné zariadenia, v znení navrhovanom Radou sa ustanovuje, že náhrada škody sa má vždy vyplatiť v plnej výške, keďže sa nemajú považovať za bežnú batožinu, a to aj v prípade, ak bola škoda spôsobená v dôsledku poskytovania pomoci (v súlade s myšlienkou pozmeňujúceho a doplňujúceho návrh EP č. 46).

Znenie sa okrem toho prispôbilo tak, aby cestujúcim zabezpečovalo pomoc, pokiaľ ide o ich okamžité praktické potreby po nehode. Takéto ustanovenie nie je zahrnuté v smernici o poistení motorových vozidiel a predstavuje skutočný prínos pre cestujúcich v autobusovej doprave, pričom sa tým významne nezvyšuje administratívne zaťaženie autobusových alebo autokarových spoločností.

Vzhľadom na uvedené Rada nemohla akceptovať navrhovaný prístup Komisie ani pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP týkajúce sa zodpovednosti (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 18 – 24).

iv) Práva zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou (OZP)

Rada plne podporuje cieľ Komisie zabezpečiť nediskriminovaný prístup zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou k autobusovej a autokarovej doprave. Rada preto súhlasí s návrhom Komisie, aj keď niektoré ustanovenia upravila tak, aby boli vykonateľné, a doplnila určité zjednodušenia a vyjasnenia. Pokiaľ ide o túto kapitolu, Rada do svojho znenia začlenila niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov EP, a to buď v plnom rozsahu, čiastočne alebo z hľadiska ich myšlienky.

Pokiaľ ide o výnimky z práva na dopravu, Komisia navrhla, aby zdravotne postihnutým osobám mohla byť odoprená doprava z dôvodu bezpečnostných požiadaviek alebo veľkosti vozidla. Rada znenie v mnohých prípadoch vylepšila, napríklad pojem „veľkosť“ vozidla nahradila pojmom „dizajn“, čím zapracovala pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP č. 26 a 27 v ich podstate alebo z hľadiska myšlienky. Rada okrem toho akceptovala pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 73, pokiaľ ide o možnosti ponúkané zdravotne postihnutej osobe alebo OZP v prípade odmietnutia nástupu do vozidla.

Podľa pôvodného návrhu by dopravca mohol od zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou vyžadovať, aby bola sprevádzaná inou osobou, ktorá je schopná poskytnúť pomoc. V pozícii Rady v prvom čítaní sa stanovuje, že pokiaľ dopravca uplatní takúto možnosť v súvislosti s osobnou dopravou, sprevádzajúca osoba sa prepravuje bezplatne a podľa možnosti sa usadí vedľa zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou. Toto ustanovenie v zásade začleňuje pozmeňujúci a doplňujúci návrh EP č. 29.

V znení pozície Rady v prvom čítaní sa ustanovujú nediskriminačné podmienky prístupu, ako aj ich sprístupnenie zdravotne postihnutým osobám a OZP vo vhodnom formáte, čím Rada čiastočne alebo úplne akceptovala pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP č. 31 a 32. Komisia okrem toho na internete sprístupní zoznam autobusových a autokarových staníc určených členskými štátmi, na ktorých sa poskytuje pomoc zdravotne postihnutým osobám a OZP, ako sa uvádza v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu EP č. 36.

Pokiaľ ide o pomoc zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, bude sa poskytovať pod podmienkou, že dotknutá osoba oznámi potrebu pomoci dopravcovi alebo prevádzkovateľovi stanice najneskôr dva pracovné dni vopred (Komisia navrhla 48 hodín) a bude prítomná na určenom mieste aspoň 60 minút pred uverejneným časom odchodu. Rada tak nemohla akceptovať pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 39, v ktorom sa navrhovala kratšia lehota 24 hodín. Okrem toho, ak má dotknutá osoba osobitné potreby týkajúce sa sedenia, cestujúci by mal takéto potreby oznámiť dopravcovi v čase rezervácie, pokiaľ sú tieto potreby v tomto čase známe. Táto dodatočná požiadavka, ktorú zaviedla Rada, umožní dopravcom postarať sa o tieto osobitné potreby a dotknutej osobe zabezpečiť najlepšie možné služby.

Pokiaľ ide o pomoc vo vozidlách, Rada obmedzila rozsah pôvodného návrhu Komisie. V znení Rady sa ustanovuje, že sa musia poskytovať informácie v prístupnom formáte, ako aj pomoc pri nástupe a výstupe počas prestávok v ceste, hoci pomoc pri vystúpení sa má poskytovať iba v prípade, že je vo vozidle okrem vodiča prítomný aj iný personál. Takáto úprava zohľadňuje skutočnosť, že väčšinu vozidiel obsluhuje iba jeden vodič a preto by poskytovanie pomoci počas cesty ovplyvňovalo pracovný čas vodiča, a teda aj bezpečnostné požiadavky.

Pomoc zdravotne postihnutým osobám a OZP sa musí poskytovať bezplatne na staniciach s personálom, ktoré určia členské štáty, pričom personál, ktorý poskytuje priamu pomoc takýmto osobám, by mal absolvovať primeranú odbornú prípravu umožňujúcu pomoc takýmto osobám. Personál a vodiči, ktorí prichádzajú do priameho kontaktu s cestujúcou verejnosťou, by mali absolvovať odbornú prípravu v oblasti informovanosti o problematike zdravotného postihnutia.

v) *Práva cestujúceho v prípade zrušenia alebo meškania spojenia*

V návrhu Komisie sa ustanovujú povinnosti autobusových a/alebo autokarových podnikov v prípade prerušenia cesty z dôvodu zrušenia alebo meškania dopravného spojenia. Podniky by mali vyplatiť náhradu vo výške 100 % ceny cestovného lístka, ak neposkytnú alternatívne služby alebo požadované informácie.

Hoci Rada plne podporuje zásadu, že dopravcovia a prevádzkovatelia staníc by sa mali starať o svojich cestujúcich, upravila návrh Komisie a zohľadnila osobitnú štruktúru odvetvia autobusovej a autokarovej dopravy. V súvislosti s cestujúcimi, ktorí odchádzajú zo staníc, a cestujúcimi odchádzajúcimi z autobusových zastávok sa zvolili odlišné prístupy, keďže nie je možné ani rozumné poskytovať, napríklad, rovnakú úroveň informácií o meškaniach na autobusovej zastávke a na stanici s personálom.

V prípade meškania trvajúceho viac ako dve hodiny alebo v prípade zrušenia cesty si cestujúci môže vybrať, či bude v ceste pokračovať rovnakým druhom dopravy alebo požiadá o transfer alebo o náhradu ceny cestovného lístka (vyplatenú do 14 dní odo dňa cesty a v prípade potreby o bezplatnú spätočnú dopravu). V prípade meškania o viac ako dve hodiny pri ceste s plánovanou dĺžkou viac ako tri hodiny je dopravca v súlade s myšlienkou pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu EP č. 53 povinný pre cestujúcich, ktorí odchádzajú na cestu zo stanice, zabezpečiť jedlo alebo občerstvenie, avšak nie je povinný pre nich zabezpečiť ubytovanie, hoci musí pomôcť pri hľadaní tohto ubytovania. Cestujúci v autobusovej a autokarovej doprave však nebudú môcť využiť dodatočné náhrady (vyplatené navyše k cene lístka), ako je to v prípade cestujúcich v námornej a železničnej doprave. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP týkajúce sa náhrad a ubytovania sa neponechali (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 49, 50, 51, 52, 54 a 55).

Európsky parlament predložil niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov týkajúcich sa náhrad a pomoci v prípade meškania pri príchode a súvisiacich výnimiek v prípade vyššej moci (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 56 a 57), čím dopravcov oslobodil od zodpovednosti za škodu, ak bola spôsobená okolnosťami, ktoré nesúvisia s poskytovaním ich služieb a ktoré nemohli predvídať. Rada neakceptovala tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, keďže sa v jej znení nepredpokladajú žiadne ustanovenia o náhradách v prípade meškania pri príchode.

Uvedené náhrady by pre autobusové a autokarové podniky predstavovali dodatočnú zodpovednosť a nadmerné zaťaženie. Vodiči by okrem toho boli vystavení tlaku dodržiavať cestovné poriadky za každú cenu, čím by ohrozili bezpečnosť cestnej premávky.

Rada prijala pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 58 týkajúci sa poskytovania informácií zdravotne postihnutým osobám a OZP v prístupných formátoch.

vi) *Všeobecné pravidlá o podávaní informácií, spracúvaní sťažností a vnútroštátnych orgánov presadzovania práva*

Podľa pozície Rady v prvom čítaní dopravcovia a správcovia autobusových staníc poskytujú v rámci svojich právomocí cestujúcim počas celej cesty primerané informácie, podľa možnosti v prístupnom formáte. Okrem toho v súlade s myšlienkou pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu EP č. 62 cestujúcich vhodným a zrozumiteľným spôsobom informujú o ich právach.

Pokiaľ ide o sťažnosti, návrh Komisie obsahoval pravidlá o tom, ako by ich dopravcovia mali vybavovať, najmä v súvislosti s ďalekosiahlymi právnymi dôsledkami neodpovedania na sťažnosti.

Napriek tomu, že s návrhom Komisie v zásade súhlasila, Rada dodáva systému viac pružnosti s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek nepredvídaným dôsledkom pre právne systémy alebo administratívne štruktúry členských štátov. V tejto súvislosti a s cieľom predísť dodatočnej byrokracii Rada neprijala pozmeňujúci a doplňujúci návrh EP č. 64, ktorý zavádzal povinnosť pre autobusové a autokarové podniky každoročne vydávať podrobnú správu o prijatých sťažnostiach.

Parlament okrem toho navrhol, aby boli vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie nezávislé (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 65). V pozícii Rady v prvom čítaní sa jasnejšie uvádza, že tieto orgány by mali byť nezávislé od dopravcov, cestovných agentúr a prevádzkovateľov staníc.

vii) *Dátum uplatňovania nariadenia*

Komisia navrhla, aby nariadenie nadobudlo účinnosť 20 dní po uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie a aby sa začalo uplatňovať jeden rok po uvedenom dni.

V pozícii Rady v prvom čítaní sa ustanovuje, že nariadenie sa začne uplatňovať dva roky odo dňa uverejnenia, čím sa v podstate akceptoval pozmeňujúci a doplňujúci návrh EP č. 69.

3. **Iné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom**

Ďalšie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré sa nezahrnuli do pozície Rady v prvom čítaní, sa týkajú:

- zmien vymedzenia pojmov „zmluva o doprave“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 13), „predajca cestovných lístkov“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 14), „cestovná agentúra“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15) a „zrušenie“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 16),
- navrhovaného nového vymedzenia pojmu „prístupné formáty“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 17),
- odkazu na „osoby, ktoré nie sú schopné cestovať bez pomoci z dôvodu ich vysokého alebo mladého veku“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 134),
- pomoci prispôbenej individuálnym potrebám zdravotne postihnutých osôb alebo osôb so zníženou pohyblivosťou (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 35),

- potreby zabezpečiť, aby cestujúci dostal potvrdenie o tom, že potreba poskytnutia pomoci bola oznámená (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 40),
- akéhokoľvek odškodnenia poskytnutého podľa tohto nariadenia, ktoré sa môže odpočítať od dodatočného poskytnutého odškodnenia (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 59),
- sankcií uplatniteľných na porušenia tohto nariadenia, ktoré by mohli zahŕňať príkaz na zaplatenie odškodného (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 68),
- pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov č. 70, 71 a 72, ktoré sa týkajú príloh k tomuto nariadeniu.

III. ZÁVER

Rada pri ustanovovaní svojej pozície v prvom čítaní v plnej miere zohľadnila návrh Komisie a stanovisko Európskeho parlamentu v prvom čítaní. V súvislosti s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi Európskeho parlamentu Rada poznamenáva, že mnohé z nich už do pozície v prvom čítaní z hľadiska myšlienky, čiastočne alebo v celom rozsahu zahrnula.

POZÍCIA RADY (EÚ) č. 5/2010 V PRVOM ČÍTANÍ

na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004

Prijatá Radou 11. marca 2010

(Text s významom pre EHP)

(2010/C 122 E/02)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 ods. 1 a článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Cieľom akcie Únie v oblasti námornej dopravy a vnútrozemskej vodnej dopravy by malo byť okrem iného zabezpečenie vysokej úrovne ochrany cestujúcich, ktorá je porovnateľná s inými druhmi dopravy. Okrem toho by sa mali v plnej miere zohľadniť požiadavky ochrany spotrebiteľov vo všeobecnosti.
- (2) Keďže cestujúci v námornej doprave a vnútrozemskej vodnej doprave je slabšou stranou zmluvy o doprave, všetkým cestujúcim by sa mala poskytovať minimálna úroveň ochrany. Nič by nemalo dopravcom brániť ponúknuť zmluvné podmienky, ktoré sú pre cestujúcich výhodnejšie ako podmienky ustanovené v tomto nariadení.
- (3) Ochrana cestujúcich by sa mala vzťahovať nielen na osobnú dopravu medzi prístavmi nachádzajúcimi sa na území členských štátov, ale aj na osobnú dopravu medzi uvedenými prístavmi a prístavmi nachádzajúcimi sa mimo územia členských štátov, pričom by sa malo vziať do úvahy riziko narušenia hospodárskej súťaže na trhu osobnej dopravy. Pojem „dopravca Únie“ by sa mal preto na účely tohto nariadenia vykladať čo najširšie, avšak bez toho, aby to ovplyvnilo iné právne predpisy Únie, ako sú nariadenie Rady (EHS) č. 4056/86 z 22. decembra 1986, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania článkov 85 a 86 zmluvy na námornú dopravu ⁽³⁾ a nariadenie Rady (EHS) č. 3577/92

zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kabotáž) ⁽⁴⁾.

- (4) Z jednotného trhu osobnej námornej a vnútrozemskej vodnej dopravy by mali mať prospech všetci občania. V dôsledku toho by zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou, či už spôsobenou zdravotným postihnutím, vekom alebo iným faktorom, mali mať možnosť využívať služby osobnej dopravy a vykonávať výletné plavby, ktoré sú porovnateľné s možnosťami ostatných občanov. Zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou majú tie isté práva ako všetci ostatní občania, pokiaľ ide o voľný pohyb, slobodu výberu a nediskrimináciu.
- (5) Na základe článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a s cieľom poskytnúť zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou možnosti cestovať námornou a vnútrozemskou vodnou dopravou porovnateľné s možnosťami ostatných občanov by sa mali ustanoviť pravidlá pre nediskrimináciu a pomoc počas cesty. Týmto osobám by sa preto mala doprava umožňovať, a nie odmietať na základe ich postihnutia alebo nedostatočnej pohyblivosti s výnimkou dôvodov, ktoré sú opodstatnené z hľadiska zdravia a bezpečnosti a ustanovené príslušnými orgánmi. Mali by požívať právo na pomoc v prístavoch a na palube osobných lodí. V záujme sociálneho začlenenia by sa dotknutým osobám mala táto pomoc poskytovať bezplatne. Dopravcovia by mali ustanoviť podmienky prístupu, pokiaľ možno pomocou európskeho normalizačného systému.
- (6) Pri rozhodovaní o projektoch prípadných nových prístavov a terminálov a v rámci väčších prestavieb by mali orgány, ktoré sú zodpovedné za tieto priestory a zariadenia, v potrebných prípadoch zohľadniť potreby zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou. Podobne aj dopravcovia by mali v prípade potreby zohľadniť tieto potreby pri rozhodovaní o projektoch nových a prestavovaných osobných lodí v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/45/ES zo 6. mája 2009 o bezpečnostných pravidlách a normách pre osobné lode ⁽⁵⁾ a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/87/ES z 12. decembra 2006, ktorou sa stanovujú technické požiadavky na pravidlá vnútrozemskej plavby ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Stanovisko zo 16. júla 2009 (Ú. v. ES C 317, 23.12.2009, s. 89).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 23. apríla 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z ...

⁽³⁾ Ú. v. ES L 378, 31.12.1986, s. 4.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 364, 12.12.1992, s. 7.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 163, 25.6.2009, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 389, 30.12.2006, s. 1.

- (7) Pomoc poskytovaná v prístavoch nachádzajúcich sa na území členského štátu by okrem iného mala umožniť zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou pokračovať z určeného bodu príchodu do prístavu na osobnú loď a z osobnej lode do určeného bodu odchodu v prístave vrátane nalodenia a vylodenia.
- (8) Pri organizovaní pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou a pri odbornej príprave svojho personálu by mali dopravcovia spolupracovať s organizáciami zastupujúcimi zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou. Pri tejto práci by mali tiež zohľadňovať príslušné ustanovenia Medzinárodného dohovoru a kódexu o normách výcviku, vydávaní osvedčení a strážnej služby námorníkov, ako aj odporúčanie Medzinárodnej námornej organizácie o konštrukcii a prevádzke osobných lodí, ktorá spĺňa potreby starších a zdravotne postihnutých osôb.
- (9) Cestujúci by mali byť v prípade zrušenia alebo meškania akejkoľvek osobnej dopravy alebo výletnej plavby primerane informovaní. Tieto informácie by mali cestujúcim pomôcť prijať potrebné opatrenia a v prípade potreby získať informácie o alternatívnych spojeniach.
- (10) Mali by sa obmedziť problémy, ktorým čelia cestujúci z dôvodu zrušenia alebo dlhého meškania svojho spojenia. V záujme toho by sa mala cestujúcim poskytovať primeraná starostlivosť a možnosť zrušiť svoju cestu a nechať si preplatiť cestovné lístky alebo dosiahnuť presmerovanie trasy za uspokojivých podmienok.
- (11) Dopravcovia by mali zabezpečiť vyplatenie náhrady cestujúcim v prípade zrušenia alebo meškania spojenia vo výške určitého percentuálneho podielu z ceny cestovného lístka okrem prípadov, keď je zrušenie alebo meškanie spôsobené poveternostnými podmienkami ohrozujúcimi bezpečnú prevádzku lode alebo mimoriadnymi okolnosťami, ktorým by sa nedalo zabrániť ani vtedy, ak by sa prijali všetky primerané opatrenia.
- (12) Poveternostné podmienky ohrozujúce bezpečnú prevádzku lode by mali okrem iného zahŕňať silný vietor, rozbúrené more, silný prúd, sťažené podmienky spôsobené výskytom ľadu a extrémne vysokú alebo nízku hladinu vody.
- (13) Mimoriadne okolnosti by mali okrem iného zahŕňať teroristické útoky, pracovné konflikty, vyloženie chorej, zranenej alebo mŕtvej osoby, pátracie a záchranné operácie na mori alebo vnútrozemských vodných cestách, opatrenia potrebné na ochranu životného prostredia, rozhodnutia prijaté orgánmi riadiacimi premávku alebo prístavnými orgánmi, alebo rozhodnutia príslušných orgánov v oblasti verejného poriadku a bezpečnosti, ako aj rozhodnutia na pokrytie naliehavých dopravných potrieb.
- (14) Dopravcovia by za účasti zainteresovaných strán, profesionálnych združení a združení zákazníkov, cestujúcich, zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou mali spolupracovať v záujme prijatia opatrení na vnútroštátnej alebo európskej úrovni na zlepšenie starostlivosti a pomoci poskytovanej cestujúcim pri prerušení ich cesty, predovšetkým v prípade dlhých meškaní alebo zrušenia cesty.
- (15) Toto nariadenie by nemalo ovplyvniť práva cestujúcich ustanovené smernicou Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb⁽¹⁾. Toto nariadenie by sa nemalo vzťahovať na prípady, keď sa turistický zájazd zruší z iných dôvodov, ako je zrušenie osobnej dopravy alebo výletnej plavby.
- (16) Cestujúci by mali byť plne informovaní o svojich právach podľa tohto nariadenia, aby mohli tieto práva účinne využívať. Práva cestujúcich by mali zahŕňať získavanie informácií o osobnej doprave alebo výletnej plavbe pred začiatkom a počas cesty. Všetky základné informácie poskytované cestujúcim by sa mali poskytovať aj vo formátoch prístupných pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou.
- (17) Cestujúci by mali mať možnosť využívať svoje práva prostredníctvom vhodných postupov predkladania sťažností, ktoré zavedú dopravcovia, alebo prípadne predložením sťažností orgánom, ktoré na tento účel určí členský štát. Dopravcovia by mali na sťažnosti zo strany cestujúcich reagovať v určitej lehote, vzhľadom na to, že nereagovanie na sťažnosť možno použiť proti nim.
- (18) Sťažnosť týkajúca sa pomoci v prístave alebo na palube lode by sa mala pokiaľ možno adresovať orgánu alebo orgánom, ktoré určí na presadzovanie tohto nariadenia členský štát, v ktorom sa nachádza prístav nalodenia, a v prípade osobnej dopravy z tretej krajiny štát, v ktorom sa nachádza prístav vylodenia, pričom sa zohľadňujú postupy určené členskými štátmi na predkladanie sťažností.
- (19) Členské štáty by mali zabezpečiť dodržiavanie tohto nariadenia a určiť príslušný orgán alebo príslušné orgány na vykonávanie úloh súvisiacich s kontrolou vykonávania tohto nariadenia a jeho presadzovaním. Toto nemá vplyv na právo cestujúcich žiadať súdy o právne prostriedky nápravy podľa vnútroštátneho práva.
- (20) Členské štáty by mali stanoviť sankcie uplatniteľné na porušenia tohto nariadenia a zabezpečiť uplatňovanie týchto sankcií. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odradzujúce.

(¹) Ú. v. ES L 158, 23.6.1990, s. 59.

- (21) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zabezpečiť vysokú úroveň ochrany a pomoci cestujúcim vo všetkých členských štátoch a zabezpečiť, aby hospodárske subjekty pôsobili podľa harmonizovaných podmienok na jednotnom trhu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu či dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (22) Presadzovanie tohto nariadenia by malo vychádzať z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa) ⁽¹⁾. Uvedené nariadenie by sa malo preto zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť.
- (23) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov ⁽²⁾ by sa mala prísne dodržiavať a presadzovať, aby sa zabezpečilo rešpektovanie súkromia fyzických a právnických osôb a aby požadované informácie a správy slúžili výlučne na plnenie povinností, ktoré sú ustanovené v tomto nariadení, a nepoužívali sa v neprospech týchto osôb.
- (24) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané predovšetkým Chartou základných práv Európskej únie,
- b) nediskriminácie a pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou;
- c) práv cestujúcich v prípade zrušenia alebo meškania spojenia;
- d) minimálnych informácií, ktoré sa majú poskytnúť cestujúcim;
- e) vybavovania sťažností;
- f) všeobecných pravidiel presadzovania.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje vo vzťahu k cestujúcim:
 - a) v osobnej doprave, keď sa prístav nalodenia nachádza na území členského štátu;
 - b) v osobnej doprave, keď sa prístav nalodenia nachádza mimo územia členského štátu a prístav vylozenia sa nachádza na území členského štátu, ak dané spojenie prevádzkuje dopravca Únie;
 - c) na výletnej plavbe, keď sa prístav nalodenia nachádza na území členského štátu. Na týchto cestujúcich sa však nevzťahujú článok 16 ods. 2, články 18 a 19 a článok 20 ods. 1 a 4.
2. Toto nariadenie sa neuplatňuje vo vzťahu k cestujúcim:
 - a) na lodiach, ktoré sú certifikované na prevoz najviac 36 cestujúcich,
 - b) na lodiach, ktorých posádka zodpovedná za prevádzku lode tvoria najviac tri osoby, alebo ak dĺžka trasy celkovej osobnej dopravy je menej ako 500 metrov jednosmerne alebo
 - c) na exkurziách a výletoch, ktoré nie sú výletnými plavbami.
3. Členské štáty môžu vyňať z uplatňovania tohto nariadenia na dva roky od ... (*) námorné lode s hrubou priestornosťou menej ako 300 gt prevádzkované v rámci vnútroštátnej dopravy pod podmienkou, že práva cestujúcich podľa tohto nariadenia sú primerane zabezpečené vnútroštátnym právom.
4. Členské štáty môžu vyňať z uplatňovania tohto nariadenia osobnú dopravu, ktorá je súčasťou povinností vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme, zákaziek na služby vo verejnom záujme alebo integrovaných služieb, za predpokladu, že práva cestujúcich vyplývajúce z tohto nariadenia sú primerane zaručené v rámci vnútroštátneho práva.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa ustanovujú pravidlá týkajúce sa:

- a) nediskriminácie medzi cestujúcimi, pokiaľ ide o dopravné podmienky ponúkané dopravcami;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

(*) Deň začatia uplatňovania tohto nariadenia.

5. Žiadne z ustanovení tohto nariadenia sa nesmie vykladať v tom zmysle, že by sa ním ustanovovali technické požiadavky, ktorými by sa dopravcom, prevádzkovateľom terminálov alebo iným subjektom ukladali povinnosti upraviť alebo nahradiť lode, infraštruktúru, vybavenie v prístavoch a prístavné terminály.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „zdravotne postihnutá osoba“ alebo „osoba so zníženou pohyblivosťou“ je akákoľvek osoba, ktorej pohyblivosť pri používaní dopravy je znížená v dôsledku akéhokoľvek telesného postihnutia (zmyslového alebo pohybového, trvalého alebo dočasného), duševného postihnutia alebo poruchy, alebo akejkoľvek inej príčiny zdravotného postihnutia, alebo v dôsledku veku a ktorej stav si vyžaduje primeranú pozornosť a prispôbenie služby, ktorá je k dispozícii všetkým cestujúcim, jej osobitným potrebám;
- b) „územie členského štátu“ je územie, na ktoré sa vzťahuje zmluva tak, ako sa uvádza v jej článku 355, na základe tam ustanovených podmienok;
- c) „podmienky prístupu“ sú príslušné normy a usmernenia pre prístupnosť prístavných terminálov a lodí vrátane ich zariadení pre zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou a informácie o nej;
- d) „dopravca“ je osoba poskytujúca osobnú dopravu alebo výletné plavby širokej verejnosti;
- e) „dopravca Únie“ je dopravca, ktorý je usadený na území členského štátu alebo ktorý poskytuje osobnú dopravu prevádzkovanú z územia alebo na územie členského štátu;
- f) „osobná doprava“ je komerčná osobná námorná alebo vnútrozemská vodná doprava, ktorá sa riadi uverejneným harmonogramom;
- g) „integrované služby“ sú vzájomne prepojené dopravné služby vo vymedzenej zemepisnej oblasti s jednotnou informačnou službou, systémom predaja lístkov a harmonogramom dopravy;
- h) „výkonný dopravca“ je osoba, ktorá nie je dopravcom, ale ktorá v skutočnosti vykonáva celú prepravu alebo jej časť;
- i) „vnútrozemská vodná cesta“ je prírodný alebo umelo vytvorený splavný vnútrozemský vodný útvar alebo systém vzájomne prepojených vodných útvarov, ktoré sa používajú na dopravu, ako sú jazerá, rieky alebo kanály, alebo akákoľvek ich kombinácia;

- j) „prístav“ je miesto alebo zemepisná oblasť vybudovaná a vybavená tak, že môže prijímať lode, v ktorej sa cestujúci pravidelne nalodujú alebo vyloďujú;
- k) „prístavný terminál“ je terminál v prístave so zariadením a personálom na nalodenie alebo vylodenie cestujúcich v rámci osobnej dopravy alebo výletnej plavby, ako sú odbavovacie pulty, pulty na predaj cestovných lístkov alebo haly pre cestujúcich, ktorý obsluhuje dopravca alebo prevádzkovateľ terminálu;
- l) „loď“ je plavidlo, ktoré sa používa na plavbu po mori alebo vnútrozemských vodných cestách;
- m) „zmluva o doprave“ je zmluva o preprave medzi dopravcom a cestujúcim na účely poskytnutia jednej alebo viacerých služieb osobnej dopravy alebo výletných plavieb;
- n) „cestovný lístok“ je platný doklad alebo iný dôkaz o zmluve o doprave;
- o) „predajca cestovných lístkov“ je akýkoľvek maloobchodník, ktorý uzatvára zmluvy o doprave v mene dopravcu;
- p) „cestovná kancelária“ je akýkoľvek maloobchodník, ktorý koná v mene cestujúceho pri uzatváraní zmlúv o doprave;
- q) „cestovná agentúra“ je organizátor, ktorý nie je dopravcom, v zmysle článku 2 ods. 2 a ods. 3 smernice 90/314/EHS;
- r) „rezervácia“ je rezervovanie konkrétneho odchodu osobnej dopravy alebo výletnej plavby;
- s) „prevádzkovateľ terminálu“ je súkromný alebo verejný orgán na území členského štátu, ktorý je zodpovedný za správu a riadenie prístavného terminálu;
- t) „výletná plavba“ je služba dopravy po mori alebo vnútrozemských vodných cestách, ktorá sa prevádzkuje výlučne na výletné alebo rekreačné účely, je doplnená ubytovaním a inými zariadeniami, pričom cestujúci strávi na lodi viac ako dve noci;
- u) „mimoriadna udalosť lode“ je stroskotanie, prevrhnutie, zrážka alebo nabehnutie lode na plytčinu, výbuch alebo požiar na lodi alebo porucha lode.

Článok 4

Cestovné lístky a nediskriminačné zmluvné podmienky

1. Dopravca vydáva cestujúcemu cestovný lístok, pokiaľ podľa vnútroštátneho práva neoprávňujú na dopravu iné doklady. Cestovný lístok sa môže vydať v elektronickej forme.

2. Bez toho, aby boli dotknuté sociálne tarify, sa zmluvné podmienky a tarify, ktoré uplatňujú dopravcovia alebo predajcovia cestovných lístkov, poskytujú širokej verejnosti bez akýchkoľvek priamej alebo nepriamej diskriminácie na základe štátnej príslušnosti konečného zákazníka alebo miesta usadenia dopravcov alebo predajcov cestovných lístkov v rámci Únie.

Článok 5

Ďalšie výkonné strany

1. Ak sa vykonávanie povinností podľa tohto nariadenia zverilo výkonnému dopravcovi, predajcovi cestovných lístkov alebo inej osobe, dopravca, cestovná kancelária, cestovná agentúra alebo prevádzkovateľ terminálu, ktorí vykonávanie týchto povinností zverili, aj tak zodpovedajú za činy a pochybenia tejto výkonnej strany konajúcej v rámci svojho zamestnania.

2. Okrem toho, čo sa uvádza v odseku 1, strana, ktorej dopravca, cestovná kancelária, cestovná agentúra alebo prevádzkovateľ terminálu zverili výkon určitej povinnosti, podlieha ustanoveniam tohto nariadenia vrátane ustanovení o zodpovednosti a dôvodoch jej vylúčenia, pokiaľ ide o povinnosť, ktorá jej bola zverená.

Článok 6

Vylúčenie zbavenia sa povinností

Povinnosti podľa tohto nariadenia nemožno obmedziť ani sa ich zbaviť, najmä nie prostredníctvom výnimky alebo doložky o obmedzení v zmluve o doprave.

KAPITOLA II

PRÁVA ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH OSÔB A OSÔB SO ZNÍŽENOU POHYBLIVOSŤOU

Článok 7

Právo na dopravu

1. Dopravcovia, cestovné kancelárie a cestovné agentúry neodmietnu prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nalodiť osoby na základe zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti.

2. Rezervácie a cestovné lístky sa zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou ponúkajú bez dodatočných príplatkov.

Článok 8

Výnimky a osobitné podmienky

1. Bez ohľadu na článok 7 ods. 1 môžu dopravcovia, cestovné kancelárie a cestovné agentúry odmietnuť prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nalodiť osobu z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti:

a) aby splnili uplatniteľné zdravotné alebo bezpečnostné požiadavky ustanovené medzinárodným právom, právom Únie alebo vnútroštátnym právom alebo aby splnili zdravotné a bezpečnostné požiadavky ustanovené príslušnými orgánmi;

b) ak konštrukcia osobnej lode alebo infraštruktúra a vybavenie prístavu vrátane prístavných terminálov znemožňujú uskutočnenie nalodenia, vylodenia alebo prepravy zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou bezpečným alebo z hľadiska prevádzky uskutočniteľným spôsobom.

2. V prípade odmietnutia prijať rezerváciu alebo vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok z dôvodov uvedených v odseku 1 dopravcovia, cestovné kancelárie alebo cestovné agentúry vynaložia primerané úsilie na to, aby dotknutej osobe navrhli prijateľnú alternatívnu osobnú dopravu alebo výletnú plavbu prevádzkovanú dopravcom.

3. Ak sa zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou odmietne možnosť nalodenia z dôvodov jej zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti napriek tomu, že je držiteľom rezervácie alebo má cestovný lístok a splnila požiadavky uvedené v článku 11 ods. 2, tejto osobe a každej osobe, ktorá ju sprevádza podľa odseku 4 tohto článku, sa ponúkne na výber medzi právom na náhradu nákladov a presmerovaním trasy ustanovenými v prílohe I. Právo na možnosť spätočnej cesty alebo presmerovania je podmienené splnením všetkých zdravotných a bezpečnostných požiadaviek.

4. Za rovnakých podmienok ako v odseku 1 môžu dopravcovia, cestovné kancelárie alebo cestovné agentúry vyžadovať, aby zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou sprevádzala iná osoba, ktorá je schopná poskytnúť pomoc, ktorú si zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou vyžaduje. Pokiaľ ide o osobnú dopravu, takáto sprevádzajúca osoba sa prepravuje bezplatne.

5. Ak sa dopravcovia, cestovné kancelárie a cestovné agentúry rozhodnú uplatňovať odseky 1 alebo 4, bezodkladne informujú zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou o konkrétnych dôvodoch ich uplatnenia. Tieto dôvody sa zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou oznámia najneskôr do piatich pracovných dní odo dňa, keď bola informovaná. V prípade odmietnutia v súlade s odsekom 1 písm. a) sa uvedú uplatniteľné zdravotné a bezpečnostné požiadavky.

Článok 9

Prístupnosť a informovanie

1. Dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov v spolupráci s organizáciami zastupujúcimi zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou, v prípade potreby prostredníctvom svojich organizácií, ustanovia alebo zavedú nediskriminačné podmienky prístupu vo vzťahu k preprave zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou.

2. Podmienky prístupu ustanovené v odseku 1 dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov zverejnia fyzicky alebo na internete v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim.

3. Cestovné agentúry sprístupnia podmienky prístupu ustanovené v odseku 1, ktoré sa vzťahujú na cesty zahrnuté do balíka cestovných, dovolenkových a výletných služieb, ktoré organizujú, predávajú alebo ponúkajú na predaj.

4. Dopravcovia, cestovné kancelárie a cestovné agentúry zabezpečia, aby boli zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou k dispozícii všetky relevantné informácie o podmienkach prepravy, ceste a podmienkach prístupu, vrátane rezervácie a informácií online, vo vhodných a prístupných formátoch.

Článok 10

Právo na pomoc v prístavoch a na palube lodí

S výhradou podmienok prístupu ustanovených v článku 9 ods. 1, zabezpečia dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou v prístavoch, a to aj pri nalodení a vylodení, ako aj na palube lodí, bezplatnú pomoc, ako sa uvádza v prílohách II a III.

Článok 11

Podmienky poskytovania pomoci

1. Dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov poskytnú zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti pomoc uvedenú v článku 10 za týchto podmienok:

- a) dopravcovi alebo prevádzkovateľovi terminálu sa oznámi, že daná osoba potrebuje takúto pomoc, a to najneskôr dva pracovné dni pred tým, ako je pomoc potrebná a
- b) zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou sa dostaví do prístavu alebo na určené miesto, ako sa uvádza v článku 12 ods. 3:
 - i) v čase písomne stanovenom dopravcom, ktorý nepresiahne 60 minút pred uverejneným časom nalodenia, alebo
 - ii) ak čas nalodenia stanovený nie je, najneskôr 60 minút pred uverejneným časom odchodu.

2. Okrem toho, čo sa uvádza v odseku 1 zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou v čase rezervácie alebo zakúpenia cestovného lístka vopred dopravcovi oznámia svoje osobitné potreby týkajúce sa ubytovania alebo sedenia alebo potrebu priniesť zdravotnícke vybavenie za predpokladu, že sú tieto potreby v danom čase známe.

3. Oznámenie v súlade s odsekom 1 písm. a) a odsekom 2 sa vždy môže predložiť cestovnej kancelárii alebo cestovnej agentúre, u ktorej sa zakúpil cestovný lístok. Ak cestovný lístok umožňuje viacero ciest, jedno oznámenie postačuje za predpokladu, že sa poskytnú primerané informácie o termínoch následných ciest.

4. Ak sa nepredloží oznámenie v súlade s odsekom 1 písm. a) a odsekom 2, dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov vynaložia všetko primerané úsilie na to, aby zabezpečili poskytnutie pomoci takým spôsobom, aby sa mohla zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou nalodiť, vylodiť a cestovať danou loďou.

5. Ak je zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou sprevádzaná asistenčným psom s osvedčením, tento pes sa ubytuje spolu s dotknutou osobou za predpokladu, že sa dopravca, cestovná kancelária alebo cestovná agentúra informuje v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi pravidlami o preprave asistenčných psov s osvedčením na palube osobných lodí, ak takéto pravidlá existujú.

Článok 12

Doručenie oznámení a určenie miest stretnutia

1. Dopravcovia, prevádzkovatelia terminálov, cestovné kancelárie a cestovné agentúry prijímú všetky opatrenia potrebné na doručenie oznámení uvedených v článku 11 ods. 1 písm. a) a ods. 2. Táto povinnosť sa vzťahuje na všetky ich predajné miesta vrátane predaja cez telefón a cez internet.

2. Ak sa cestovným kanceláriám alebo cestovným agentúram doručí oznámenie uvedené v odseku 1, v rámci svojich bežných úradných hodín túto informáciu bezodkladne odovzdajú dopravcovi alebo prevádzkovateľovi terminálu.

3. Dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov určia miesto v rámci alebo mimo prístavných terminálov, kde môžu zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou oznámiť svoj príchod a požiadať o pomoc. Toto miesto je jasne označené a poskytuje v prístupných formátoch základné informácie o prístavnom termináli a poskytovanej pomoci.

Článok 13

Normy kvality týkajúce sa pomoci

1. Prevádzkovatelia terminálov a dopravcovia, ktorí prevádzkujú prístavné terminály alebo osobnú dopravu s celkovým počtom komerčne prepravených cestujúcich väčším ako 100 000 počas predchádzajúceho kalendárneho roku, stanovujú v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti normy kvality týkajúce sa pomoci vymedzenej v prílohách II a III a v spolupráci s organizáciami zastupujúcimi zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou určujú, v príslušných prípadoch prostredníctvom svojich organizácií, požiadavky na zdroje na plnenie týchto noriem.

2. Normy kvality ustanovené v odseku 1 prevádzkovatelia terminálov a dopravcovia zverejnia fyzicky alebo na internete v prístupných formátoch a v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim.

Článok 14

Odborná príprava a poučenie

Bez toho, aby bol dotknutý Medzinárodný dohovor a kódex o normách výcviku, vydávaní osvedčení a strážnej služby námorníkov a nariadenia prijaté v zmysle Revidovaného dohovoru pre plavbu na Rýne a Dohovoru o režime plavby na Dunaji, dopravcovia a v príslušných prípadoch prevádzkovatelia terminálov ustanovia postupy odbornej prípravy v oblasti zdravotného postihnutia vrátane poučenia a zabezpečia, aby:

- a) ich personál vrátane osôb zamestnaných inou výkonnou stranou, ktorý poskytuje priamu pomoc zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, absolvoval odbornú prípravu prípadne bol poučený, ako sa uvádza v prílohe IV častiach A a B, a
- b) ich personál, ktorý je inak zodpovedný za rezervácie a predaj cestovných lístkov alebo naložovanie a vyloďovanie, vrátane personálu zamestnaného inou výkonnou stranou, absolvoval odbornú prípravu prípadne bol poučený, ako sa uvádza v prílohe IV časti A.

Článok 15

Náhrada vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo iného osobitného vybavenia

1. Dopravcovia alebo prevádzkovatelia terminálov zodpovedajú za škodu spôsobenú v dôsledku straty alebo poškodenia vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo iného osobitného vybavenia, ktoré zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou používa, ak k mimoriadnej udalosti, ktorá škodu zapríčinila, došlo zavinením alebo nedbanlivosťou dopravcu alebo prevádzkovateľa terminálu. V prípade škody spôsobenej mimoriadnou udalosťou lode sa predpokladá zavinenie alebo nedbanlivosť dopravcu.

2. Náhrada uvedená v odseku 1 zodpovedá hodnote nového vybavenia potrebného namiesto dotknutého vybavenia, prípadne nákladom na jeho opravu.

3. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú, ak sa uplatňuje článok 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 392/2009 z 23. apríla 2009 o zodpovednosti osobných prepravcov v preprave po mori v prípade nehôd ⁽¹⁾.

4. Okrem toho sa vynaloží maximálne úsilie na urýchlenie poskytnutia dočasného náhradného vybavenia.

KAPITOLA III

POVINNOSTI DOPRAVCOV A PREVÁDZKOVATELOV TERMINÁLU V PRÍPADE PRERUŠENIA CESTY

Článok 16

Informácie v prípade zrušenia alebo omeškania odchodu

1. V prípade zrušenia alebo omeškania odchodu osobnej dopravy alebo výletnej plavby informuje dopravca alebo v príslušných prípadoch prevádzkovateľ terminálu cestujúcich, ktorí odchádzajú na cestu z prístavných terminálov,

o vzniknutej situácii čo najskôr a v každom prípade najneskôr 30 minút po plánovanom čase odchodu, ako aj o odhadovanom čase odchodu a príchodu, akonáhle sú tieto informácie k dispozícii.

2. Ak cestujúci zmeškajú nadväzné dopravné spojenie z dôvodu zrušenia alebo meškania, dopravca, a v príslušných prípadoch prevádzkovateľ terminálu, vynaloží primerané úsilie na to, aby dotknutých cestujúcich informoval o alternatívnych spojeniach.

3. Dopravca, alebo v príslušných prípadoch prevádzkovateľ terminálu, zabezpečí, aby zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou dostali povinné informácie stanovené v odsekoch 1 a 2 v prístupných formátoch.

Článok 17

Pomoc v prípade zrušenia alebo omeškania odchodu

1. Ak dopravca odôvodnene očakáva, že odchod osobnej dopravy alebo výletnej plavby sa zruší alebo omešká o viac ako 120 minút oproti plánovanému času odchodu, cestujúcim, ktorí odchádzajú na cestu z prístavných terminálov, sa ponúkne zdarma menšie občerstvenie, jedlo alebo občerstvenie primerané času čakania, ak je k dispozícii alebo ho možno primeraným spôsobom dodať.

2. V prípade zrušenia alebo meškania odchodu, keď sa cestujúci musí ubytovať na jednu alebo viac nocí alebo zostať na mieste dlhšie, ako plánoval, ponúkne dopravca cestujúcim, ktorí odchádzajú na cestu z prístavných terminálov, ak a kde je to fyzicky možné, okrem menšieho občerstvenia, jedál alebo občerstvenia ustanoveného v odseku 1 bezplatne aj primerané ubytovanie na palube alebo na pevnine a dopravu medzi prístavným terminálom a miestom ubytovania. Dopravca môže obmedziť celkové náklady na ubytovanie na brehu na každého cestujúceho na 120 EUR, pričom táto suma nezahŕňa dopravu z prístavného terminálu na miesto ubytovania a späť.

3. Pri uplatňovaní odsekov 1a 2 venuje dopravca osobitnú pozornosť potrebám zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou a akýmkoľvek sprevádzajúcim osobám.

Článok 18

Presmerovanie a náhrada v prípade zrušenia alebo omeškania odchodu

1. Ak dopravca odôvodnene očakáva zrušenie alebo meškание odchodu osobnej dopravy z prístavného terminálu o viac ako 120 minút, cestujúcim sa bezodkladne ponúkne na výber medzi:

- a) presmerovaním za porovnateľných podmienok do konečného cieľového miesta stanoveného v zmluve o doprave pri najbližšej nožnej príležitosti;
- b) náhradou ceny cestovného lístka a v relevantných prípadoch bezplatnou dopravou naspäť do prvého miesta odchodu stanoveného v zmluve o doprave pri najbližšej nožnej príležitosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 24.

2. Ak sa osobná doprava zruší alebo pri odchode z prístavu omešká o viac ako 120 minút, cestujúci majú právo na takéto presmerovanie alebo náhradu ceny cestovného lístka od dopravcu.

3. Náhrada ustanovená v odseku 1 písm. b) a odseku 2 sa vypláti do siedmich dní v hotovosti, elektronickým bankovým prevodom, bankovým príkazom alebo bankovým šekom vo výške celej ceny cestovného lístka, za ktorú bol zakúpený, za nevykonanú časť alebo časti cesty a za vykonanú časť alebo časti cesty, ak už cesta nespĺňa svoj účel v súvislosti s pôvodným plánom cesty cestujúceho.

Článok 19

Náhrada ceny cestovného lístka v prípade omeškania pri príchode

1. Bez toho, aby cestujúci stratili právo na dopravu, môžu v prípade meškania pri príchode do konečného cieľového miesta stanoveného v zmluve o doprave od dopravcu žiadať náhradu. Minimálna výška náhrady je 25 % ceny cestovného lístka za meškanie, ktoré trvá najmenej:

- a) jednu hodinu v prípade plánovanej cesty, ktorá má trvať najviac štyri hodiny,
- b) dve hodiny v prípade plánovanej cesty, ktorá má trvať viac ako štyri hodiny, ale menej ako osem hodín,
- c) tri hodiny v prípade plánovanej cesty, ktorá má trvať viac ako osem hodín, avšak najviac 24 hodín, alebo
- d) šesť hodín v prípade plánovanej cesty, ktorá má trvať viac ako 24 hodín.

Ak je meškanie dlhšie ako dvojnásobok času stanoveného v písmenách a) až d), výška náhrady je 50 % ceny cestovného lístka.

2. Cestujúci, ktorí sú držiteľmi predplateného cestovného lístka alebo časového cestovného lístka a ktorí sa počas obdobia jeho platnosti viackrát stretli s meškaním pri príchode, môžu žiadať o primeranú náhradu v súlade s opatreniami dopravcu pre náhrady. Tieto opatrenia ustanovujú kritériá na určenie meškania pri príchode a na výpočet náhrady.

3. Náhrada sa počíta v pomere k cene, ktorú cestujúci skutočne zaplatil za omeškanú osobnú dopravu.

4. Ak ide o dopravu zahŕňajúcu spätnú cestu, náhrada za meškanie pri príchode na prvej ceste alebo spätnéj ceste sa vypočíta vo vzťahu k polovičnej cene zaplatenej za danú osobnú dopravu.

5. Náhrada sa vypláti do jedného mesiaca od predloženia žiadosti o náhradu. Náhradu možno uhradiť prostredníctvom poukážok a/alebo iných služieb za predpokladu, že termíny

sú flexibilné, najmä pokiaľ ide o obdobie platnosti a cieľ cesty. Na žiadosť cestujúceho je náhrada finančná.

6. Náhrada ceny cestovného lístka sa neznižuje o náklady na finančnú transakciu, ako sú poplatky, náklady na telefonické spojenie alebo poštové známky. Dopravcovia môžu zaviesť minimálnu sumu, pod ktorej úroveň sa náhrady nebudú vyplácať. Táto minimálna suma nepresiahne 10 EUR.

Článok 20

Výnimky

1. Články 17, 18 a 19 sa nevzťahujú na cestujúcich s otvorenými cestovnými lístkami, pokiaľ nie je určený čas odchodu, s výnimkou cestujúcich, ktorí sú držiteľmi predplateného cestovného lístka alebo časového cestovného lístka.

2. Články 17 a 19 sa neuplatňujú, ak je cestujúci o zrušení alebo meškaní informovaný pred zakúpením cestovného lístka, alebo ak zrušenie alebo meškanie zaviniť cestujúci.

3. Článok 17 ods. 2 sa neuplatňuje, ak zrušenie alebo meškanie zapríčinili poveternostné podmienky, ktoré ohrozujú bezpečnú prevádzku lode.

4. Článok 19 sa neuplatňuje, ak zrušenie alebo meškanie zapríčinili poveternostné podmienky ohrozujúce bezpečnú prevádzku lode alebo mimoriadne okolnosti brániace vykonaniu osobnej dopravy, ktorým by sa nedalo zabrániť ani vtedy, ak by sa prijali všetky primerané opatrenia.

Článok 21

Ďalšie nároky

Nič v tomto nariadení nebráni cestujúcim uplatniť si v súlade s vnútroštátnym právom nárok na odškodnenie v súvislosti so škodou vyplývajúcou zo zrušenia alebo meškania dopravných služieb pred vnútroštátnymi súdmi, a to aj podľa smernice 90/314/EHS.

KAPITOLA IV

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ INFORMOVANIA A PODÁVANIA SŤAŽNOSTÍ

Článok 22

Právo na cestovné informácie

Dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti poskytujú cestujúcim počas celej cesty primerané informácie v prístupných formátoch a v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim. Osobitná pozornosť sa venuje potrebám zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou.

Článok 23

Informácie o právach cestujúcich

1. Dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti zabezpečia, aby boli informácie o právach cestujúcich podľa tohto nariadenia verejne dostupné na palube lodí aj v prístavoch. Informácie sa poskytujú v prístupných formátoch a v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim. Pri poskytovaní týchto informácií sa osobitná pozornosť venuje potrebám zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou.

2. Na splnenie informačnej požiadavky uvedenej v odseku 1 môžu dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov použiť zhrnutie ustanovení tohto nariadenia pripravené Komisiou vo všetkých úradných jazykoch inštitúcií Európskej únie, ktoré sa im poskytnú.

3. Dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov vhodným spôsobom informujú cestujúcich na palube lodí a v prístavných termináloch o kontaktných údajoch orgánu zodpovedného za presadzovanie, ktorý určí členský štát podľa článku 25 ods. 1.

Článok 24

Sťažnosti

1. Dopravcovia vytvoria alebo zavedú mechanizmus vybavovania sťažností, pokiaľ ide o práva a povinnosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

2. Ak cestujúci, na ktorého sa vzťahuje toto nariadenie, chce dopravcovi predložiť sťažnosť, musí tak urobiť do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa služba poskytla alebo mala poskytnúť. Dopravca do jedného mesiaca od doručenia sťažnosti oznámi cestujúcemu, či je jeho sťažnosť opodstatnená, zamietnutá alebo sa stále posudzuje. Čas vymedzený na poskytnutie konečnej odpovede nepresiahne tri mesiace od doručenia sťažnosti.

KAPITOLA V

PRESADZOVANIE A VNÚTROŠTÁTNE ORGÁNY ZODPOVEDNÉ ZA PRESADZOVANIE

Článok 25

Vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie

1. Každý členský štát určí nový alebo existujúci orgán alebo orgány zodpovedné za presadzovanie tohto nariadenia, pokiaľ ide o osobnú dopravu a výletné plavby z prístavov, ktoré sa nachádzajú na jeho území, a osobnú dopravu z tretích krajín do týchto prístavov. Každý orgán prijme opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto nariadením.

Každý orgán je nezávislý od dopravcov, cestovných agentúr a prevádzkovateľov terminálov, pokiaľ ide o organizáciu, rozhodnutia o financovaní, právnu štruktúru a rozhodovanie.

2. Členské štáty informujú Komisiu o orgáne alebo orgánoch určených v súlade s týmto článkom.

3. Každý cestujúci môže v súlade s vnútroštátnym právom predložiť sťažnosť v súvislosti s údajným porušením tohto nariadenia príslušnému orgánu určenému podľa odseku 1 alebo akémukoľvek inému príslušnému orgánu, ktorý určí členský štát.

Členský štát môže rozhodnúť o tom, že:

a) cestujúci má predložiť sťažnosť, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, najprv dopravcovi a/alebo

b) vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie alebo akýkoľvek iný príslušný orgán, ktorý určí členský štát, konajú ako odvolací orgán pre sťažnosti, ktoré sa nevyriešia podľa článku 24.

4. Členské štáty, ktoré sa rozhodli vyňať určité služby podľa článku 2 ods. 4, zabezpečia, aby existoval porovnateľný mechanizmus presadzovania práv cestujúcich.

Článok 26

Správa o presadzovaní

Orgány zodpovedné za presadzovanie určené podľa článku 25 uverejnia 1. júna ... (*) a následne každé dva roky správu o svojej činnosti v predchádzajúcich dvoch kalendárnych rokoch, ktorá obsahuje najmä opis opatrení, ktoré prijali na vykonávanie ustanovení tohto nariadenia, údaje o uplatnených sankciách a štatistiky o sťažnostiach a uplatnených sankciách.

Článok 27

Spolupráca medzi orgánmi zodpovednými za presadzovanie

Vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie uvedené v článku 25 ods. 1 si vždy, keď je to vhodné, vymieňajú informácie o svojej práci a zásadách a postupoch rozhodovania. Komisia ich v tejto úlohe podporuje.

Článok 28

Sankcie

Členské štáty ustanovia pravidlá pre sankcie uplatniteľné na porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Ustanovené sankcie sú účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto pravidlá a opatrenia Komisii do ... (***) a bezodkladne ju informujú o každej následnej zmene a doplnení, ktoré ich ovplyvňujú.

(*) Dva roky odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia.

(**) Deň začatia uplatňovania tohto nariadenia.

KAPITOLA VI

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 29

Správa

Komisia podá Európskemu parlamentu a Rade do ... (*) správu o uplatňovaní a účinkoch tohto nariadenia. K správe sa v prípade potreby priložia legislatívne návrhy na podrobnejšie vykonávanie ustanovení tohto nariadenia alebo na jeho zmenu a doplnenie.

Článok 30

Zmena a doplnenie nariadenia (ES) č. 2006/2004

V prílohe k nariadeniu (ES) č. 2006/2004 sa dopĺňa tento bod:

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament
predseda

...

Za Radu
predseda

...

„19. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2009 z ... o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave (*).“

(*) Ú. v. EÚ L ...“

Článok 31

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... (**).

(*) Tri roky odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia.

(**) 36 mesiacov odo dňa uverejnenia tohto nariadenia.

PRÍLOHA I

Právo zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou na náhradu alebo presmerovanie, ktoré sa uvádza v článku 8

1. Ak sa odkazuje na túto prílohu, zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou sa poskytnú na výber medzi:
 - a) — náhradou vyplatenou do siedmich dní v hotovosti, elektronickým bankovým prevodom, bankovým príkazom alebo bankovým šekom vo výške celej ceny cestovného lístka, za ktorú bol zakúpený, za nevykonanú časť alebo časti cesty a za vykonanú časť alebo časti cesty, ak už cesta nespĺňa svoj účel v súvislosti s pôvodným plánom cesty cestujúceho, prípadne spolu s
 - dopravou naspäť do prvého miesta odchodu pri najbližšej príležitosti, alebo
 - b) presmerovaním za porovnateľných podmienok do konečného cieľového miesta uvedeného v zmluve o doprave pri najbližšej príležitosti, alebo
 - c) presmerovaním za porovnateľných podmienok do konečného cieľového miesta uvedeného v zmluve o doprave neskôr tak, ako to vyhovuje cestujúcemu, podľa dostupnosti cestovných lístkov.
 2. Odsek 1 písm. a) sa vzťahuje aj na cestujúcich, ktorých cesta je súčasťou balíka, s výnimkou práva na náhradu, pokiaľ toto právo vyplýva zo smernice 90/314/EHS.
 3. V prípade, že mesto alebo región disponuje niekoľkými prístavmi a dopravca ponúkne cestujúcemu cestu do iného prístavu, než je prístav, na ktorý sa vzťahuje rezervácia, dopravca znáša náklady na prevoz cestujúceho z tohto alternatívneho prístavu buď do prístavu, na ktorý sa vzťahuje rezervácia, alebo do iného blízkeho miesta, na ktorom sa dohodne s cestujúcim.
-

PRÍLOHA II

Pomoc v prístavoch vrátane nalodenia a vylodenia, ktorá sa uvádza v článkoch 10 a 13

1. Pomoc a opatrenia potrebné na to, aby zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou mohli:
 - oznámiť svoj príchod do prístavného terminálu a požiadať o pomoc,
 - presunúť sa z miesta vstupu k odbavovaciemu pultu, ak existuje, alebo k lodi,
 - v prípade potreby odbaviť a zaregistrovať batožinu,
 - presunúť sa od odbavovacieho pultu, ak existuje, k lodi cez miesto pasovej a bezpečnostnej kontroly,
 - nalodiť sa pomocou výtahov, invalidných vozíkov, prípadne s inou potrebnou pomocou,
 - presunúť sa od dverí lode k svojim sedadlám/priestoru,
 - uložiť a vyzdvihnúť si batožinu na lodi,
 - presunúť sa zo svojich sedadiel k dverám lode,
 - vylodiť sa pomocou výtahov, invalidných vozíkov, prípadne s inou potrebnou pomocou,
 - vyzdvihnúť si batožinu, ak treba, a prejsť cez miesto pasovej a colnej kontroly,
 - presunúť sa z batožinovej haly alebo miesta vylodenia k určenému miestu východu,
 - v prípade potreby sa presunúť na toalety (ak existujú).
 2. Ak zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou pomáha sprevádzajúca osoba, tejto osobe sa musí na požiadanie umožniť, aby poskytla potrebnú pomoc v prístave a pri nalodení a vylodení.
 3. Manipulácia so všetkým potrebným vybavením na zabezpečenie pohyblivosti vrátane napríklad elektrických invalidných vozíkov.
 4. Dočasná náhrada poškodeného alebo strateného vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti, aj keď nie nevyhnutne za rovnaký model.
 5. Prípadná pozemná obsluha asistenčných psov s osvedčením.
 6. Poskytovanie informácií potrebných na nalodenie a vylodenie v prístupných formátoch.
-

PRÍLOHA III

Pomoc na palube lodí, ktorá sa uvádza v článkoch 10 a 13

1. Preprava asistenčných psov s osvedčením na palube lode podľa vnútroštátnych právnych predpisov.
 2. Preprava zdravotníckeho vybavenia a vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti, ktoré zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou potrebuje, vrátane elektrických invalidných vozíkov.
 3. Poskytovanie základných informácií o trase v prístupných formátoch.
 4. Na požiadanie vynaloženie všetkého primeraného úsilia na úpravu sedenia tak, aby spĺňalo potreby zdravotne postihnutých osôb alebo osôb so zníženou pohyblivosťou, pričom sa dodržiavajú bezpečnostné požiadavky a zohľadňuje dostupnosť.
 5. V prípade potreby pomoc pri presune na toalety (ak existujú).
 6. Ak zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou pomáha sprevádzajúca osoba, dopravca vynaloží všetko primerané úsilie na to, aby tejto osobe poskytol miesto alebo kajutu vedľa danej zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou.
-

PRÍLOHA IV

Odborná príprava v oblasti zdravotného postihnutia vrátane poučenia, ktorá sa uvádza v článku 14**A. Odborná príprava v oblasti informovanosti o zdravotnom postihnutí vrátane poučenia**

Odborná príprava v oblasti informovanosti o zdravotnom postihnutí vrátane poučenia zahŕňa:

- informovanosť a primerané reagovanie vo vzťahu k cestujúcim s fyzickým, zmyslovým (sluchovým a zrakovým) alebo skrytým postihnutím alebo s poruchou učenia vrátane toho, ako rozlišovať medzi rôznymi schopnosťami osôb, ktorých pohyblivosť, orientácia alebo komunikácia je zhoršená,
- prekážky, ktorým čelia zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou, vrátane prekážok súvisiacich s postojom ostatných, prostredím/fyzickými faktormi a organizáciou,
- asistenčné psy s osvedčením vrátane úlohy a potrieb asistenčného psa,
- riešenie neočakávaných udalostí,
- interpersonálne zručnosti a metódy komunikácie so sluchovo postihnutými ľuďmi, so zrakovo postihnutými ľuďmi, s rečovo postihnutými ľuďmi a ľuďmi s poruchou učenia,
- všeobecnú informovanosť o usmerneniach IMO súvisiacich s odporúčaním o konštrukcii a prevádzke osobných lodí, ktorá spĺňa potreby starších a zdravotne postihnutých osôb.

B. Odborná príprava v oblasti pomoci zdravotne postihnutým vrátane poučenia

Odborná príprava v oblasti pomoci zdravotne postihnutým vrátane poučenia zahŕňa:

- ako pomáhať používateľom invalidných vozíkov nastúpiť a vystúpiť z vozíka,
 - zručnosti pri poskytovaní pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, ktoré cestujú s asistenčným psom s osvedčením, vrátane úlohy a potrieb týchto psov,
 - techniky sprevádzania zrakovo postihnutých cestujúcich, ako aj manipulácie s asistenčnými psami s osvedčením a ich prepravy,
 - znalosť rôznych druhov vybavenia, ktoré môže pomôcť zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou, a znalosť opatrnej manipulácie s týmto vybavením,
 - používanie vybavenia na pomoc pri nalodení a vylození a znalosť vhodných postupov pomoci pri nalodení a vylození, ktoré zaisťujú bezpečnosť a dôstojnosť zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou,
 - chápanie potreby spoľahlivej a profesionálnej pomoci. Tiež uvedomenie si toho, že niektoré zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou môžu počas cesty zažívať pocity zraniteľnosti, lebo sú závislé od poskytovanej pomoci,
 - znalosť prvej pomoci.
-

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

I. ÚVOD

Komisia 4. decembra 2008 predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa ⁽¹⁾.

Európsky parlament prijal stanovisko v prvom čítaní 23. apríla 2009 ⁽²⁾.

Rada dospela k politickej dohode o návrhu nariadenia 9. októbra 2009. Rada po revízii právnikmi lingvistami prijala svoju pozíciu v prvom čítaní dňa 11. marca 2010 v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanoveným v článku 294 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rada pri svojej práci zohľadnila stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru. Výbor regiónov sa rozhodol nezaujať stanovisko.

II. ANALÝZA POZÍCIE V PRVOM ČÍTANÍ

1. Všeobecne

Návrh nariadenia o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave je súčasťou všeobecného cieľa EÚ posilniť práva cestujúcich, najmä práva zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou. Právne predpisy podobného charakteru sa už prijali v oblasti leteckej ⁽³⁾ alebo železničnej ⁽⁴⁾ dopravy. Návrh obsahuje ustanovenia o nediskriminačnom prístupe a pomoci pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou, ako aj ustanovenia o práve na pomoc, informácie a možnú náhradu v prípade meškania alebo zrušenia spojenia pre všetky kategórie cestujúcich.

Hoci Rada súhlasí s Komisiou, pokiaľ ide o cieľ návrhu, z prístupu Rady vyplynuli dôležité úpravy pôvodného návrhu. Niekoľko navrhovaných ustanovení nebolo možné akceptovať, pretože so sebou prinášali príliš veľké administratívne zaťaženie a náklady pre dopravcov a orgány štátnej správy, a to bez toho, aby pre cestujúcich zabezpečili pridanú hodnotu, ktorá by tieto nedostatky prevážila. Iné ustanovenia sa preformulovali s cieľom zjednodušiť a vyjasniť nariadenie.

Výsledkom tohto prístupu je, že pozícia Rady v prvom čítaní vo veľkom rozsahu upravuje pôvodný návrh Komisie tak, že prepracováva jeho znenie a vypúšťa z neho viaceré časti. Z uvedeného vyplýva, že Rada neprijala žiaden z pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré Európsky parlament prijal k vypusteným častiam v prvom čítaní.

2. Kľúčové otázky politiky

i) Rozsah pôsobnosti

Geografický rozsah pôsobnosti

Komisia navrhla, že nariadenie by sa malo vzťahovať na osobnú dopravu a výletné plavby medzi prístavmi v členských štátoch alebo v prístavoch v členských štátoch.

⁽¹⁾ Dokument 11990/08.

⁽²⁾ A6-0209/2009.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1), a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 14).

Rada sa domnieva, že v tomto ohľade je potrebné návrh Komisie vyjasniť, aby sa predišlo narušeniu hospodárskej súťaže medzi osobnou dopravou v rámci EÚ a mimo nej. Pozícia Rady v prvom čítaní preto uvedené ustanovenia vylepšuje. Rozlišuje osobnú dopravu, pri ktorej sa prístav naloženia nachádza na území členského štátu, a osobnú dopravu, pri ktorej sa prístav naloženia nachádza mimo územia členského štátu, ale prístav vylozenia na území členského štátu. Pokiaľ ide o druhý spomenutý prípad, nariadenie sa bude uplatňovať, iba ak spojenie prevádzkuje dopravca Únie. Vymedzenie pojmu „doprovca Únie“ by sa však malo vykladať čo najširšie s cieľom pokryť väčšinu osobnej dopravy medzi prístavmi na území EÚ a prístavmi nachádzajúcimi sa mimo územia EÚ. Pokiaľ ide o výletné plavby, nariadenie sa bude uplatňovať iba vtedy, ak sa prístav naloženia nachádza na území členského štátu.

Rada okrem toho zavádza vymedzenie pojmu „územie členského štátu“.

Vyňatie z rozsahu pôsobnosti

Pôvodný návrh Komisie sa v zásade vzťahoval na celú osobnú dopravu bez ohľadu na počet prepravených cestujúcich, vzdialenosť, účel cesty atď. Jedinou možnosťou vyňatia zo strany členských štátov, ktorú Komisia predpokladala, bola možnosť vyňatia spojení, na ktoré sa vzťahujú zmluvy na služby vo verejnom záujme.

Rada sa domnieva, že je dôležité prispôsobiť tieto ustanovenia tomu, čo je prakticky možné a potrebné. Zavádza preto určitý počet výnimiek, pri ktorých sa ustanovenia nariadenia nebudú uplatňovať. Rada súhlasí s tým, aby sa z rozsahu pôsobnosti vyňali cestujúci prepravovaní loďami certifikovanými na prevoz maximálne 36 cestujúcich, loďami, ktorých posádka tvoria najviac tri osoby alebo ktorých dĺžka trasy celkovej osobnej dopravy je menej ako 500 metrov jednosmerne. Vyňaté sú okrem toho i exkurzie a výlety, ktoré nie sú výletnými plavbami.

Členské štáty môžu okrem toho na obdobie dvoch rokov odo dňa začatia uplatňovania nariadenia vyňať námorné lode s hrubou priestornosťou menej ako 300 gt, ktoré sú prevádzkované v rámci vnútroštátnej dopravy. Ak sa členský štát rozhodne tak urobiť, musí primerane zabezpečiť práva cestujúcich v rámci vnútroštátneho práva. Členské štáty môžu vyňať aj osobnú dopravu, ktorá je súčasťou povinností vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme, zmlúv na služby vo verejnom záujme alebo integrovaných služieb, za predpokladu, že práva cestujúcich sú primerane zaručené v rámci vnútroštátneho práva.

Európsky parlament v zásade súhlasil s prístupom Komisie, ale doplnil možnosť pre členské štáty vyňať mestskú a prímestskú dopravu (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 10). Rada tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh nepreberá, ale výnimky z rozsahu pôsobnosti, ktoré navrhla Rada, budú v praxi znamenať, že vyňaté budú mnohé dopravné služby tohto druhu.

ii) Práva zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou

Rada plne podporuje cieľ Komisie zabezpečiť nediskriminovaný prístup zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou k námornej a vnútrozemskej vodnej doprave. Rada preto súhlasí s návrhom Komisie s výnimkou určitých zjednodušení a vyjasnení.

Pokiaľ ide o výnimky z práva na dopravu, návrh Komisie predpokladá, že zdravotne postihnutej osobe môže byť odoprená doprava z dôvodu bezpečnostných požiadaviek alebo konštrukcie osobnej lode. Rada k tomuto doplnila zdravotné požiadavky s cieľom zohľadniť prípady, v ktorých vzhľadom na zdravotný stav cestujúceho nie je možné zaručiť jeho bezpečnú prepravu.

Európsky parlament v tejto súvislosti navrhol vypustiť akékoľvek odkazy na bezpečnostné požiadavky (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 1, 26 a 29) a vložiť odkaz na prepravu bezpečným, dôstojným a po operačnej stránke uskutočniteľným spôsobom (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 27). Pokiaľ ide o pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 27, Rada ho integrovala do pozície v prvom čítaní s výnimkou slova „dôstojným“. Rada je názoru, že okrem zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou nie je nikto schopný rozhodnúť, čo je dôstojný spôsob dopravy, a že takéto rozhodnutie by nemal prijímať dopravca.

Podľa pôvodného návrhu by dopravca mohol od zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou vyžadovať, aby bola sprevádzaná inou osobou, ktorá je schopná poskytnúť pomoc. Pozícia Rady v prvom čítaní stanovuje, že pokiaľ dopravca uplatní takúto žiadosť v súvislosti s osobnou dopravou, sprevádzajúca osoba sa prepravuje bezplatne.

Pokiaľ ide o pomoc zdravotne postihnutým osobám alebo osobám so zníženou pohyblivosťou, táto sa bude poskytovať pod podmienkou, že dotknutá osoba oznámi potrebu pomoci dopravcovi alebo prevádzkovateľovi terminálu najneskôr dva pracovné dni vopred (Komisia navrhla 48 hodín) a je prítomná v prístave alebo na určenom mieste aspoň 60 minút pred časom naloženia alebo odchodu. Ak má dotknutá osoba okrem toho osobitné potreby týkajúce sa ubytovania alebo sedenia alebo potrebu priniesť zdravotnícke vybavenie, cestujúci by mal takéto potreby oznámiť dopravcovi v čase rezervácie, pokiaľ sú tieto potreby v tomto čase známe. Táto dodatočná požiadavka, ktorú zaviedla Rada, umožní dopravcom postarať sa o tieto osobitné potreby a dotknutej osobe zabezpečiť najlepšie možné služby.

Niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov Európskeho parlamentu sa týkalo informácií pre zdravotne postihnuté osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou v prístupných formátoch. Rada tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prevzala. To isté platí pre pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Parlamentu týkajúce sa zmeny spojenia „asistenčné zviera“ na „asistenčný pes“.

iii) *Povinnosti dopravcov a prevádzkovateľov terminálov v prípade prerušenia cesty*

V návrhu Komisie sa ustanovovalo právo na informácie, pomoc (vrátane jedál, občerstvenia a prípadného ubytovania v hoteli), presmerovanie trasy a náhradu nákladov, ako aj náhradu ceny cestovného lístka pre všetkých cestujúcich v prípade meškania, a v určitých prípadoch, zrušenia osobnej dopravy alebo výletnej plavby. Náhrada ceny cestovného lístka však nebude vyplatená, pokiaľ bolo meškanie alebo zrušenie spôsobené výnimočnými okolnosťami brániacimi vykonaniu osobnej dopravy.

Rada súhlasí so zásadou, že dopravcovia a prevádzkovatelia terminálov by sa mali starať o svojich cestujúcich, a uplatňovanie tejto zásady rozšírila na všetky prípady zrušenia dopravy. V niektorých prípadoch však nie je možné alebo rozumné poskytovať informácie napr. o meškaniach v prístavoch bez personálu. Rada vo svojej pozícii v prvom čítaní preto zaviedla koncept prístavných terminálov, t.j. terminálov s personálom v prístave s určitým vybavením a personálom (ako je odbavovací pult, pulty na predaj cestovných lístkov alebo haly pre cestujúcich). Určité povinnosti dopravcov a prevádzkovateľov terminálov sa vzťahujú iba na cestujúcich, ktorí odchádzajú z týchto prístavných terminálov. Platí to pre informovanie a pomoc a do určitej miery presmerovanie cesty a náhradu.

Ďalšou problematikou, ktorej sa pozícia Rady v prvom čítaní venuje, je námorná bezpečnosť. Aby sa vyšlo tomu, že dopravcovia sa z ekonomických dôvodov vyplavia na more za poveternostných podmienok ohrozujúcich bezpečnú prevádzku lode, zaviedla sa výnimka z povinnosti poskytovať v takýchto prípadoch ubytovanie alebo náhradu ceny cestovného lístka. Koncepty zlých poveternostných podmienok a mimoriadnych okolností sa navyše vysvetľujú v dvoch odôvodneniach, a to nevyčerpávajúcim spôsobom. Ďalšie výnimky z práva na pomoc a náhradu sa zaviedli v prípade, v ktorom je cestujúci informovaný o zrušení alebo meškaní pred zakúpením cestovného lístka, alebo v prípade, že zrušenie alebo meškanie zapríčini cestujúci. Konečne, dopravcom sa umožnilo obmedziť náklady na ubytovanie na sumu 120 EUR a zaviesť minimálnu sumu, pod ktorej úroveň sa náhrady nebudú vyplácať (cestovné lístky v cene 10 EUR alebo menej).

Európsky parlament navrhol výnimky v prípade vyššej moci (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 23 a 60) alebo v prípade, že sa zrušenie alebo meškanie oznámi vopred (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 59). Rada prevzala podstatu týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Parlament okrem toho navrhol obmedziť náklady na ubytovanie na dvojnásobok ceny lístka (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 53). Rada sa domnieva, že toto by bolo v určitých prípadoch príliš nevyhodné pre cestujúcich a dopravcov, a je názoru, že obmedzenie do sumy 120 EUR je vhodnejšie tak pre cestujúcich, ako aj pre dopravcov.

iv) *Vybavovanie sťažností a vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie*

Návrh Komisie obsahoval podrobné pravidlá o tom, ako by mali dopravcovia vybavovať sťažnosti, najmä v súvislosti s ďalekosiahlymi právnymi dôsledkami neodpovedania na sťažnosti, a o určovaní a zodpovednosti vnútroštátnych orgánov zodpovedných za presadzovanie.

Rada, ktorá v zásade súhlasila s návrhom, najmä s tým, že dopravcovia by mali odpovedať na sťažnosti svojich zákazníkov, dodala systému viac pružnosti s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek nepredvídaným dôsledkom pre právne systémy alebo administratívne štruktúry členských štátov.

Európsky parlament navrhol, že každý členský štát by mal určiť iba jeden vnútroštátny orgán zodpovedný za presadzovanie (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy č. 5, 6, 66, 67 a 68) a že nezávislé mechanizmy vybavovania sťažností by mali zaviesť členské štáty, nie dopravcovia (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 65). Rada sa však z uvedených dôvodov pružnosti nedomnieva, že je vhodné takýmto spôsobom obmedziť manévrovací priestor členských štátov. Parlament okrem toho navrhol, aby vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie boli nezávislé od akýchkoľvek obchodných záujmov (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 66). V pozícii Rady v prvom čítaní sa uvádza, že tieto orgány by mali byť nezávislé od dopravcov, cestovných agentúr a prevádzkovateľov terminálov.

v) *Dátum uplatňovania nariadenia*

Komisia navrhla, že nariadenie ako celok by sa malo začať uplatňovať dva roky po jeho uverejnení, zatiaľ čo určité ustanovenia by sa mali začať uplatňovať už rok po jeho uverejnení.

V pozícii Rady v prvom čítaní sa ustanovuje, že nariadenie ako celok sa začne uplatňovať tri roky po jeho uverejnení.

3. Iné otázky politiky

Rada sa rozhodla zjednodušiť názov nariadenia.

Rada sa rozhodla vyjasniť ustanovenia o zadávaní určitých povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia subdodávateľom tým, že doplnila všeobecný článok o ďalších výkonných stranách.

S cieľom vyhnúť sa zbytočnému administratívne zaťaženiu, najmä pre malých dopravcov, sa Rada rozhodla vypustiť požiadavku, aby dopravcovia museli viesť oddelené účty pre náklady na poskytovanie pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou. V rovnakom duchu Rada rozhodla, že povinnosť stanovovať normy kvality týkajúce sa tejto pomoci sa obmedzí len na väčších prevádzkovateľov terminálov a dopravcov a požiadavky odbornej prípravy a poučenia v oblasti zdravotného postihnutia sa obmedzia na kategórie personálu, ktoré ich skutočne potrebujú.

4. Iné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom

Ďalšie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré sa nezahrnuli do pozície Rady v prvom čítaní, sa týkajú:

- zohľadnenia potrieb zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou vždy, keď sa projektujú alebo prestavujú prístavy, terminály alebo osobné lode, bez vymedzenia „v prípade potreby“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 2);
- ustanovení, ktorými sa riadi nalodenie zdravotne postihnutých osôb alebo osôb so zníženou pohyblivosťou, bez toho, aby boli dotknuté všeobecné ustanovenia vzťahujúce sa na nalodenie cestujúcich (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 3);
- výzvy, aby Komisia predložila jasné pravidlá týkajúce sa práv cestujúcich na miestach prechodu medzi pozemnou a námornou alebo vnútrozemskou vodnou dopravou (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 7);
- horizontálneho legislatívneho prístupu, ktorý by v prípade budúcej legislatívnej iniciatívy týkajúcej sa práv cestujúcich pokrýval všetky dopravné prostriedky (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 8);

- zahrnutia psychosociálneho postihnutia do vymedzenia pojmu „zdravotne postihnutá osoba“ alebo „osoba so zníženou pohyblivosťou“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 11);
- zmien vymedzenia pojmov „zmluva o doprave“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 14) a „predajca cestovných lístkov“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15);
- navrhovaných vymedzení pojmov „prístupné formáty“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 18), „cestujúci“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 19), „príchod“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 20), „odchod“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 21), „cena cestovného lístka“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 22) a „vyššia moc“ (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 23);
- pravidiel prístupu týkajúcich sa prepravy zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou, ktoré by sa mali ustanoviť pod dohľadom vnútroštátnych orgánov zodpovedných za presadzovanie, pričom by tieto pravidlá mali zahŕňať sprevádzajúce osoby a prístupnosť nainštalovanej pomocnej výbavy (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 31);
- písomného potvrdenia, ktoré sa má vydať o poskytnutí pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 34);
- pomoci prispôbenej individuálnym potrebám zdravotne postihnutých osôb alebo osôb so zníženou pohyblivosťou (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 35);
- povinnosti riadiaceho orgánu prístavu zabezpečiť, aby bol prístav prístupný zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 37);
- možnosti, aby sa poskytovateľ pomoci a cestujúci dohodli na kratšej lehote pre oznámenie potreby poskytnutia pomoci (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 38);
- potreby zabezpečiť, aby cestujúci dostal potvrdenie o tom, že potreba poskytnutia pomoci bola oznámená (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 39);
- povinnosti dopravcu poskytnúť náhradné vybavenie v súlade s potrebami dotknutého cestujúceho, ak sa vybavenie na zabezpečenie pohyblivosti poškodí počas cesty (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 50);
- v prípade omeškania by sa cestujúcemu mala ponúknuť náhrada ceny cestovného lístka len v prípade, ak sa rozhodne s týmto dopravcom necestovať (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 54);
- odškodnenia poskytnutého podľa tohto nariadenia, ktoré sa môže odpočítať od dodatočného poskytnutého odškodnenia (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 61);
- sankcií uplatniteľných na porušenia tohto nariadenia, ktoré by mohli zahŕňať príkaz na zaplatenie odškodného (pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 70);
- pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov č. 71, 72 a 75, ktoré sa týkajú príloh k tomuto nariadeniu.

III. ZÁVER

Pri ustanovovaní svojej pozície v prvom čítaní Rada v plnej miere zohľadnila návrh Komisie a stanovisko Európskeho parlamentu z prvého čítania. V súvislosti s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi Európskeho parlamentu Rada poznamenáva, že mnohé z nich do pozície v prvom čítaní už zahrnula z hľadiska ich myšlienky, čiastočne alebo v celom rozsahu.

POZÍCIA RADY (EÚ) č. 6/2010 V PRVOM ČÍTANÍ

na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o nových potravinách, o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1331/2008 a o zrušení nariadenia (ES) č. 258/97 a nariadenia Komisie (ES) č. 1852/2001

Prijatá Radou 15. marca 2010

(Text s významom pre EHP)

(2010/C 122 E/03)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Voľný pohyb bezpečných a zdravých potravín je základným aspektom vnútorného trhu a významne prispieva k zdraviu a spokojnosti občanov, ako aj k ich sociálnym a hospodárskym záujmom. Rozdiely medzi vnútroštátnymi zákonmi, inými právnymi predpismi a správnymi opatreniami týkajúcimi sa posudzovania bezpečnosti nových potravín a ich schvaľovania môžu brániť ich voľnému pohybu, čím sa vytvárajú nespravodlivé podmienky hospodárskej súťaže.
- (2) Pri vykonávaní politík Únie by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia. Vo vhodných prípadoch by sa mala venovať náležitá pozornosť ochrane životného prostredia a dobrým životným podmienkam zvierat.
- (3) Pravidlá Únie vzťahujúce sa na nové potraviny sa ustanovili v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 z 27. januára 1997 o nových potravinách a nových prídavných látkach ⁽³⁾ a v nariadení Komisie (ES) č. 1852/2001 z 20. septembra 2001, ktoré stanovuje podrobné pravidlá pre sprístupnenie informácií verejnosti a pre ochranu informácií v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 ⁽⁴⁾. V záujme jasnosti by sa malo nariadenie

(ES) č. 258/97 a nariadenie (ES) č. 1852/2001 zrušiť a nariadenie (ES) č. 258/97 by sa malo nahradiť týmto nariadením. Odporúčanie Komisie 97/618/ES z 29. júla 1997 o vedeckých aspektoch a predkladaní informácií nevyhnutných na podporu žiadostí na uvádzanie nových potravín a nových prídavných látok na trh a o príprave správ o prvotnom posudku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 ⁽⁵⁾ by sa preto malo z hľadiska nových potravín stať obsolentným.

- (4) Na zabezpečenie kontinuity s nariadením (ES) č. 258/97 by sa mala zachovať ako kritérium na rozlišovanie nových potravín skutočnosť, že sa v rámci Únie nepoužívali vo výraznej miere na ľudskú spotrebu pred dňom začatia uplatňovania nariadenia (ES) č. 258/97, teda pred 15. májom 1997. Použitie v Únii sa vzťahuje na použitie v členských štátoch bez ohľadu na dátum ich pristúpenia k Európskej únii.
- (5) Uplatňuje sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín ⁽⁶⁾. Súčasnú vymedzenie pojmu nových potravín by sa malo objasniť a aktualizovať tak, že sa súčasné kategórie nahradia odkazom na všeobecné vymedzenie pojmu potravín v uvedenom nariadení.
- (6) Malo by sa tiež objasniť, že potraviny sa majú považovať za nové, ak sú vyrobené technológiou, ktorá sa predtým v Únii nepoužívala na výrobu potravín. V tomto nariadení by mali byť zahrnuté najmä nové technológie v šľachtiteľských procesoch a procesoch výroby potravín, ktoré majú vplyv na potraviny, a teda môžu mať vplyv aj na ich bezpečnosť. Nové potraviny by mali preto zahŕňať potraviny vyrobené zo zvierat, ktoré sa získali netradičnými šľachtiteľskými technikami a z ich potomstva, potraviny vyrobené z rastlín, ktoré sa získali netradičnými šľachtiteľskými technikami, potraviny vyrobené novými výrobnými procesmi s možným vplyvom na potraviny a potraviny, ktoré obsahujú umelé nanomateriály alebo sa z nich skladajú. Potraviny vyrobené z nových odrôd rastlín alebo plemien zvierat získaných tradičnými šľachtiteľskými technikami by sa nemali považovať za nové potraviny. Ďalej by sa malo objasniť, že potraviny z tretích krajín, ktoré sú v Únii nové,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 224, 30.8.2008, s. 81.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 25. marca 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku), pozícia Rady v prvom čítaní z ... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku), pozícia Európskeho parlamentu z ... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Ú. v. ES L 43, 14.2.1997, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 253, 21.9.2001, s. 17.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 253, 16.9.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1.

- možno považovať za tradičné iba vtedy, ak pochádzajú z prvovýroby, ako je vymedzená v nariadení (ES) č. 178/2002, bez ohľadu na to, či sú spracované alebo nespracované (napr. ovocie, džem, ovocná šťava). Takto získané potraviny by však nemali zahŕňať potraviny vyrobené zo zvierat alebo rastlín, ktoré sa získali netradičnými šľachtiteľskými technikami, potraviny vyrobené z potomstva takýchto zvierat ani potraviny vyrobené novými výrobnými procesmi.
- (7) Na základe stanoviska Európskej skupiny pre etiku vo vede a nových technológiách zriadenej rozhodnutím Komisie zo 16. decembra 1997, ktoré bolo vydané 16. januára 2008, a stanoviska Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín prijatého 15. júla 2008, majú techniky klonovania zvierat, ako napríklad prenos jadra somatických buniek, špecifické charakteristiky, takže toto nariadenie sa nemôže zamerať na všetky otázky klonovania. Preto by sa o potravinách vyrobených zo zvierat získaných klonovacími technikami a z ich potomstva mala vypracovať správa, ktorá sa predloží Komisii, Európskemu parlamentu a Rade, a po ktorej bude v prípade potreby nasledovať legislatívny návrh. Ak sa prijme osobitný právny predpis, rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by sa mal zodpovedajúcim spôsobom upraviť.
- (8) Mali by sa prijať vykonávacie opatrenia na stanovenie kritérií, ktoré by uľahčili posúdenie toho, či sa potravina v rámci Únie používala na ľudskú spotrebu vo významnej miere pred 15. májom 1997. Ak sa potravina pred uvedeným dátumom používala výlučne ako potravinový doplnok alebo ako súčasť potravinového doplnku, ako sa vymedzuje v smernici 2002/46/ES⁽¹⁾, malo by sa umožniť jej uvedenie na trh v Únii po tomto dátume na rovnaké použitie bez toho, aby sa považovala za novú potravinu. Toto použitie ako potravinový doplnok alebo jeho súčasť by sa však nemalo brať do úvahy pri posudzovaní toho, či sa potravina pred 15. májom 1997 používala v rámci Únie na ľudskú spotrebu vo významnej miere. Preto by sa použitie príslušnej potraviny iné ako potravinový doplnok alebo jeho súčasť, by sa malo schváliť v súlade s týmto nariadením.
- (9) Používanie umelých nanomateriálov pri výrobe potravín sa môže s ďalším technologickým rozvojom zvyšovať. Na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia, voľného pohybu tovaru a právnej istoty pre výrobcov je potrebné vypracovať na medzinárodnej úrovni jednotné vymedzenie pojmu umelý nanomateriál. Únia by sa mala usilovať o dosiahnutie dohody o vymedzení tohto pojmu na príslušných medzinárodných fórach. Ak k takejto dohode dôjde, vymedzenie pojmu umelý nanomateriál v tomto nariadení by sa malo zodpovedajúcim spôsobom upraviť.
- (10) Potravinové výrobky vyrobené z potravinových zložiek, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, najmä zmenou zložiek potravín, zloženia alebo množstva týchto zložiek potravín, by sa nemali považovať za nové potraviny. Zmeny zložky potravín, napr. selektívne extrakty alebo použitie iných častí rastliny, ktoré sa zatiaľ v Únii nepoužili na ľudskú spotrebu, by mali patriť do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
- (11) Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001 o kódexe Spoločenstva o humánných liekoch⁽²⁾ by sa mali uplatňovať v prípadoch, keď po zohľadnení všetkých charakteristík výrobku môže tento patriť do vymedzenia pojmu „liek“ a do vymedzenia pojmu výrobok podľa iných právnych predpisov Únie. V tejto súvislosti by mal mať členský štát možnosť, ak v súlade so smernicou 2001/83/ES stanoví, že výrobok je liekom, obmedziť jeho uvedenie na trh v Únii v súlade s právom Únie. Okrem toho sú lieky vyňaté z vymedzenia pojmu potravín, ako sa ustanovuje v nariadení (ES) č. 178/2002, a nemali by podliehať tomuto nariadeniu.
- (12) Pri nových potravinách schválených podľa nariadenia (ES) č. 258/97 by sa mal zachovať ich štatút nových potravín, ale na akékoľvek nové použitie týchto potravín by sa malo vyžadovať schválenie.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/46/ES z 10. júna 2002 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravinových doplnkov (Ú. v. ES L 183, 12.7.2002, s. 51).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 67.

- (13) Potraviny, ktoré sú určené na technologické použitie alebo sú geneticky modifikované, by nemali patriť do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Preto geneticky modifikované potraviny patriace do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1829/2003⁽¹⁾, potraviny používané výlučne ako prídavné látky patriace do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1333/2008⁽²⁾, arómy patriace do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1334/2008⁽³⁾, enzýmy patriace do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1332/2008⁽⁴⁾ a extrakčné rozpúšťadlá patriace do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/32/ES⁽⁵⁾ by nemali byť zahrnuté v tomto nariadení.
- (14) Používanie vitamínov a minerálnych látok sa riadi špecifickými právnymi predpismi pre rôzne potravinárske odvetvia. Preto by sa mali z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vyňať vitamíny a minerálne látky patriace do rozsahu pôsobnosti smernice 2002/46/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1925/2006 z 20. decembra 2006 o pridávaní vitamínov a minerálnych látok a niektorých ďalších látok do potravín⁽⁶⁾ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES zo 6. mája 2009 o potravinách na osobitné výživové účely⁽⁷⁾. Tieto osobitné právne akty sa však nezaoberajú prípadmi, keď sa schválené vitamíny a minerálne látky získajú výrobnými metódami alebo použitím nových zdrojov, ktoré sa pri ich schvaľovaní nebrali do úvahy. Tieto vitamíny a minerálne látky by sa preto nemali vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, pokiaľ sa príslušné osobitné právne akty nezmenia a nedoplnia a keď výrobné metódy alebo nové zdroje vedú k značným zmenám v zložení alebo štruktúre vitamínov alebo minerálov, čo ovplyvňuje ich výživovú hodnotu, spôsob metabolizmu alebo množstvo nežiaducich látok.
- (15) Nové potraviny, okrem vitamínov a minerálnych látok, určené na osobitné výživové účely, na obohatenie potravín alebo ako potravinové doplnky, by sa mali posudzovať v súlade s týmto nariadením. Mali by tiež naďalej podliehať pravidlám stanoveným v smernici 2002/46/ES, v nariadení (ES) č. 1925/2006 a v smernici 2009/39/ES a v špecifických smerniciach uvedených v smernici 2009/39/ES a v prílohe I k uvedenej smernici.
- (16) Určenie skutočnosti, či sa potravina pred 15. májom 1997 používala v Únii vo významnej miere na ľudskú spotrebu, by sa malo zakladať na informáciách, ktoré predložili prevádzkovatelia potravinárskych podnikov a ktoré sú prípadne podložené inými informáciami dostupnými v členských štátoch. Ak nie sú k dispozícii informácie o ľudskej spotrebe pred 15. májom 1997, alebo informácie sú nedostatočné, mal by sa zaviesť jednoduchý a transparentný postup na zber týchto informácií za účasti Komisie, členských štátov a akýchkoľvek dotknutých strán.
- (17) Nové potraviny by sa mali uviesť na trh v Únii iba vtedy, ak sú bezpečné a nezavádzajú spotrebiteľa. Okrem toho, ak má nová potravina nahradiť inú potravinu, nemala by sa od nej líšiť takým spôsobom, ktorý by bol pre spotrebiteľa nevýhodný z hľadiska výživy.
- (18) Na posudzovanie bezpečnosti a schvaľovanie je potrebné uplatňovať harmonizovaný centralizovaný postup, ktorý je účinný, časovo ohraničený a transparentný. Vzhľadom na ďalšiu harmonizáciu rôznych postupov schvaľovania potravín by sa posudzovanie bezpečnosti nových potravín a ich zaradenie do zoznamu Únie malo vykonať v súlade s postupom ustanoveným v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1331/2008, ktorým sa ustanovuje spoločný postup schvaľovania prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov a potravinárskych arómov⁽⁸⁾, ktoré by malo byť uplatniteľné vždy, keď nie je v tomto nariadení osobitne ustanovená výnimka. Po prijatí žiadosti o schválenie výrobku ako novej potraviny by Komisia mala posúdiť platnosť a vhodnosť žiadosti. Pri schvaľovaní nových potravín by sa mali vziať do úvahy aj iné faktory relevantné pre zvažovanú otázku vrátane etických faktorov, environmentálnych faktorov, faktorov týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat a zásady predbežnej opatrnosti.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách (Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1).

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 zo 16. decembra 2008 o prídavných látkach v potravinách (Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 16).

(3) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1334/2008 zo 16. decembra 2008 o arómach a určitých zložkách potravín s aromatickými vlastnosťami na použitie v potravinách (Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 34).

(4) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1332/2008 zo 16. decembra 2008 o potravinárskych enzýmoch (Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 7).

(5) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/32/ES z 23. apríla 2009 o aproximácii právnych predpisov členských štátov o extrakčných rozpúšťadlách používaných pri výrobe potravín a zložiek potravín (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 141, 6.6.2009, s. 3).

(6) Ú. v. EÚ L 404, 30.12.2006, s. 26.

(7) Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2009, s. 21.

(19) Mali by sa stanoviť aj kritériá posudzovania možných rizík vzniknutých v súvislosti s novými potravinami. Aby sa zabezpečilo harmonizované vedecké posúdenie nových potravín, takéto posúdenie by mal vykonávať Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“).

(20) V súčasnosti neexistujú dostatočné informácie o rizikách spojených s umelými nanomateriálmi. Aby sa lepšie posúdila ich bezpečnosť, Komisia by mala v spolupráci s úradom vypracovať testovacie metodiky, ktoré by zohľadňovali osobitné vlastnosti umelých nanomateriálov.

(8) Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 1.

- (21) Na zjednodušenie postupov by sa malo žiadateľom umožniť, aby predložili jedinú žiadosť na potraviny podliehajúce právnym predpisom pre rôzne potravinárske odvetvia. Nariadenie (ES) č. 1331/2008 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť. V dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 Európska únia nahradila Európske spoločenstvo a stala sa jeho právnym nástupcom, preto by sa v celom texte nariadenia malo slovo „Spoločenstvo“ nahradiť slovom „Únia“.
- (22) Ak sú tradičné potraviny z tretích krajín zahrnuté do zoznamu tradičných potravín z tretích krajín, malo by byť možné uviesť ich na trh v Únii pod podmienkou, že zodpovedajú tým potravinám, u ktorých sa preukázalo bezpečné používanie v minulosti. Pokiaľ ide o posúdenie a riadenie bezpečnosti tradičných potravín z tretích krajín, malo by sa zohľadniť ich bezpečné používanie v tretej krajine pôvodu v minulosti. Do bezpečného používania potravín v minulosti by nemalo patriť nepotravinárske používanie alebo spôsoby používania, ktoré sa netýkajú bežnej stravy.
- (23) V príslušných prípadoch a na základe záverov posúdenia bezpečnosti by sa mali zaviesť požiadavky na monitorovanie použitia nových potravín určených na ľudskú potrebu po ich uvedení na trh.
- (24) Zaradením novej potraviny do zoznamu Únie obsahujúceho nové potraviny alebo do zoznamu tradičných potravín z tretích krajín by nemala byť dotknutá možnosť posúdiť účinky celkovej spotreby látky, ktorá sa do potraviny pridáva alebo sa používa na výrobu tejto potraviny alebo porovnateľného výrobku v súlade s nariadením (ES) č. 1925/2006.
- (25) Za osobitných okolností a s cieľom stimulovať výskum a vývoj v agropotravinárskom priemysle a tým aj inováciu, by nové vedecké dôkazy a údaje, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva, poskytnuté na podporu žiadosti o zaradenie novej potraviny do zoznamu Únie, mali byť chránené. Takéto údaje a informácie by sa nemali počas obmedzeného časového obdobia použiť v prospech nasledujúceho žiadateľa bez súhlasu prvého žiadateľa. Ochrana vedeckých údajov poskytnutých jedným žiadateľom by nemala byť prekážkou iným žiadateľom v ich úsilí o zaradenie nových potravín do zoznamu Únie obsahujúceho nové potraviny na základe ich vlastných vedeckých údajov.
- (26) Nové potraviny podliehajú všeobecným požiadavkám na označovanie stanoveným v smernici 2000/13/ES⁽¹⁾ a v prípade potreby požiadavkám na označenia výživovej hodnoty ustanoveným v smernici 90/496/EHS⁽²⁾. V určitých prípadoch môže byť potrebné poskytnúť na označení dodatočné informácie, najmä pokiaľ ide o opis potraviny, jej zdroj a podmienky použitia. Preto pri zaradovaní novej potraviny do zoznamu Únie alebo do zoznamu tradičných potravín z tretích krajín sa môžu uložiť osobitné podmienky používania alebo povinnosti označovania, ktoré sa môžu okrem iného týkať akékoľvek špecifickej charakteristiky alebo vlastnosti potraviny, ako napr. zloženia, výživovej hodnoty alebo výživových účinkov a plánovaného použitia potraviny, alebo etického hľadiska alebo dôsledkov pre zdravie osobitných skupín obyvateľstva.
- (27) Nariadením (ES) č. 1924/2006⁽³⁾ sa harmonizujú ustanovenia v členských štátoch, ktoré sa vzťahujú na výživové a zdravotné tvrdenia. Preto tvrdenia o nových potravinách by mali byť vždy v súlade s uvedeným nariadením.
- (28) S cieľom poradiť sa o etických otázkach súvisiacich s uvádzaním nových potravín na trh v Únii sa môže prípadne konzultovať s Európskou skupinou pre etiku vo vede a nových technológiách.
- (29) Nové potraviny uvedené na trh v Únii podľa nariadenia (ES) č. 258/97 by sa mali uvádzať na trh aj naďalej. Nové potraviny schválené v súlade s nariadením (ES) č. 258/97 by sa mali zaradiť do zoznamu Únie obsahujúceho nové potraviny, ktorý sa ustanovuje týmto nariadením. Okrem toho by sa žiadosti predložené podľa nariadenia (ES) č. 258/97 pred dátumom začiatku uplatňovania tohto nariadenia mali zmeniť na žiadosti podľa tohto nariadenia, ak sa ešte Komisii nezaslala správa o prvotnom posudku ustanovená v nariadení (ES) č. 258/97, ako aj vo všetkých prípadoch, keď sa požaduje správa o ďalšom posúdení v súlade s uvedeným nariadením. Ostatné nevybavené žiadosti predložené podľa článku 4 nariadenia (ES) č. 258/97 pred dátumom začiatku uplatňovania tohto nariadenia by sa mali spracovať podľa ustanovení nariadenia (ES) č. 258/97.
- (30) V nariadení (ES) č. 882/2004⁽⁴⁾ sa stanovujú všeobecné pravidlá uskutočňovania úradných kontrol na overenie súladu s potravinovým právom. Od členských štátov by sa malo vyžadovať vykonávanie úradných kontrol v súlade s uvedeným nariadením s cieľom posilniť dodržiavanie tohto nariadenia.

(1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, 6.5.2000, s. 29).

(2) Smernica Rady 90/496/EHS z 24. septembra 1990 o nutričnom označovaní potravín (Ú. v. ES L 276, 6.10.1990, s. 40).

(3) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, 30.12.2006, s. 9).

(4) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1).

- (31) Uplatňujú sa požiadavky týkajúce sa hygieny potravín ustanovené v nariadení (ES) č. 852/2004 ⁽¹⁾.
- (32) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to ustanovenie harmonizovaných pravidiel uvádzania nových potravín na trh v Únii, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale možno ho lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (33) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných na porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich dodržiavania. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- (34) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s článkami 5 a 7 rozhodnutia Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽²⁾.
- (35) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená objasniť určité vymedzenia pojmov na účely zabezpečenia harmonizovaného vykonávania týchto ustanovení členskými štátmi na základe príslušných kritérií, vrátane vymedzenia pojmu umelý nanomateriál, pri zohľadnení vedeckého a technického pokroku a netradičných šľachtiteľských techník, ktoré zahŕňajú techniky používané na asexuálnu reprodukciu geneticky identických zvierat, ktoré sa nepoužívali na výrobu potravín v rámci Únie pred 15. májom 1997. Komisia by tiež mala byť splnomocnená prijať vhodné prechodné opatrenia a aktualizovať zoznam tradičných potravín z tretích krajín a zoznam Únie.

- (36) Komisia by okrem toho mala byť splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o kritériá, podľa ktorých možno rozhodnúť, či boli potraviny pred 15. májom 1997 v rámci Únie používané vo významnej miere na ľudskú spotrebu. Je mimoriadne dôležité, aby sa Komisia v prípravnej fáze radila s expertmi v súlade so záväzkom, ktorý prijala v oznámení z 9. decembra 2009 o vykonávaní článku 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

ÚVODNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa ustanovujú harmonizované pravidlá uvádzania nových potravín na trh v Únii s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia a záujmov spotrebiteľov a zároveň zabezpečiť efektívne fungovanie vnútorného trhu, pričom sa v príslušných prípadoch zohľadňuje ochrana životného prostredia a dobré životné podmienky zvierat.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na uvádzanie nových potravín na trh v Únii.
2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:
 - a) potraviny, pokiaľ a keď sa používajú ako:
 - i) prídavné látky v potravinách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1333/2008;
 - ii) potravinárske arómy, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1334/2008;
 - iii) extrakčné rozpúšťadlá používané pri výrobe potravín, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/32/ES;
 - iv) potravinárske enzýmy, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1332/2008;

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (Ú. v. EÚ L 139, 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

- v) vitamíny a minerálne látky, ktoré patria do príslušného rozsahu pôsobnosti smernice 2002/46/ES, nariadenia (ES) č. 1925/2006 alebo smernice 2009/39/ES, okrem vitamínov a minerálnych látok, ktoré sú už schválené, ale ktoré sa získali výrobnými metódami alebo z nových zdrojov, ktoré sa pri ich schvaľovaní podľa osobitných predpisov nebrali do úvahy, ak tieto výrobné metódy alebo nové zdroje vedú k značným zmenám uvedeným v článku 3 ods. 2 písm. a) bode iii) tohto nariadenia;
- b) potraviny, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1829/2003.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú vymedzenia pojmov ustanovené v nariadení (ES) č. 178/2002.

2. Uplatňujú sa aj tieto vymedzenia pojmov:

a) „nová potraviná“ je potraviná, ktorá sa v Únii nepoužívala vo významnej miere na ľudskú spotrebu pred 15. májom 1997 vrátane:

- i) potravín živočíšneho pôvodu, ak sa zvieratá získali netradičnou šľachtiteľskou technikou, ktorá sa v Únii pred 15. májom 1997 nepoužívala pri výrobe potravín, a potravín z potomstva týchto zvierat,
- ii) potravín rastlinného pôvodu, ak sa rastliny získali netradičnou šľachtiteľskou technikou, ktorá sa v Únii pred 15. májom 1997 nepoužívala pri výrobe potravín, ak táto netradičná šľachtiteľská technika použitá na rastliny vedie k značným zmenám v zložení alebo štruktúre potraviny, čo ovplyvňuje jej výživovú hodnotu, spôsob metabolizmu alebo množstvo nežiaducich látok,
- iii) potravín, ktoré sa vyrábajú novým výrobným procesom, ktorý sa v Únii pred 15. májom 1997 nepoužíval na výrobu potravín, ak tento výrobný proces vedie k značným zmenám v zložení alebo štruktúre potraviny, čo ovplyvňuje jej výživovú hodnotu, spôsob metabolizmu alebo množstvo nežiaducich látok,
- iv) potravín, ktoré obsahujú umelé nanomateriály alebo sa z nich skladajú,

v) tradičných potravín z tretej krajiny, a

vi) zložiek potravín používaných v Únii pred 15. májom 1997 výlučne v potravinových doplnkoch, ak sa majú použiť v iných potravinách ako potravinových doplnkoch. Ak sa však pred uvedeným dátumom potraviná používaná výlučne ako potravinový doplnok alebo jeho súčasť, môže sa po tomto dátume uvádzať na trh v Únii na rovnaké použitie bez toho, aby sa považovala za novú potravinu;

b) „potomstvo“ sú zvieratá získané tradičnou šľachtiteľskou technikou, pričom aspoň jeden z rodičov je zviera získané netradičnou šľachtiteľskou technikou;

c) „umelý nanomateriál“ je akýkoľvek úmyselne vyrobený materiál, ktorý má jeden alebo viac rozmerov rádovo 100 nm alebo menej alebo je zložený z oddelených funkčných častí vo vnútri alebo na povrchu, z ktorých mnohé majú jeden alebo viac rozmerov rádovo 100 nm alebo menej, vrátane štruktúr, aglomerátov alebo agregátov, ktoré majú veľkosť rádovo nad 100 nm, ale si zachovávajú vlastnosti, ktoré sú typické pre nanorozmery.

Vlastnosti, ktoré sú typické pre nanorozmery zahŕňajú:

- i) vlastnosti týkajúce sa veľkej špecifickej povrchovej plochy posudzovaného materiálu a/alebo
- ii) špecifické fyzikálno-chemické vlastnosti, ktoré sa odlišujú od vlastností toho istého materiálu, keď nie je v nanoforme;
- d) „tradičná potraviná z tretej krajiny“ je iná nová potraviná ako nová potraviná podľa bodov i) až iv) písmena a), pričom táto potraviná pochádza z prvovýroby a v minulosti sa používala v tretej krajine ako potraviná, čo znamená, že príslušná potraviná bola a je súčasťou bežnej stravy veľkej časti obyvateľstva danej krajiny aspoň 25 rokov;
- e) „bezpečné používanie potraviny v minulosti v tretej krajine“ znamená, že bezpečnosť príslušnej potraviny je potvrdená údajmi o zložení a skúsenosťou s používaním a pokračujúcim používaním v bežnej strave veľkej časti obyvateľstva krajiny aspoň počas 25 rokov.

3. Komisia môže prijať ďalšie kritériá na spresnenie vymedzení pojmov v odseku 2 písmene a) bodoch i) až iv) a písmenách c), d) a e) tohto článku v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2.

Článok 4

Postup na určenie statusu novej potraviny

1. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov overia s ohľadom na rozsah pôsobnosti tohto nariadenia status potraviny, ktorú plánujú uviesť na trh v Únii.

2. V prípade pochybností sa prevádzkovateľ potravinárskeho podniku poradí o statuse dotýčnej potraviny s dotknutým príslušným orgánom pre nové potraviny vymedzeným v článku 15 nariadenia (ES) č. 1331/2008. Na žiadosť dotknutého príslušného orgánu prevádzkovateľ potravinárskeho podniku predloží informácie o miere, v akej sa dotýčná potravina používala na ľudskú spotrebu v rámci Únie pred 15. májom 1997.

3. V prípade potreby sa príslušný orgán môže o tom, do akej miery sa potravina používala na ľudskú spotrebu v rámci Únie pred 15. májom 1997, poradiť s inými príslušnými orgánmi a Komisiou. Výsledky takejto porady sa zašlú aj Komisii. Komisia zhrnie získané odpovede a výsledok porád oznámi všetkým príslušným orgánom.

4. Komisia môže prijať vykonávacie opatrenia pre odsek 3 tohto článku v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2.

Článok 5

Rozhodnutia o výklade

Ak je to potrebné, v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2 sa môže rozhodnúť, či druh potraviny patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

KAPITOLA II

POŽIADAVKY NA UVÁDZANIE NOVÝCH POTRAVÍN NA TRH V ÚNII

Článok 6

Zákaz nevyhovujúcich nových potravín

Nikto nesmie uvádzať na trh v Únii novú potravinu, ak táto potravina nie je v súlade s týmto nariadením.

Článok 7

Zoznamy nových potravín

1. Komisia vedie zoznam Únie obsahujúci schválené nové potraviny, okrem tradičných potravín z tretích krajín (ďalej len „zoznam Únie“), ktorý sa uverejní v súlade s článkom 2 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1331/2008.

2. Komisia vytvorí a vedie zoznam tradičných potravín z tretích krajín schválených podľa článku 11 ods. 5 tohto nariadenia, ktorý sa uverejní v sérii C Úradného vestníka Európskej únie.

3. Na trh v Únii sa môžu uviesť iba nové potraviny, ktoré sú zaradené do zoznamu Únie alebo do zoznamu tradičných potravín z tretích krajín.

Článok 8

Všeobecné požiadavky na zaradenie nových potravín do zoznamov

Novú potravinu možno zaradiť do príslušného zoznamu, iba ak spĺňa tieto podmienky:

- a) na základe dostupných vedeckých dôkazov nevyvoláva obavu o bezpečnosť, pokiaľ ide o zdravie spotrebiteľa;
- b) nezavádza spotrebiteľa;
- c) ak má nahradiť inú potravinu, od tejto potraviny sa nelíši takým spôsobom, že jej bežná konzumácia by mohla byť z hľadiska výživy nevhodná pre spotrebiteľa.

Článok 9

Obsah zoznamu Únie

1. Zoznam Únie sa aktualizuje v súlade s postupom ustanoveným v nariadení (ES) č. 1331/2008 a prípadne v súlade s článkom 16 tohto nariadenia.

2. V zápise novej potraviny v zozname Únie sa uvedie špecifikácia potraviny a prípadne aj podmienky jej použitia, dodatočné osobitné požiadavky na označovanie s cieľom informovať konečného spotrebiteľa a/alebo požiadavka na monitorovanie po uvedení na trh a prípadne informácie uvedené v článku 16 ods. 4.

Článok 10

Obsah zoznamu tradičných potravín z tretích krajín

1. Zoznam tradičných potravín z tretích krajín sa aktualizuje v súlade s postupom ustanoveným v článku 11.

2. V zápise tradičnej potraviny z tretej krajiny v zozname tradičných potravín z tretích krajín sa uvedie špecifikácia potraviny a prípadne aj podmienky použitia a/alebo dodatočné osobitné požiadavky na označovanie s cieľom informovať konečného spotrebiteľa.

Článok 11

Postup zaradenia tradičnej potraviny z tretej krajiny do zoznamu

1. Odchyľne od postupu ustanoveného v článku 9 ods. 1 tohto nariadenia zainteresovaná strana, ako sa uvádza v článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1331/2008, ktorá plánuje uviesť na trh v Únii tradičnú potravinu z tretej krajiny, predloží Komisii žiadosť.

Žiadosť obsahuje:

- a) názov a opis potraviny,
- b) jej zloženie,
- c) jej krajinu pôvodu,
- d) zdokumentované údaje preukazujúce bezpečné používanie potraviny v minulosti v akejkoľvek tretej krajine,
- e) prípadne podmienky používania a osobitné požiadavky na označovanie,
- f) zhrnutie obsahu žiadosti.

Žiadosť sa podáva v súlade s vykonávacími pravidlami uvedenými v odseku 7 tohto článku.

2. Komisia bezodkladne zašle platnú žiadosť uvedenú v odseku 1 členským štátom a úradu.

3. Úrad vydá svoje stanovisko do šiestich mesiacov od prijatia žiadosti. Keď úrad potrebuje od zainteresovanej strany doplňujúce informácie, po porade s ňou stanoví lehotu, v ktorej sa tieto informácie poskytnú. Lehota šiestich mesiacov sa automaticky predlžuje o túto dodatočnú lehotu. Úrad sprístupní doplňujúce informácie členským štátom a Komisii.

4. S cieľom vypracovať svoje stanovisko úrad overí, či:

- a) je bezpečné používanie potraviny v minulosti v akejkoľvek tretej krajine podložené kvalitnými údajmi predloženými zainteresovanou stranou, a

- b) zloženie potraviny a prípadne podmienky jej používania nepredstavujú zdravotné riziko pre spotrebiteľov v Únii.

Úrad zašle svoje stanovisko Komisii, členským štátom a zainteresovanej strane.

5. Komisia do troch mesiacov od vydania stanoviska úradu predloží v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2 aktualizáciu zoznamu tradičných potravín z tretích krajín, v ktorom zohľadní stanovisko úradu, všetky príslušné ustanovenia práva Únie a akékoľvek ďalšie opodstatnené faktory relevantné pre skúmanú otázku. Komisia zodpovedajúcim spôsobom informuje zainteresovanú stranu. Ak sa Komisia rozhodne nepristúpiť k aktualizácii zoznamu tradičných potravín z tretích krajín, informuje o tom zainteresovanú stranu a členské štáty a uvedie dôvody, prečo považuje aktualizáciu za neodôvodnenú.

6. Zainteresovaná strana môže v ktorejkoľvek etape postupu svoju žiadosť stiahnuť.

7. Komisia do ... (*) prijme podrobné pravidlá na vykonávanie tohto článku v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2.

Článok 12

Technické usmernenie

Bez toho, aby boli dotknuté vykonávacie opatrenia prijaté na základe článku 9 ods. 1 písm. a) nariadenia (ES) č. 1331/2008 a do ... (*) Komisia sprístupní, prípadne v úzkej spolupráci s úradom a po porade so zainteresovanými stranami, technické usmernenia a nástroje na pomoc zainteresovaným stranám pri príprave a predkladaní žiadostí podľa tohto nariadenia, najmä pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, predovšetkým malých a stredných podnikov.

Článok 13

Stanovisko úradu

Pri posudzovaní bezpečnosti nových potravín úrad v prípade potreby najmä:

- a) zväži, či je potravina taká bezpečná ako potravina z porovnateľnej kategórie potravín, ktorá už je na trhu v Únii, alebo ako potravina, ktorú má nová potravina nahradiť;

- b) zohľadňuje bezpečné používanie potraviny v minulosti.

(*) Ú. v. v. vložte prosím dátum: dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 14

Osobitné povinnosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov

1. Komisia môže z dôvodov týkajúcich sa bezpečnosti potravín a na základe stanoviska úradu stanoviť požiadavku na monitorovanie po uvedení na trh. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí uvádzajú potraviny na trh v Únii, sú zodpovední za plnenie požiadaviek na monitorovanie po uvedení na trh stanovených v zápise príslušnej potraviny v zozname Únie obsahujúcom nové potraviny.

2. Výrobca bezodkladne informuje Komisiu o:

- a) akýchkoľvek nových vedeckých alebo technických informáciách, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie bezpečnosti používania novej potraviny;
- b) akomkoľvek zákaze alebo obmedzení uloženom príslušným orgánom akejkoľvek tretej krajiny, v ktorej sa nová potravina uvádza na trh.

Článok 15

Európska skupina pre etiku vo vede a nových technológiách

Komisia sa môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu poradiť s Európskou skupinou pre etiku vo vede a nových technológiách, aby získala jej stanovisko k etickým otázkam týkajúcim sa vedy a nových technológií, ktoré majú veľký etický význam.

Toto stanovisko Komisia sprístupní verejnosti.

Článok 16

Postup schvaľovania v prípade ochrany údajov

1. Na žiadosť žiadateľa podloženú vhodnými a overiteľnými informáciami uvedenými v dokumentácii k žiadosti sa nové vedecké dôkazy a/alebo vedecké údaje poskytnuté na podloženie žiadostí nemôžu bez súhlasu predchádzajúceho žiadateľa použiť na účely inej žiadosti počas obdobia piatich rokov odo dňa zaradenia novej potraviny do zoznamu Únie. Táto ochrana sa udelí, ak:

- a) nové vedecké dôkazy a/alebo vedecké údaje označil žiadateľ v čase podania prvej žiadosti za priemyselné vlastníctvo;
- b) prvý žiadateľ mal v čase podania prvej žiadosti výhradné právo na používanie vedeckých údajov, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva; a

- c) nová potravina by sa nemohla schváliť bez toho, aby prvý žiadateľ predložil vedecké údaje, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva.

Predchádzajúci žiadateľ sa však môže dohodnúť s ďalším žiadateľom, že takéto údaje a informácie sa môžu použiť.

2. Komisia určí po porade so žiadateľom, ktorým informáciám by sa mala poskytnúť ochrana uvedená v odseku 1, a o svojom rozhodnutí informuje žiadateľa, úrad a členské štáty.

3. Odchyľne od článku 7 ods. 5 nariadenia (ES) č. 1331/2008 sa o aktualizácii zoznamu Únie v súvislosti s novou potravinou, inou ako tradičná potravina z tretej krajiny, rozhoduje v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2 tohto nariadenia v prípadoch, keď sú nové vedecké údaje chránené v súlade s týmto článkom. V tomto prípade sa nová potravina schváli na obdobie uvedené v odseku 1 tohto článku.

4. V prípadoch uvedených v odseku 3 tohto článku obsahuje zápis novej potraviny v zozname Únie okrem informácií uvedených v článku 9 ods. 2 tohto nariadenia aj:

- a) dátum zápisu novej potraviny do zoznamu Únie;
- b) skutočnosť, že zápis je založený na nových vedeckých dôkazoch a/alebo vedeckých údajoch, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva a ktoré sú chránené v súlade s týmto článkom;
- c) meno a adresu žiadateľa;
- d) skutočnosť, že túto novú potravinu môže na trh v Únii uvádzať len žiadateľ uvedený v písmene c), pokiaľ ďalší žiadateľ nezíska schválenie na túto potravinu bez odkazu na nové vedecké údaje takto označené predchádzajúcim žiadateľom.

5. Pred uplynutím obdobia uvedeného v odseku 1 tohto článku Komisia aktualizuje zoznam Únie v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2, aby za predpokladu, že schválená potravina naďalej spĺňa podmienky ustanovené v tomto nariadení, už neobsahoval špecifické údaje uvedené v odseku 4 tohto článku.

Článok 17

Informovanie verejnosti

Komisia sprístupní verejnosti:

- a) zoznam Únie uvedený v článku 7 ods. 1 a zoznam tradičných potravín z tretích krajín uvedený v článku 7 ods. 2 na jednej osobitne na to určenej stránke v rámci webovej lokality Komisie;
- b) zhrnutia žiadostí predložených podľa tohto nariadenia;
- c) výsledky porád uvedených v článku 4 ods. 3.

Komisia môže prijať vykonávacie opatrenia na uplatňovanie tohto článku, vrátane opatrení na zverejňovanie výsledkov porád podľa písmena c) prvého odseku tohto článku, v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2.

KAPITOLA III

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 18

Sankcie

Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných na porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto ustanovenia Komisii do ... (*) a bezodkladne ju informujú o každej následnej zmene a doplnení, ktorá sa ich týka.

Článok 19

Postup výboru

1. Komisii pomáha Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat zriadený článkom 58 nariadenia (ES) č. 178/2002.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 5 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Lehota uvedená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

(*) Ú. v. vložte prosím dátum: 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 20

Delegované akty

Na účely splnenia cieľov tohto nariadenia uvedených v článku 1 prijme Komisia najneskôr do ... (*) ďalšie kritériá na stanovenie toho, či sa potraviná používala v Únii vo významnej miere na ľudskú spotrebu pred 15. májom 1997, ako sa uvádza v článku 3 ods. 2 písm. a), a to delegovanými aktmi v súlade s článkom 21 a s podmienkami uvedenými v článkoch 22 a 23.

Článok 21

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 20 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Komisia predloží správu týkajúcu sa delegovaných právomocí najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje na rovnako dlhé obdobia s výnimkou prípadov, keď ho Európsky parlament alebo Rada v súlade s článkom 22 odvolajú.

2. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.

3. Právomoc prijímať delegované akty udelená Komisii podlieha podmienkam stanoveným v článkoch 22 a 23.

Článok 22

Odvolarie delegovania právomocí

1. Delegovanie právomoci uvedené v článku 20 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať.
2. Inštitúcia, ktorá začala vnútorný postup s cieľom rozhodnúť, či delegovanie právomoci odvolať, o tom informuje druhú inštitúciu a Komisiu najneskôr jeden mesiac pred prijatím konečného rozhodnutia, pričom uvedie delegované právomoci, ktorých by sa odvolanie mohlo týkať a dôvody tohto odvolania.
3. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomocí v ňom uvedených. Účinnosť nadobúda okamžite alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Neovplyvňuje platnosť už účinných delegovaných aktov. Uverejní sa v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 23

Námietky voči delegovaným aktom

1. Európsky parlament alebo Rada môžu voči delegovanému aktu vzniesť námietky v lehote troch mesiacov odo dňa oznámenia.

2. Ak do uplynutia tejto lehoty Európsky parlament ani Rada nevzniesli námietky voči delegovanému aktu alebo ak pred týmto dátumom obe inštitúcie informovali Komisiu o svojom rozhodnutí námietky nevzniesť, delegovaný akt nadobudne účinnosť v deň v ňom stanovený.

3. Delegovaný akt nenadobúda účinnosť v prípade, že Európsky parlament alebo Rada voči nemu vynesú námietky. Inštitúcia, ktorá námietky voči delegovanému aktu vynesie, uvedie dôvody takéhoto kroku.

Článok 24

Preskúmanie

1. Do ... (*) a na základe získaných skúseností Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia a najmä článkov 3, 11 a 16 a v prípade potreby k nej priloží akékoľvek návrhy právnych aktov.

2. Do ... (**) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o všetkých aspektoch potravín vyrobených zo zvierat získaných použitím techník klonovania a z ich potomstva a v prípade potreby k nej priloží akékoľvek legislatívne návrhy.

3. Správy a všetky návrhy sa sprístupnia verejnosti.

KAPITOLA IV

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 25

Zrušenie

Nariadenie (ES) č. 258/97 a nariadenie (ES) č. 1852/2001 sa zrušujú s účinnosťou od ... (***) s výnimkou nevybavených žiadostí, na ktoré sa vzťahuje článok 27 tohto nariadenia.

(*) Ú. v. vložte prosím dátum: päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(**) Ú. v. vložte prosím dátum: jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(***) Ú. v. vložte prosím dátum: 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 26

Vytvorenie zoznamu Únie

Najneskôr ... (***) vytvorí Komisia zoznam Únie, do ktorého zaradí nové potraviny schválené a/alebo oznámené podľa článkov 4, 5 a 7 nariadenia (ES) č. 258/97 vrátane akýchkoľvek prípadných existujúcich podmienok schválenia.

Článok 27

Prechodné opatrenia

1. Každá žiadosť o uvedenie novej potraviny na trh v Únii predložená členskému štátu podľa článku 4 nariadenia (ES) č. 258/97 pred ... (***) sa zmení na žiadosť podľa tohto nariadenia, ak sa ešte Komisii nezaslala správa o prvotnom posudku ustanovená v článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 258/97, ako aj v prípadoch, keď sa požaduje správa o ďalšom posudku v súlade s článkom 6 ods. 3 alebo 4 nariadenia (ES) č. 258/97.

Ostatné nevybavené žiadosti predložené podľa článku 4 nariadenia (ES) č. 258/97 pred ... (***) sa vybavujú podľa ustanovení uvedeného nariadenia.

2. Komisia môže v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 19 ods. 2 prijať vhodné prechodné opatrenia na uplatňovanie odseku 1 tohto článku.

Článok 28

Zmeny a doplnenia nariadenia (ES) č. 1331/2008

Nariadenie (ES) č. 1331/2008 sa týmto mení a dopĺňa takto:

1. Názov sa nahrádza takto:

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1331/2008 zo 16. decembra 2008, ktorým sa ustanovuje spoločný postup schvaľovania prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov, potravinárskych aróm a východiskových materiálov pre potravinárske arómy a pre zložky potravín s aromatickými vlastnosťami používaných alebo určených na použitie v potravinách a nových potravinách (ďalej len „spoločný postup“), ktorý prispieva k voľnému pohybu potravín v rámci Únie a k vysokej úrovni ochrany ľudského zdravia a ochrany spotrebiteľov vrátane ochrany záujmov spotrebiteľov. Toto nariadenie sa neuplatňuje na dymové arómy,

2. V článku 1 sa odseky 1 a 2 nahrádzajú takto:

„1. Týmto nariadením sa ustanovuje spoločný postup hodnotenia a schvaľovania (ďalej len „spoločný postup“) prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov, potravinárskych aróm a východiskových materiálov pre potravinárske arómy a pre zložky potravín s aromatickými vlastnosťami používaných alebo určených na použitie v potravinách a nových potravinách (ďalej len „látka alebo výrobky“), ktorý prispieva k voľnému pohybu potravín v rámci Únie a k vysokej úrovni ochrany ľudského zdravia a ochrany spotrebiteľov vrátane ochrany záujmov spotrebiteľov. Toto nariadenie sa neuplatňuje na dymové arómy,

ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2065/2003 z 10. novembra 2003 o udiarenských dochucovadlách používaných alebo určených na použitie v potravinách alebo na potravinách (*).

2. Spoločným postupom sa ustanovia procedurálne podmienky na aktualizáciu zoznamov látok a výrobkov, ktorých uvedenie na trh je v Únii povolené podľa nariadenia (ES) č. 1333/2008, nariadenia (ES) č. 1332/2008, nariadenia (ES) č. 1334/2008 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. .../2010 z ... o nových potravinách (**) (ďalej len „sektorové predpisy potravinového práva“).

(*) Ú. v. EÚ L 309, 26.11.2003, s. 1.

(**) Ú. v. EÚ L ...“.

3. V článku 1 ods. 3, článku 2 ods. 1 a 2, článku 9 ods. 2, článku 12 ods. 1 a článku 13 sa slovo „látka“ a „látky“ v príslušnom páde nahrádza slovami „látka alebo výrobok“ a „látky alebo výrobky“ v príslušných pádoch.

4. Názov článku 2 sa nahrádza takto:

„Zoznam Únie obsahujúci látky alebo výrobky“.

5. V článku 4 sa dopĺňa tento odsek:

„3. Na aktualizáciu rôznych zoznamov Únie upravovaných rôznymi sektorovými predpismi potravinového práva sa môže podať v súvislosti s látkou alebo výrobkom jedna žiadosť pod podmienkou, že táto žiadosť spĺňa požiadavky každého sektorového predpisu potravinového práva.“.

6. Na začiatku článku 6 ods. 1 sa vkladá táto veta:

„Ak existujú vedecky podložené obavy o bezpečnosť, určia sa dodatočné informácie týkajúce sa hodnotenia rizík, ktoré sa vyžadujú od žiadateľa.“.

7. V článku 7 sa odseky 4, 5 a 6 nahrádzajú takto:

„4. Opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov jednotlivých sektorových predpisov potravinového práva

s výnimkou nových potravín a týkajúce sa vypustenia látky zo zoznamu Únie, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 14 ods. 3.

5. Z dôvodu efektívnosti sa opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov jednotlivých sektorových predpisov potravinového práva s výnimkou nových potravín, okrem iného ich doplnením, ktoré sa týkajú doplnenia látky do zoznamu Únie a doplnenia, vypustenia alebo zmeny podmienok, špecifikácií alebo obmedzení spojených s prítomnosťou látky na zozname Únie, prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 14 ods. 4.

6. S výnimkou nových potravín a zo závažných naliehavých dôvodov môže Komisia na vypustenie látky zo zoznamu Únie a na doplnenie, vypustenie alebo zmenu podmienok, špecifikácií alebo obmedzení spojených s prítomnosťou látky na zozname Únie uplatniť postup pre naliehavé prípady uvedený v článku 14 ods. 5.

7. Opatrenia týkajúce sa vypustenia výrobku, na ktorý sa vzťahuje nariadenie o nových potravinách, zo zoznamu Únie alebo jeho doplnenia do tohto zoznamu, a/alebo týkajúce sa doplnenia, vypustenia alebo zmeny podmienok, špecifikácií alebo obmedzení spojených s prítomnosťou takéhoto výrobku na zozname Únie, sa prijímú v súlade s regulačným postupom uvedeným v článku 14 ods. 2.“.

8. Slovo „Spoločenstvo“ sa nahrádza slovom „Únia“.

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... (*).

Články 26, 27 a 28 sa však uplatňujú od ... (**). Okrem toho, odchylné od druhého odseku tohto článku a odchylné od článku 16 druhého odseku nariadenia (ES) č. 1331/2008 možno žiadosti týkajúce sa schválenia potraviny uvedenej v článku 3 ods. 2 písm. a) bod iv) tohto nariadenia podávať v súlade s týmto nariadením od ... (**), ak je k uvedenému dátumu takáto potravina už na trhu v Únii.

(*) Ú. v. . vložte prosím dátum: 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(**) Ú. v. . vložte prosím dátum: deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...,

*Za Európsky parlament
predseda*

...

*Za Radu
predseda*

...

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

I. ÚVOD

Komisia 15. januára 2008 predložila návrh ⁽¹⁾ nariadenia o nových potravinách a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1331/2008 zo 16. decembra 2008, ktorým sa ustanovuje spoločný postup schvaľovania prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov a potravinárskych aróm. Návrh sa zakladal na článku 95 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Európsky parlament konajúc v súlade s článkom 251 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva zaujal 25. marca 2009 stanovisko v prvom čítaní ⁽²⁾.

Hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 29. mája 2008 ⁽³⁾.

Rada v súlade s článkom 294 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Zmluvy o fungovaní EÚ) jednomyselne prijala svoju pozíciu v prvom čítaní 15. marca 2010.

II. CIEĽ NAVRHOVANÉHO NARIADENIA

Komisia už v Bielej knihe o bezpečnosti potravín prijatej 12. januára 2000 ⁽⁴⁾ oznámila svoj úmysel preskúmať uplatňovanie právnych predpisov o nových potravinách a uskutočniť potrebné úpravy existujúceho nariadenia (ES) č. 258/97 o nových potravinách a nových prídavných látkach.

Cieľom návrhu je aktualizovať a vyjasniť regulačný rámec na schvaľovanie nových potravín a ich uvádzanie na trh a zároveň zabezpečiť bezpečnosť potravín, ochranu ľudského zdravia a záujmov spotrebiteľov a efektívne fungovanie vnútorného trhu. Zrušuje sa ním nariadenie (ES) č. 258/97 a nariadenie Komisie (ES) č. 1852/2001.

V návrhu sa ako hraničný dátum na určenie novosti potravín uvádza 15. máj 1997 a upresňuje sa, že vymedzenie pojmu nová potravina zahŕňa potraviny, pri ktorých výrobe sa používajú nové technológie, alebo potraviny, ktoré sa vyrábajú z rastlín alebo zvierat získaných netradičnými šľachtiteľskými technikami.

Komisia navrhla, aby uvádzanie nových potravín na trh podliehalo centralizovanému postupu na úrovni Spoločenstva v súlade s nariadením (ES) č. 1331/2008, ktorým sa ustanovuje spoločný postup schvaľovania, ktorý by nahradil súčasný systém hodnotenia rizika vnútroštátnymi orgánmi. Hodnotenie rizika by vykonával Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA). Zaradenie novej potraviny do zoznamu Spoločenstva obsahujúceho nové potraviny by zvažovala Komisia na základe stanoviska úradu EFSA. Komisii by pomáhal Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat (SCFCAH). Konečné rozhodnutie o aktualizácii zoznamu nových potravín by prijímala Komisia komitologickým postupom s kontrolou.

Rozhodnutia o schválení adresované Spoločenstvu by spravidla nahradili schválenia viazané na žiadateľa a zrušil by sa nimi zjednodušený postup. S cieľom podporovať inovácie v agropotravinárskom priemysle by sa v odôvodnených prípadoch súvisiacich s novými vedeckými dôkazmi a údajmi, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva, mohla poskytnúť ochrana údajov.

V návrhu sa zavádza vymedzenie pojmu „tradičná potravina z tretej krajiny“ ako kategória novej potraviny, ktorá by v prípade, že úrad EFSA ani členské štáty nepredložia žiadne odôvodnené námietky týkajúce sa jej bezpečnosti, mala podliehať povinnosti oznámenia.

Nové potraviny, ktoré sú už schválené, by sa mali naďalej uvádzať na trh a mali by sa zaradiť do zoznamu Spoločenstva obsahujúceho nové potraviny.

⁽¹⁾ Dokument 5431/08.

⁽²⁾ Dokument 7990/09.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 224, 30.8.2008, s. 81.

⁽⁴⁾ Dokument 5761/00, KOM (1999) 719 v konečnom znení.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY

1. Úvodné poznámky

Pozícia Rady odráža výsledok, ku ktorému dospela Rada pri preskúmaní návrhu Komisie. Rada urobila v znení niekoľko zmien, pričom pri niektorých sa inšpirovala pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi Európskeho parlamentu.

Komisia akceptovala všetky zmeny, ktoré Rada urobila v jej návrhu, okrem zavedenia vymedzenia pojmu potomstvo klonovaných zvierat v článku 3 ods. 2 písm. b) a zahrnutia potomstva do článku 3 ods. 2 písm. a) bodu i).

2. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Európskeho parlamentu

Európsky parlament pri plenárnom hlasovaní 25. marca 2009 prijal k návrhu 76 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov⁽¹⁾. Rada do spoločnej pozície zapracovala 30 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, z toho 20 v celom rozsahu (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **7, 15, 16, 20, 35, 41, 42, 44, 45, 53, 63, 65, 67, 68, 69, 76, 77, 88, 89, 93**), 5 čiastočne (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **1, 30, 40, 91, 92**) a 5 v zásade (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **3, 6, 11, 25, 64**).

2.1. Hlavné zmeny, ktoré Rada urobila v návrhu, s odkazom na pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP⁽²⁾

- a) Ciele nariadenia (článok 1 a odôvodnenia 1 a 2) – Rada doplnila ochranu životného prostredia a dobré životné podmienky zvierat. Toto čiastočne zahŕňa pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **1 a 30** a odráža myšlienku pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **3**.
- b) Rozsah pôsobnosti (článok 2 ods. 2 písm. a) bod v) a odôvodnenia 13 a 14) – Rada upresnila, že kým nedôjde k zmene a doplneniu nariadenia (ES) č. 1925/2006, smernice 2002/46/ES a smernice 89/398/EHS, tie vitamíny a minerálne látky, ktoré sa získali z nových zdrojov alebo výrobným procesom, ktoré sa v čase ich schválenia nevzali do úvahy a ktoré vedú k značným zmenám v zložení alebo štruktúre potraviny, čo má vplyv na jej výživovú hodnotu, metabolizmus alebo množstvo nežiaducich látok, by mali patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia o nových potravinách. Toto je v súlade s prvou časťou pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **91**.
- c) Vymedzenie pojmu nové potraviny (článok 3 a odôvodnenia 6, 8, 10, 11) – základným kritériom na posúdenie novosti potraviny zostáva skutočnosť, či sa pred 15. májom 1997 používala v Únii vo významnej miere na ľudskú spotrebu. S cieľom zabezpečiť právnu čistotu sa Rada dohodla, že ďalšie kritériá na posúdenie, či sa potravina používala v Únii pred 15. májom 1997 vo významnej miere na ľudskú spotrebu, sa musia vypracovať do dátumu, kedy sa toto nariadenie začne uplatňovať. Prijatie týchto kritérií sa delegovalo na Komisiu v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní EÚ. S tým bolo spojené posunutie dátumu začiatku uplatňovania až na 24 mesiacov po dátume nadobudnutia účinnosti.

Aby bolo vymedzenie pojmu jasnejšie, urobili sa v ňom tieto zmeny:

- rozlíšilo sa medzi potravinami živočíšneho pôvodu a potravinami rastlinného pôvodu. Potraviny rastlinného pôvodu patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia len vtedy, ak netradičná šľachtiteľská technika, ktorou sa rastliny získali, vedie k značným zmenám v zložení alebo štruktúre potravín,
- doplnilo sa vymedzenie pojmov „potomstvo“ a „umelý nanomateriál“ (pozri aj body d) a e) uvedené nižšie),
- do vymedzenia pojmu patria aj zložky, ktoré sa pred 15. májom 1997 používali v potravinových doplnkoch, a preto sa vyžaduje ich schválenie len vtedy, ak sa majú použiť v iných potravinách ako potravinových doplnkoch,
- vymedzenie pojmu „tradičná potravina z tretej krajiny“ zahŕňa potraviny, ktoré pochádzajú len z prvovýroby a pre ktoré sa preukázalo bezpečné používanie v minulosti v niektorej tretej krajine v bežnej strave veľkej časti obyvateľstva počas súvislého obdobia 25 rokov,

⁽¹⁾ Dokument 7990/09 (P6_TA(2009)0171).

⁽²⁾ Číslovanie odôvodnení a článkov odkazuje na znenie pozície Rady v prvom čítaní.

— poznamenalo sa, že úroveň harmonizácie pre lieky umožňuje, aby členský štát, ak v súlade so smernicou 2001/83/ES stanovil, že určitá látka je liek, mohol obmedziť uvádzanie takéhoto výrobku na trh v súlade s právom Únie, a to aj vtedy, ak sa ten istý výrobok schválil podľa tohto nariadenia ako nová potravina.

Rada sa dohodla aj na tom, že Komisia môže regulačným komitologickým postupom prijať ďalšie kritériá na spresnenie vymedzení pojmov v článku 3 ods. 2 písm. a) bodoch (i) až (iv) a v článku 3 ods. 2 písm. c), d) a e), aby sa zabezpečilo ich harmonizované vykonávanie v členských štátoch.

Tieto zmeny zahŕňajú pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **15, 16, 35, 63** a väčšinu pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **92**.

- d) Potraviny vyrobené zo zvierat získaných netradičnými šľachtiteľskými technikami a z ich potomstva (článok 3 ods. 2 písm. a) bod i) a odôvodnenia 6 a 7) – Rada sa dohodla, že potraviny vyrobené zo zvierat získaných netradičnými šľachtiteľskými technikami (napr. klonovaním) a z ich potomstva patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Zároveň je Rada toho názoru, že v tomto nariadení sa nemôžu primerane riešiť všetky aspekty klonovania a že Komisia by mala túto otázku ďalej študovať. Na tento účel Komisia do jedného roka od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia zašle Európskemu parlamentu a Rade správu o všetkých aspektoch výroby potravín z klonovaných zvierat a ich potomstva, po ktorej v prípade potreby predloží legislatívny návrh (článok 20 ods. 2). Toto je v súlade s pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom **93**. Rada považuje za potrebné, aby potraviny vyrobené z klonovaných zvierat zostali v rozsahu pôsobnosti navrhovaného nariadenia dovtedy, kým Komisia nenavrhuje akékoľvek špecifické právne predpisy a kým sa tieto predpisy neprijmú. Toto riešenie zabraňuje právnej vákuu, ktoré by vzniklo, keby sa takéto potraviny vyňali z nariadenia, ako to navrhoval Európsky parlament, bez toho, aby existovali právne predpisy regulujúce výrobu potravín z klonovaných zvierat.
- e) Nanomateriály – Rada uznala potrebu systematického hodnotenia bezpečnosti a schvaľovania potravín, ktoré obsahujú umelé nanomateriály alebo z nich pozostávajú, bez ohľadu na akékoľvek zmeny vlastností takýchto potravín, ktoré by tieto nanomateriály mohli spôsobiť. Rada preto ujasnila, že takéto potraviny sa považujú za nové [článok 3 ods. 2 písm. a) bod iv)], a doplnila vymedzenie pojmu „umelý nanomateriál“ [článok 3 ods. 2 písm. c)]. Rada tak zaplnila medzeru, ktorá by mohla vzniknúť, ak by používanie nanotechnológií nevedlo k značným zmenám v zložení alebo štruktúre potravín, ako sa vymedzuje v článku 3 ods. 2 písm. a) bode iii), ale potraviny by stále obsahovali umelé nanomateriály. V odôvodnení 9 sa zdôrazňuje potreba medzinárodne dohodnutého vymedzenia pojmu nanomateriál. Ak sa na medzinárodnej úrovni dohodne iné vymedzenie tohto pojmu, vymedzenie tohto pojmu v tomto nariadení by sa upravilo riadnym legislatívnym postupom. Komisia vyjadřila výhradu, pretože argumentovala, že táto úprava by sa mala delegovať na Komisiu v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní EÚ. Rada tak akceptovala časť pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **92**.
- Rada nasledovala myšlienku pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov **6 a 11** o potrebe vhodných metód na hodnotenie rizika umelých nanomateriálov, ktorá sa odráža v odôvodnení 20.
- f) Určenie statusu potraviny (článok 4 a odôvodnenie 16) – Rada sa dohodla, že za určenie statusu potraviny, ktorá sa má uviesť na trh Únie s ohľadom na vymedzenie pojmu nová potravina, by mali niesť zodpovednosť prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí sa musia v prípade pochybností poradiť so svojimi vnútroštátnymi orgánmi.
- g) Schvaľovanie nových potravín (článok 9 a odôvodnenie 18) – Rada sa dohodla, že ak sa v tomto nariadení neustanovuje osobitná výnimka, schvaľovanie nových potravín by sa malo uskutočňovať podľa nariadenia (ES) č. 1331/2008. Rada upresnila, že pri schvaľovaní nových potravín by sa mali vziať do úvahy etické a environmentálne faktory, faktory týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat a zásada predbežnej opatrnosti. Tieto faktory by sa mali zvážiť individuálne podľa obsahu žiadosti. Toto zahŕňa pozmeňujúci a doplňujúci návrh **20**.

- h) Schvaľovanie tradičných potravín z tretích krajín (článok 11 a odôvodnenie 22) – Rada neakceptovala „postup oznamovania“, ktorý navrhla Komisia. S cieľom zabezpečiť bezpečnosť potravín by sa každé schválenie malo zakladať na stanovisku úradu EFSA a následnom schválení, ktoré prijme Komisia regulačným komitologickým postupom. Úrad EFSA by sa mal pri svojom hodnotení prednostne zamerať na dôkazy bezpečného používania potraviny a informácie o zložení tradičnej potraviny. V záujme urýchlenia tohto postupu by sa mali uplatňovať kratšie lehoty – 6 mesiacov na stanovisko úradu EFSA a 3 mesiace na to, aby Komisia predložila návrh opatrenia výboru SCFCAH. Vypracoval by sa osobitný zoznam schválených tradičných potravín z tretích krajín (článok 7 ods. 2). Nový prístup Rady zahŕňa pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **65 a 68**.
- i) Technické usmernenie (článok 12) – Komisia musí do dátumu začiatku uplatňovania tohto nariadenia (t. j. 2 roky po nadobudnutí jeho účinnosti) sprístupniť technické usmernenie a nástroje zainteresovaným stranám, najmä prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a MSP. Je samozrejmé, že odporúčanie Komisie 97/618/ES bude uplatniteľné až do zrušenia nariadenia (ES) č. 258/1997. Toto je v súlade s pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom **69**.
- j) Európska skupina pre etiku vo vede a nových technológiách – EGE (článok 15 a odôvodnenie 28) – doplnilo sa ďalšie ustanovenie o možnosti Komisie poradiť sa z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu so skupinou EGE o etických otázkach týkajúcich sa nových potravín. Toto zodpovedá pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu **76**. Ak dojde k porade so skupinou EGE, jej stanovisko sa zohľadní v štádiu riadenia rizika.
- k) Ochrana údajov (článok 16 a odôvodnenie 25) – Rada v záujme podpory inovácie v tomto priemysle akceptovala, že je potrebná ochrana nových vedeckých dôkazov a/alebo vedeckých údajov, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva, počas obdobia 5 rokov. Takéto chránené údaje sa nemôžu použiť na účely inej žiadosti bez súhlasu prvého žiadateľa a schválenie sa počas obdobia 5 rokov obmedzuje na prvého žiadateľa, ak ďalší žiadateľ nezíska schválenie bez odkazu na dané údaje, ktoré sú predmetom priemyselného vlastníctva. Toto v plnej miere zahŕňa pozmeňujúci a doplňujúci návrh **77**. I keď sa pozmeňujúci a doplňujúci návrh **25** ako taký neakceptoval, jeho myšlienka je zahrnutá v článku 16.
- l) Informovanie verejnosti (článok 17) – zhrnutia žiadostí, výsledky porád na účely určenia statusu potraviny a zoznamy schválených nových potravín sa musia sprístupniť verejnosti, pričom zoznamy schválených nových potravín sa sprístupnia na jednej osobitne na to určenej webovej stránke. Toto je v súlade s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi **41, 53 a 67**, časťou pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **40** a v zásade to zahŕňa pozmeňujúci a doplňujúci návrh **64**.
- m) Prechodné opatrenia (článok 23 a odôvodnenie 29) – nevybavené žiadosti, ktoré sa predložili podľa článku 4 nariadenia (ES) č. 258/97, sa spracujú podľa uvedeného nariadenia len vtedy, ak sa poskytla správa o prvotnom posudku podľa článku 6 ods. 3 a ak sa nevyžadoval ďalší posudok a členské štáty nevzniesli nijaké námietky. Toto je v súlade s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi **88 a 89**.

Okrem uvedených pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov sú v spoločnej pozícii zapracované aj pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **7, 42, 44 a 45**, ktoré sú technického/redakčného charakteru a ich cieľom je zlepšiť jasnosť znenia.

Vzhľadom na to, že 1. decembra 2009 nadobudla platnosť Zmluva o fungovaní Európskej únie, musela Rada podľa tejto zmluvy upraviť ustanovenia návrhu Komisie týkajúce sa regulačného postupu s kontrolou. Rada sa dohodla, že by sa mali zveriť vykonávacie právomoci Komisii (článok 291 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ), a to v týchto ustanoveniach:

- článok 3 ods. 4: ďalšie kritériá na spresnenie vymedzení pojmov v článku 3 ods. 2 písm. a) body (i) až (iv) a v článku 3 ods. 2 písm. c), d) a e), ktoré sa môžu prijať,
- článok 11 ods. 5: aktualizácia zoznamu tradičných potravín z tretích krajín,
- článok 16 ods. 5: aktualizácia zoznamu Únie v prípade ochrany údajov pred uplynutím päťročného obdobia na ochranu údajov,

- článok 27 ods. 2: prechodné opatrenia na uplatnenie článku 27 ods. 1, ktoré sa môžu prijať,
- článok 9: aktualizácia zoznamu Únie obsahujúceho nové potraviny. Nariadenie (ES) č. 1331/2008 sa na tento účel bude musieť zmeniť a doplniť (pozri článok 28 pozície Rady).

Ako sa už uviedlo v písmene c), Rada sa dohodla, že prijatie kritérií na posúdenie, či sa potravina používala v Únii pred 15. májom 1997 vo významnej miere na ľudskú spotrebu, do dátumu, kedy sa toto nariadenie začne uplatňovať (t. j. 24 mesiacov po nadobudnutí účinnosti), by sa malo delegovať na Komisiu v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní EÚ.

2.2. Neakceptované pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Európskeho parlamentu

Rada neakceptovala 46 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov z týchto dôvodov:

- i) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **2**: vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia a záujmov spotrebiteľov vo vzťahu k potravinám a efektívne fungovanie vnútorného trhu sú dva hlavné ciele práva Únie v oblasti potravín (článok 1 nariadenia (ES) č. 178/2002). Oba tieto aspekty sú zahrnuté v odôvodneniach 1 a 2.
- ii) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **9**: ako bolo vysvetlené v písmene c), základným kritériom na posúdenie novosti potraviny zostáva jej používanie v Únii vo významnej miere na ľudskú spotrebu pred 15. májom 1997. Zmenená primárna molekulárna štruktúra, mikroorganizmy, huby, riasy, nové kmene mikroorganizmov a koncentráty látok stále patria pod toto vymedzenie pojmu a nie je potrebné ich uvádzať osobitne.
- iii) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **22**: úrad EFSA spolupracuje pri príprave svojho stanoviska s členskými štátmi a môže využívať sieť ustanovenú v článku 36 nariadenia (ES) č. 178/2002 a v nariadení Komisie (ES) č. 2230/2004.
- iv) Testovanie na zvieratách (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **21** a **87**) – otázka testovania na zvieratách, najmä zabránenie testovaniu na stavovcoch a spoločné využívanie výsledkov testov, nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1331/2008 (spoločný postup schvaľovania) úrad EFSA predloží návrh týkajúci sa údajov požadovaných na hodnotenie rizika nových potravín, a v nich by sa mala zohľadňovať potreba vyhnúť sa zbytočnému testovaniu na zvieratách.
- v) Zákaz výroby, uvádzania na trh a dovozu potravín z klonovaných zvierat a ich potomstva (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **5**, **10**, **12**, **14**, **91** [bod 2 písm. ba]), **92** [bod 2 písm. a) bod ii) a bod 2 písm. ca]), **51** (druhá časť) – Rada nemôže súhlasiť s okamžitým vyňatím potravín vyrobených z klonovaných zvierat a ich potomstva z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia [pozri bod d)]. Je tiež potrebné poznamenať, že Komisia má právo iniciatívy pri navrhovaní právnych predpisov EÚ, ale k vypracovaniu legislatívneho návrhu ju nemôže zaväzovať legislatívny akt.
- vi) Nanomateriály
 - a) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **13**: nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia o nových potravinách; uplatňuje sa nariadenie (ES) č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami.
 - b) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **90**: systematické osobitné označovanie zložiek vo forme nanomateriálov je neúmerne; podľa článku 9 ods. 2 sa vyžaduje, aby sa osobitné požiadavky na označovanie zväzili na individuálnom základe.
 - c) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **50**: v prípade pochybností o bezpečnosti potravín obsahujúcich nanomateriály by sa mala uplatniť zásada predbežnej opatrnosti. Okrem toho sa dátum začiatku uplatňovania tohto nariadenia posunul na 24 mesiacov, čím sa nechal dodatočný čas na vyvinutie metód na hodnotenie rizika umelých nanomateriálov.
- vii) Určenie statusu potraviny (pozmeňujúci a doplňujúci návrh **18** a časť pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **40**): tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy nie sú zlučiteľné s prístupom, na ktorom sa dohodla Rada [pozri bod d)].

- viii) Ďalšie kritériá na hodnotenie rizika úradom EFSA
- d) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **70**: odkaz na článok 6 (článok 8 spoločnej pozície) nie je vhodný, pretože tento článok sa týka podmienok, ktoré sa majú zväžiť v štádiu riadenia rizika, a nie pri hodnotení rizika, ktoré uskutočňuje úrad EFSA.
 - e) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **71**: zasahuje do vnútorných postupov úradu EFSA; úrad EFSA môže pri posudzovaní bezpečnosti potravín zohľadniť aj iné aspekty ako škodlivé alebo toxické účinky na ľudské zdravie.
 - f) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **74**: nepatrí do štádia hodnotenia rizika; na žiadosť členského štátu možno požiadať Európsku skupinu pre etiku vo vede a nových technológiách (EGE) o stanovisko, ktoré sa potom vezme do úvahy v štádiu riadenia rizika.
- ix) Ďalšie podmienky na schválenie nových potravín (riadenie rizika)
- g) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **23**: etické aspekty sa môžu zväžiť v štádiu riadenia rizika; posúdenie zo strany Európskej environmentálnej agentúry (EEA) nie je uplatniteľné.
 - h) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **43**: nie je potrebné; aspekty zahrnuté v tomto pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu zohľadňuje úrad EFSA v štádiu hodnotenia rizika.
 - i) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **47**: nie je uplatniteľné; nie je ani potrebné, ani možné žiadať agentúru EEA o stanovisko pre každú žiadosť o schválenie novej potraviny.
 - j) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **48**: nemožno žiadať skupinu EGE o stanovisko pre každú žiadosť o schválenie novej potraviny. Ak sa o stanovisko požiada podľa ustanovení článku 15, toto stanovisko sa zohľadní v štádiu riadenia rizika.
 - k) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **49**: aspekty zahrnuté v tomto pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu zohľadňuje úrad EFSA v štádiu hodnotenia rizika a môžu sa zahrnúť do podmienok používania a dodatočných osobitných požiadaviek na označovanie podľa článku 9 ods. 2.
- x) Zásada predbežnej opatrnosti (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **1 (druhá časť), 19 a 52**) – zásada predbežnej opatrnosti ustanovená v článku 7 nariadenia (ES) č. 178/2002 je vždy uplatniteľná. V odôvodnení 18 je odkaz na túto zásadu. Preto nie je potrebné túto zásadu opakovať v iných odôvodneniach a ako dodatočnú podmienku na schválenie.
- xi) Ďalšie špecifikácie, ktoré sa majú uviesť v zápise novej potraviny do zoznamu Únie:
- l) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **54**: všetky uvedené body sú už zahrnuté v nariadení okrem bodu f), ktorý nie je jasný, keďže požiadavky na monitorovanie a inšpekcie podľa nariadenia č. 882/2004 o úradných kontrolách sú dve rozdielne veci.
 - m) pozmeňujúci a doplňujúci návrh **57**: podľa článku 9 ods. 2 už regulujú prítomnosť nežiaducich látok v nových potravinách špecifikácie potravín a obmedzenie expozície látkam prítomným v nových potravinách bude zahrnuté v „podmienkach použitia“ a môže sa zaviesť po tom, ako úrad EFSA vydá stanovisko.
- xii) Monitorovanie po uvedení na trh (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **55 a 75**) – systematické monitorovanie po uvedení na trh a revidovanie schválení každých päť rokov pre všetky nové potraviny uvedené na trh je neprimerané. Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a orgánom členských štátov by to spôsobilo administratívne zaťaženie. V článku 14 sa ustanovuje možnosť uložiť monitorovanie po uvedení na trh na individuálnom základe. Výrobcovia sú povinní informovať Komisiu o akýchkoľvek nových vedeckých alebo technických informáciách, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie bezpečnosti pri používaní nových potravín, ktoré sa už uviedli na trh Únie.
- xiii) Označovanie nových potravín (pozmeňujúci a doplňujúci návrh **60 a 62**) – systematické označovanie všetkých nových potravín (pozmeňujúci a doplňujúci návrh 62) je neprimerané a spôsobilo by administratívne zaťaženie. Podľa článku 9 ods. 2 je možné stanoviť osobitné požiadavky na označovanie. Označovanie výrobkov zo zvierat kĺmených geneticky modifikovaným krmivom (pozmeňujúci a doplňujúci návrh 60) nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia (nariadenie (ES) č. 1829/2003 je jasne vyňaté).

- xiv) Tradičné potraviny z tretích krajín (pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **28**, **64** a **66**): Rada odsúhlasila iný postup na schvaľovanie týchto potravín, ako je postup, ktorý navrhla Komisia [pozri bod h)].
- xv) Porada s EGE (pozmeňujúci a doplňujúci návrh **29**): znenie odôvodnenia 28, ktoré navrhla Rada, lepšie zodpovedá obsahu článku 15 o porade s EGE [pozri bod j)].
- xvi) Zosúladenie lehôt na schválenie zdravotných tvrdení a nových potravín v prípade ochrany údajov (pozmeňujúca a doplňujúca návrhy **27** a **80**) – takéto zosúladenie môže byť žiaduce, ale bolo by to ťažké zabezpečiť v praxi, pretože hodnotenia prebiehajú podľa rôznych harmonogramov a obe rozhodnutia sa prijímajú osobitne.
- xvii) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **61**: o aktualizáciách zoznamu Únie v prípade ochrany údajov sa má rozhodovať v súlade s regulačným postupom, pretože ide o individuálne schválenia, a nie o opatrenia všeobecného rozsahu.
- xviii) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **56** a **91** (pododsek 2a): na schvaľovanie prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov a potravinárskych aróm, pri ktorých výrobe sa používa nový výrobný proces, ktorý vedie k značným zmenám, sa už vzťahujú sektorové právne predpisy o prídavných látkach (článok 12 a odôvodnenie 11 nariadenia (ES) č. 1333/2008), enzýmoch (článok 14 a odôvodnenie 12 nariadenia (ES) č. 1332/2008) a arómach (článok 19 nariadenia (ES) č. 1334/2008). Na takéto schvaľovanie sa vzťahuje spoločný postup schvaľovania.
- xix) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **78**: Rada nezvažovala otázku výskumných projektov financovaných zo zdrojov EÚ a/alebo z verejných zdrojov.
- xx) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **81**: nariadenie (ES) 882/2004 o úradných kontrolách s cieľom zabezpečiť dodržiavanie potravinového a krmivového práva (vrátane nariadenia o nových potravinách) je uplatniteľné a nie je potrebné ho opäť uviesť.
- xxi) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **82**: Rada sa dohodla na posunutí dátumu začiatku uplatňovania tohto nariadenia na 24 mesiacov po dátume jeho uverejnenia. Rovnakú lehotu dostali členské štáty na oznámenie ustanovení o sankciách.
- xxii) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh **83**: nie je potrebné; je to duplikácia ustanovení uplatniteľných podľa článkov 53 a 54 nariadenia č. 178/2002.

Rada neakceptovala pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **8** a **85**, pretože nie sú jasné, a pozmeňujúce a doplňujúce návrhy **4**, **17** a **51 (prvú časť)**, ktorých obsah je samozrejmy a neprinášajú žiadnu pridanú hodnotu.

IV. ZÁVERY

Rada verí, že jej pozícia v prvom čítaní predstavuje rovnováhu medzi obavami a záujmami, ktorá by mala zodpovedať cieľom tohto nariadenia. Očakáva konštruktívne rokovania s Európskym parlamentom, aby sa mohlo čoskoro prijať toto nariadenie, ktoré zabezpečí vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia a spotrebiteľov. Dokument 5431/08. Dokument 7990/09.

Predplatné na rok 2010 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 100 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročný CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	770 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačný (súhrnný) CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, CD-ROM, dve vydania za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	300 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom CD-ROM-e.

Predplatitelia *Úradného vestníka Európskej únie* môžu získať rôzne prílohy k úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchej žiadosti. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do *Úradného vestníka Európskej únie*.

Počas roka 2010 sa nosiče CD-ROM nahradia nosičmi DVD.

Predaj a predplatné

Rozličné platené publikácie, rovnako ako aj *Úradný vestník Európskej únie*, si možno predplatiť a získať u obchodných distribútorov. Zoznam obchodných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať *Úradný vestník Európskej únie*, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK